

సంపుటి: 73 సంచిక: 42 పుటలు: 52

జాగృతి

ISSN: 5123 శ్రీ పద్మ శ్రవణ బుచ్చిరాజు ఆస్థానం
30 ఆగస్టు - 05 సెప్టెంబర్ 2021

వెల: ₹15/-

అఫ్ఘానిస్తాన్:

అంధకారం నుంచి అంధకారం లాకి

తాలిబాన్‌ను వ్యతిరేకిస్తే హిందుత్వకు లబ్ధి చేకూరుతుందనుకునే మేధావులు
మానవాళి మొత్తానికి అన్యాయం చేస్తున్నారని గుర్తించాలి

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్‌ను మీ మొబైల్‌లో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

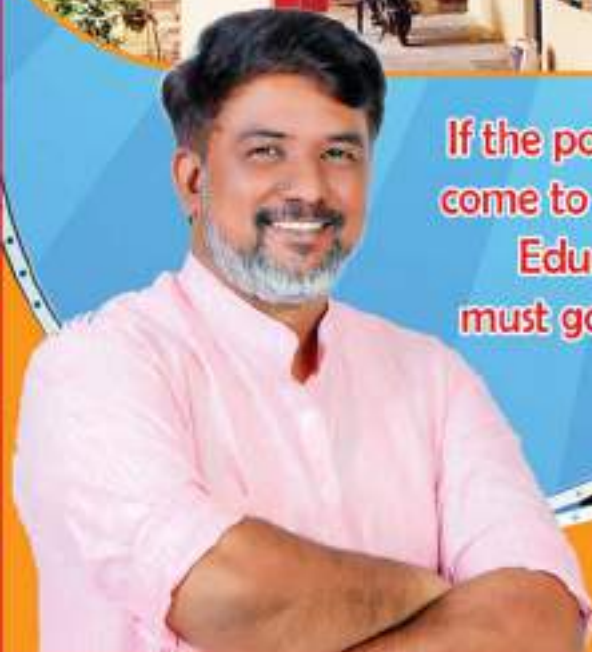
73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

పాఠకులకు, ఏజెంట్లకు,
ప్రకటనకర్తలకు,
శ్రేయోభిలాషులకు

శ్రీకృష్ణాష్టమి

శుభాకాంక్షలు

If the poor cannot
come to education
Education
must go to them

కస్తూరి శ్రీ చరణ్

ఫౌండర్ చైర్మన్, కస్తూరి ఫౌండేషన్

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్క్యులేషన్ వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం||ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అడ్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొదలై నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేదీ వివరాలు మీకు ఎన్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 నంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

మానవ చరిత్ర మీద, మానవత్వం మీద తాలిబన్ వేస్తున్న తాజా నెత్తుటి అడుగులలో కొందరికి 'దివ్యత్వం' కనిపించడం ఈ కాలపు దౌర్భాగ్యమే. మతోన్మాదం తలకెక్కిన మూకల అమానుషత్వం నుంచి బీజేపీ, హిందుత్వ వ్యతిరేక వాతావరణం సృష్టించుకోవాలని చూడడమూ అలాంటిదే. ఇది ఈ దేశంలో యధేచ్ఛగా సాగిపోతోంది. ముస్లిం మతోన్మాదులు, అర్బన్ నక్సల్స్, స్వయం ప్రకటిత మేధావులు అందుకోసం పడుతున్న తపన వరమ జగుప్పాకరంగా ఉంది. కుళ్లిన మెదళ్ల నుంచి వచ్చిన రోగగ్రస్త దృష్టి ఇదంతా. తాలిబన్ పిడికిలిలో క్షణం కూడా ఉండలేమంటూ అప్టానిస్టాన్ సాధారణ ప్రజలు విమానాశ్రయాలకి పరుగులు తీస్తున్నారు. మా బతుకులు ఇంతే, మా పిల్లలైనా చల్లగా ఉండాలి, మీరు తీసుకోండి అని వేడుకుంటూ నిన్నటిదాకా శత్రువుల్లా చూసిన అమెరికా, బ్రిటన్ సైనికుల చేతుల్లో బిడ్డలను ఉంచుతున్నారు తల్లులు. మునుపటి ఆ ముష్కరపాలన గుర్తుకు వచ్చి కాదా ఆ కఠోర నిర్ణయాలు? ఇక కాబూల్ విశ్వవిద్యాలయంలో యువతుల ప్రవేశం నిషేధించారు. పెళ్లిళ్లకి బాలికలను అప్పగించాలట. విధవలైతే ఉపయోగించు కుంటారట.

అయినా భారతదేశంలో ఆ రాక్షస మూకలకు నైతిక మద్దతు లభించడమే దౌర్భాగ్యం. భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ చాలున జరుగుతున్న విషప్రచారానికి ఇది పరాకాష్ఠ. షరీయత్తో పాలిస్తామంటూ హుంకరిస్తున్న శక్తులకు నైతిక మద్దతు పలకడంలోని హేతుబద్ధత ఏమిటి? కశ్మీర్లో ఆర్టికల్ 370ని పునరుద్ధరించక పోతే అప్టాన్లో అమెరికాకు పట్టిన గతే ఢిల్లీ పెద్దలకూ పడుతుందని శ్రీనగర్లో కూర్చుని శాపనార్థాలు పెడుతున్నారూ మెహబూబా ముష్తీ అనే ఉగ్రవాద రాజ పోషకురాలు. తాలిబన్ పోరాటం భారత స్వాతంత్ర్య సమరం వంటిదని ఒక సమాజీవాది పార్టీ అజ్ఞాని అంటే, తాలిబన్ను మంగళ పాండేతో పోల్చే అధముడు మరొకడు. తాలిబన్ ఉగ్రవాదాన్ని చూపించి, హిందూ ఉగ్రవాదాన్ని దాచిపెట్టలేరంటూ అత్యంత హేయమైన వ్యాఖ్య చేసింది -నటి పేరుతో చెలామణి అవుతున్న అర్బన్ నక్సల్ స్పర భాస్కర్. 'ఐ లవ్ తాలిబన్'- ఇది కర్ణాటకలోని జమాఖండి ప్రాంతంలో ఉండే ఆసిఫ్ గల్లబి అనే దివాంధుడు

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన శ్రావణ బహుళ అష్టమి

6వో

లోపలి పేజీలలో...

ముఖపత్ర కథనం

అప్టానిస్టాన్:

అంధకారం నుంచి అంధకారం లోకి

జాతీయం

దైర్యంగా ఎదుర్కొందాం!

14వో

10

నేతాజీ - ధారావాహిక

రూన్సీరాణి రెజిమెంట్

- ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

20వో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

పెట్టిన పోస్ట్. తాలిబన్‌ను స్వాగతిస్తూ పోస్ట్ పెట్టినందుకే అస్సాంలో ఒక వైద్య విద్యార్థి సహా 14 మంది కటకటాల వెనక్కి వెళ్లవలసి వచ్చింది. సామాజిక మాధ్యమాలలో చెలరేగిపోతున్న పోస్టులు ఈ సమాజం ఎంత రోగగ్రస్తమైందో అద్దం పడుతున్నాయి.

భారత స్వాతంత్ర్య సమరంతో తాలిబన్ దుండగీడుతనాన్ని పోల్చేవాళ్లకి మన స్వరాజ్య సమరం గురించి నిజంగానే తెలియదా? లేకపోతే తాలిబన్ చేస్తున్నదంతా కంటికి ఇంపుగా ఉందా? ఒక ముప్పురల గుంపు, రక్తదాహంతో వేగిపోతున్న మూక తెచ్చే మత రాజ్యం మీద ఇంత ప్రేమా? ఒక సమున్నత

మెదళ్లు కుళ్లిపోయాయా?

అశయంతో, ప్రజాస్వామ్య దృష్టితో, త్యాగబుద్ధితో, మేధో పరిపక్వతతో భారత స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడిన ఆ మహనీయ నేతలు ఎక్కడ! మత సూత్రాలు ఉల్లంఘించినందుకు శిక్ష అంటూ మహిళలను నడిబజార్లో కొరడాలతో కొట్టే, రాళ్లతో కొట్టి చంపే మధ్యయుగాల ఉన్మాదులు ఎక్కడ? జీవన వైవిధ్యానికి, భారతీయత చెప్పే సమధర్మ సమభావనకీ శిరసు వంచిన మన స్వరాజ్య సమరనేతలు ఎక్కడ? ముస్లిమేతరుల మీద జిజియా పన్ను విధించే మతోన్మాదులు ఎక్కడ? తాలిబన్ నెత్తుటికాండను భారత స్వరాజ్య సమరంతో పోల్చడం మహా నేరం. మానవాళికి ద్రోహం. ఇలాంటి పోలిక పెట్టినంత మాత్రాన తాలిబన్ నెత్తుటి కాండకు గౌరవం రాదు. నెత్తుటిచుక్కకు పచ్చబొట్టు విలువ రాదు.

మెదళ్లు కుళ్లిన ఇలాంటి వాళ్లకి కళ్లా చెవులూ ఎందుకు పనిచేస్తాయి? నేనే

అధికారంలో ఉంటే అఫ్ఘాన్ శరణార్థులకు నీడనిచ్చేవాడినని జమ్ముకశ్మీర్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి, మరొక వేర్పాటువాది ఒమర్ అబ్దుల్లా అన్నాడు. ఐక్య రాజ్యసమితి మానవహక్కుల సంఘం అత్యవసరంగా ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో వెల్లడైన వాస్తవాల్లోమిటో వీక్షేవరికీ అవసరం లేదా? 1991లో తాలిబన్ గద్దెనెక్కినప్పుడు పోటీపడి ఆ ప్రభుత్వాన్ని గుర్తించిన దేశాలలో ఒకటి రెండు ముస్లిం దేశాలు తప్ప మిగిలినవి అఫ్ఘాన్ శరణార్థులకు అసలు తలుపులే తీరుడంతేదు. తాలిబన్ ప్రధానంగా సున్నీ వర్గం. కానీ మీరు ఎంతమందైనా రావచ్చునంటోంది షియా ప్రాబల్యం ఉన్న ఇరాన్. అఫ్ఘాన్లో షియా పరిస్థితి ఎంత దుర్భరంగా ఉందో తెలిసినా ఇదొకరకం బుజ్జగింపు. ఇప్పుడు అక్కడ మాత్రమే దాదాపు 38 లక్షల శరణార్థులు ఉన్నారు. తాలిబన్‌ను అల్లారు ముద్దుగా పెంచిన పాకిస్తాన్ 30 లక్షల మంది శరణార్థులను అనుమతించి, ఇక వల్ల కాదని సరిహద్దులు మూసేసింది. మతోన్మాదానికి ఎర్రతివాచీ పరిచే దేశాలన్నింటిని ఏకం చేసి, నాయకుడిని కావాసుకుంటున్న టర్కీ అధ్యక్షుడు ఎర్దోగన్ అఫ్ఘాన్ శరణార్థులలో ఇప్పుడు ముస్లిం సహృదయత్వం కాదు, వారెంత భారమో చూస్తున్నాడు. ఇంకా చిత్రం, శరణార్థులు రాకుండా గోడ కట్టుకుంటున్నాడు. ఇక ఏ ధనిక ముస్లిం దేశం ఆ శరణార్థులను అనుమతించడం లేదు. చైనా దగ్గరకే రానివ్వరు. ఇవన్నీ మన సెక్యూరిటీస్టులకి ఎందుకు పట్టడం లేదు? ఉన్మాదులను మించిన ఉన్మాదం కాదా ఇది! ఎవరు మాట్లాడిస్తే మాట్లాడుతున్న మాటలు?

‘ఎముకలు క్రుళ్లిన/ వయస్సు మళ్లిన/ సోమరులారా చావండి’ అన్నాడు కవి. మెదళ్లు కుళ్లినవాళ్లకి కూడా అలాంటి పిలుపు తక్షణం ఇవ్వాలి. ఎవరో ఒక కవి కాదు, ఈ దేశమే ముక్తకంఠంతో ఇవ్వాలి. కాగా భారత్‌కు ఇది క్షిప్ర సమయం. వేటికీ చలించకుండా సీఏఏకి కట్టుబడి ఉండడమే అవసరం. భారత్ కోసం పనిచేసిన వారికీ, తాలిబన్ వ్యతిరేక దేశాధినేతలకీ పరిమితంగా వీసాలు ఇచ్చే అవకాశం ఉందని కొన్ని వార్తలు వస్తున్నాయి. ఆ చర్య ఈ చట్టానికి తూట్లు పొడిచేందుకు పొంచి ఉన్న శక్తులకు అవకాశం ఇచ్చేదే!

30 ఆగస్టు 2021, సోమవారం

అసతోమా సద్గమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ప్రత్యేక వ్యాసం
జగద్గురువుకు జోతల జ్యోతులు

18లో

ధారావాహిక నవల
ఆమె మారింది
- గంటి భానుమతి

9

26లో

కథ
తీర్పు
- మునిమాణిక్యం నరసింహారావు

32లో

ప్రత్యేక వ్యాసం-1
ఆ ఆధ్యాత్మిక జ్యోతి
ఇప్పటికీ వెలుగుతోంది!

44లో

రత్నాలు రాలని నవ అసంతృప్తులు (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 16	సమాజ రుణం తీర్చుకుందాం! (నేను నుంచి మనం-5)	- 40
నిధుల దుర్వినియోగం.. పదవుల పందేరం (తెలంగాణ)	- 24	సంఖ్యాయంత్రం-17	- 42
వార్తా విశేషాలు	- 29	హాకీ మాంత్రికుడికి నీరాజనం! (క్రీడ)	- 43
దూరపు బంధువుతో ఆలింగనం (పుస్తక సమీక్ష)	- 30	బాలజాగృతి	- 46
నివాళి	- 35	వారఫలాలు	- 48
బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం	- 36	పదరసం	- 49
నాణెం మీద నది (లోలకం)	- 38	‘రాజ రాజ చోర’ గాథ! (సినిమా)	- 50

‘ఈ దేశంలో మమ్మల్ని బతకనివ్వరు. మా బతుకు ఏమైనా మా పిల్లలనైనా కాపాడండి!’ అఫ్ఘానిస్తాన్‌లోని కాబూల్ విమానాశ్రయంలో తల్లుల ఆక్రందనల సారాంశమిది. ఆ తల్లులు లేదా విమానం ఎక్కడానికి సిద్ధీ బస్సు వెనుక పరుగెత్తిన రీతిలో పరుగులు తీసిన జనం, ఎవ్వరూ విదేశీయులు కారు. స్వదేశంలో ఉండడానికి ఇష్టపడని దుర్భరస్థితిలో ఉన్న అఫ్ఘానిస్తానీయులే. కంచె పైనుంచి పిల్లలను అవతలకి అందిస్తున్న తల్లులు, తొక్కిలలాటలో మరణించినవారి మృతదేహాల దగ్గర విలపిస్తున్న మహిళలు, కాల్పుల మోతకు హడలెత్తిపోతున్న వసివాళ్ల ఏడుపులు.. ఇప్పుడు ఇవే అఫ్ఘానిస్తాన్‌లో కనిపిస్తున్న హృదయ విదారక దృశ్యాలు. ఇదంతా తాలిబన్ అనే మతోన్మాదం తలకెక్కిన ముష్కరమూకల స్వైర విహారం ఫలితం. మళ్లీ అదే రష్యా, అదే అమెరికా, అదే పాకిస్తాన్, అదే చైనా, అదే సౌదీ అరేబియా ఇంతటి ప్రారబ్ధాన్ని ఆ చిన్న దేశం మీదకు తిరిగి తెచ్చాయి. ఇంత జరుగుతున్నా కొన్ని దేశాలు మధ్యయుగాల ఆలోచనతో ఉన్న తాలిబన్‌తో కలసి పనిచేస్తామని ప్రకటించడం వికృతం. వంట రుచికరంగా లేదన్న సాకుతో ఒక మహిళను చిత్రహింసలు పెట్టి దహనం చేసిన దుర్ఘటనను ఆ దేశ మహిళా న్యాయమూర్తి ఒకరు దుఃఖంతో చెప్పినా అంతర్జాతీయ హక్కుల కార్యకర్తలు స్పందించకపోవడం ఎందుకో! ప్రపంచంలోని అకృత్యాలను పాక్షిక దృష్టితో చూసే నీచ మనస్తత్వానికి ఇది నిదర్శనం కాదా! 21వ శతాబ్దాన్ని మధ్యయుగంలోకి తీసుకుపోయేందుకు జరుగుతున్న రాక్షస ప్రయత్నం పట్ల ప్రపంచం చోద్యం చూస్తోంది.

మధ్య ఆసియా దేశం అఫ్ఘానిస్తాన్‌లో నెలకొన్న పరిస్థితులపై అంతర్జాతీయ సమాజం ఆందోళన చెందకుండా ఉండడం సాధ్యంకాదు. కానీ ఆ పరిణామాలపై తక్షణం స్పందించేందుకు ప్రపంచదేశాలు సిద్ధంగా లేవు. తాలిబన్ గతంలో మాదిరిగా రాక్షసపాలన కొనసాగిస్తారా? శాంతియుత పంథాలో ప్రయాణిస్తారా? అన్నవి మిలియన్ డాలర్ల ప్రశ్నలు. కానీ తాలిబన్ మారలేదని చెప్పడానికి అవసరమైన ఆధారాలు ఇప్పటికే ఇబ్బడిముబ్బడిగా వెలువడ్డాయి. అలాగే 1996-2001 మధ్య కాలంలో మాదిరిగా తాలిబన్ అరాచక పాలనను ప్రజలు భరిస్తారా? ఇది కూడా పెద్ద ప్రశ్న. ప్రతిఘటనలు ఎదురవుతున్న నేపథ్యంలో ప్రజలు శాంతియుతంగా ఉండరనే అర్థమవుతున్నది. దీనికి తార్కాణమే అఫ్ఘాన్ స్వాతంత్ర్య దినం ఆగస్టు 19న ప్రజలు తాలిబన్‌కు

వ్యతిరేకంగా వీధుల్లో జరిపిన నిరసనలు. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాల కోసం పోరాడతామని వారు ప్రతిబాధించారు. మరోపక్క ‘పంజ్ షేర్’ ప్రావిన్స్ ప్రజలు తాలిబన్‌ను అడ్డుకున్నారు. దేశం మొత్తం తమ స్వాధీనంలోకి తీసుకున్న తాలిబన్లు పంజ్ షేర్ దగ్గర ప్రతిఘటన ఎదుర్కొంటున్న సంగతి అర్థమైపోయింది. కాబూల్‌కు ఈశాన్య సుమారు వంద కిలోమీటర్ల దూరంలో విస్తరించిన ఈ ప్రావిన్స్ గతంలో సోవియట్ యూనియన్ (నేటి రష్యా) దాడిని సైతం ఎదిరించి నిలబడింది. అమెరికా సేనలనూ అడ్డుకుంది. కేవలం లక్షా 70వేల జనాభా గల ఈ ప్రాంతం పోరాటానికి మారుపేరు. తాలిబన్ అరాచకాన్ని మొదటినుంచీ అడ్డుకుంటోంది. ప్రస్తుత ఉపాధ్యక్షుడు అబ్రుల్లా సాలెహ్ ఈ ప్రాంతవాసే. రాజ్యాంగం ప్రకారం అధ్యక్షుడు లేని సమయంలో

ఉపాధ్యక్షుడే తాత్కాలిక అధ్యక్షుడిగా కొనసాగుతారన్న ఆయన ప్రకటనపై తాలిబన్ ఇంతవరకూ స్పందించలేదు. వారికి లొంగిపోయే ప్రసక్తి లేదని సాలెహ్ ప్రకటించడం విశేషం. ప్రస్తుతం సాలెహ్ పంజ్ షేర్ నుంచే వ్యవహారాలను కొనసాగిస్తున్నారు. తాలిబన్‌ను అడ్డుకునేందుకు ఎంతటి త్యాగానికి అయినా సిద్ధమని ఈ ప్రాంత నాయకుడు అహమ్మద్ షా మస్సూద్ (జూనియర్) ప్రకటించారు. తాలిబన్ ఫైటర్లు పంజ్ షేర్‌ను ఆక్రమించుకునేందుకు సిద్ధమవుతున్నట్లు వార్తలు వచ్చాయి. అఫ్ఘాన్ జాతీయపతాకంతో తుపాకులకు ఎదురొడ్డి నిలుస్తున్న ప్రజల సాహసం, మహిళల ఆత్మస్థయిర్యం అద్భుతమనిపిస్తుంది.
సంక్షోభం నుంచి సంక్షోభానికి...
1919లో పాలకుడు అమీర్ అమానుల్లా ఖాన్

రష్యా అనుకూల కర్మాల్కు వ్యతిరేకంగా పోరాడేందుకు ముజాహిదీన్లకు అమెరికాతో పాటు పాక్, చైనా, ఇరాన్, సౌదీ అరేబియా సాయపడ్డాయి. ముజాహిదీన్ల ఏకీకరణకు నాటి వేదిక పాకిస్తాన్. 1988లో అఫ్ఘాన్, సోవియెట్ రష్యా, అమెరికా, పాకిస్తాన్ శాంతి ఒప్పందాల మీద సంతకాలు చేశాయి. దీని ప్రకారం 1989లో రష్యా సేనల నిష్క్రమణ జరిగింది. ఆపై...? ముజాహిదీన్లు రష్యా తొత్తు అన్న పేరు పెట్టి నాటి అధ్యక్షుడు మహమ్మద్ నజిబుల్లా కేంద్రంగా అంతర్యుద్ధం ఆరంభించారు. రష్యా అనుకూల నజీబ్ ప్రభుత్వం కూలింది. ఇతడు భారత్ శరణు కోరాడు. కానీ విమానం ఎక్కడో తుండగా పట్టుకున్నారు. పారిపోయి అమెరికా దౌత్యకార్యాలయ ప్రాంగణంలో తలదాచుకున్నాడు. అక్కడికే వెళ్లి తాలిబన్ అతడిని హింసించి, కాల్చి చంపి అధ్యక్ష భవనం ఎదుట దీవన్తంభానికి వేలాడదీశారు. అంటే అప్రాఫ్ ఘనీ ఈ స్థితిని తప్పించుకున్నాడు.

ఇలాంటి సంక్షుభిత దశలో వచ్చినదే తాలిబన్. పుష్టు భాషలో తాలిబన్ అంటే విద్యార్థులు అని అర్థం. నజీబుల్లా పతనం, సోవియెట్ సేనల నిష్క్రమణ తరువాత ఉత్తర పాకిస్తాన్ ప్రాంతంలో ఈ వర్గం పెరగడం ఆరంభించింది. నిజానికి వీళ్లు అఫ్ఘాన్లో సోవియెట్ రష్యా ప్రాబల్యం మీద పోరాడడానికి సౌదీ అరేబియా వంటి దేశాలు ఇచ్చిన పిలుపు మేరకు వివిధ దేశాల నుంచి వచ్చినవారే. సున్నీ మత విశ్వాసాల ఆచరణ, ప్రబోధం వీరి ప్రధాన ధ్యేయం. సోవియెట్ రష్యా మీద పోరాడిన తరువాత ఆయా దేశాల వారు వీళ్లని సొంత దేశాలకు రానివ్వలేదని అంటారు. అఫ్ఘాన్లో షరియా, ముస్లిం చట్టాల ప్రాతిపదికగా శాంతిని నెలకొల్పుతామంటూ బయలుదేరారు.

రేపటి తరం చేతిలో జాతీయ పతాక

నెమ్మదిగా అఫ్ఘాన్ను ఆక్రమించుకుని 1996లో తాలిబన్ అధికారానికి వచ్చారు. వీరి ప్రభుత్వాన్ని పాక్, సౌదీ అరేబియా వెంటనే గుర్తించాయి. అప్పుడే ఒసామా బిన్ లాడెన్ హవా మొదలయింది. లాడెన్ సోవియెట్ రష్యా మీద పోరాడిన ముజాహిదీన్ సంస్థలో స్వచ్ఛంద కార్యకర్త వారి హయాంలో అతడు అఫ్ఘాన్లో ఉన్నాడు. ఆఫ్రికా ఖండంలోని పలు అమెరికా దౌత్య కార్యాలయాల మీద 1998లో బాంబులు కురిపించాడు. 2001 సెప్టెంబర్ 11 నాటి అమెరికా దాడితో తాలిబన్కూ, అమెరికాకూ జగదం విశ్వవ్యాప్తమైంది. లాడెన్ కోసం నాటో దళాలు అఫ్ఘాన్ వచ్చాయి. లాడెన్ను చంపినా తాలిబన్ మీద, అంతర్జాతీయ ఉగ్రవాదం మీద అమెరికా

బ్రిటిష్ పాలన నుంచి స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించు కున్నాడు. నిజానికి నాటి నుంచి అక్కడ శాంతి లేదు. తరువాత జహీర్షా రాజయ్యాడు. ఇతడి ప్రధాని జనరల్ దావూద్. ఇతడే సోవియెట్ రష్యాతో సన్నిహితంగా ఉండి, బురఖాను నిషేధించాడు. తరువాత ఇతడు రాజీనామా చేశాడు. కానీ 1973లో ప్రభుత్వాన్ని కూలదోసి దావూద్ పాలకు డయ్యాడు. ఇతడు కూడా సోవియెట్ రష్యా వన్నిన కుట్రలో చనిపోయాడు. ఆపై సోవియెట్ రష్యా అనుకూల పీపుల్స్ డెమాక్రటిక్ పార్టీ అఫ్ఘాన్ను పాలించింది. దీని మీద తిరుగుబాటుకు బయలు దేరినవే ముజాహిదీన్ మూకలు. వీరిని ప్రోత్సహించి నదే అమెరికా. ఇదంతా ప్రచ్ఛన్నయుద్ధ శ్రీద. 1979లో రష్యా నేరుగా అఫ్ఘానిస్తాన్లో చొరబడింది. 1980లో బ్రెజిల్ కర్మాల్ను పాలకుడిని చేసింది.

పై చేయి సాధించలేకపోయిందనే చెప్పాలి. 2009 అమెరికా అధ్యక్ష ఎన్నికలో పోటీ చేసిన బరాక్ ఒబామా సేనల వెనక్కి తేవాలన్న నినాదం అందుకున్నారు. అప్పానితో చేస్తున్న సుదీర్ఘ యుద్ధాన్ని విరమిస్తున్నట్లు డొనాల్డ్ ట్రంప్ శాంతి ఒప్పందం మీద సంతకం చేశారు. అదే ఈ ఆగస్ట్ 30 నాటికి పూర్తవుతుంది. ఇంతలోనే తాలిబన్ వీర విహారం ఆరంభించారు.

మాటల్లోనే శాంతి...

ప్రస్తుతం తాలిబన్ ఇటు శాంతి మంత్రి జవం, అటు రక్తపాతం ఏకకాలంలో చేస్తున్నారు. విదేశీ నిధులు ఆగిపోకుండా ఉండేందుకే వారు శాంతి శాంతి అంటున్నారని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. అందుకే వారి శాంతిని అంతర్జాతీయ సమాజం విశ్వసించడం లేదు. ఇప్పటికే అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ 950 కోట్ల డాలర్లు (సుమారు 70,500 కోట్ల రూపాయలు)ను స్తంభింపజేశారు. తాలిబన్ చేతికి నిధులు అందకుండా ఉండేందుకు ఈ చర్యలు చేపట్టారు. తాలిబన్పై ఒత్తిడికి మరిన్ని చర్యలు చేపట్టే అవకాశం ఉంది. ఈ విషయాన్ని ఆర్థికమంత్రి జానెట్ యెలైట్ ధ్రువీకరించినట్లు వాషింగ్టన్ పోస్ట్ పేర్కొంది. అమెరికా బాటలోనే మరికొన్ని పాశ్చాత్య దేశాలు ప్రయాణించే అవకాశం ఉంది. ఇప్పటికే జర్మనీ నిధుల విడుదలను ఆపేసింది. అప్పాని పరిణామలను తాము అంగీకరించలేనప్పటికీ మానవతావాదంతో ఆర్థిక సాయాన్ని 10 శాతం పెంచుతున్నట్లు బ్రిటన్ ప్రకటించింది. ఈ మొత్తాన్ని తాలిబన్కు చిక్కనివ్వ బోమని, సామాన్యులకు, శరణార్థులకు అందేలా జాగ్రత్తలు తీసుకుంటామని విదేశాంగ మంత్రి డొమినిక్ రాబ్ చెప్పడం కొంచెం ఊరట. అక్కడి శరణార్థుల కోసం ప్రత్యేక విధానాన్ని తీసుకు వచ్చేందుకు ప్రధాని బోరిస్ జాన్సన్, హోంమంత్రి ప్రీతి పటేల్ కనరత్న చేస్తున్నారని రాబ్ వెల్లడించారు.

యూరోపియన్ యూనియన్ తాలిబన్ను అసహ్యించుకుంటూ ఉంటే ఇంగ్లండ్ ప్రేమ ఒలకబోయడం ఎందుకు? పాకిస్తాన్, చైనాలకు వాటి ప్రయోజనాలు వాటికి ఉన్నాయి. తాలిబన్ భుజాల మీదుగా భారత్ మీద తుపాకీ గురిపెట్టడం వాటి ఉద్దేశం. తాలిబన్ తమ పాత సున్నీ మతాచరణను కాస్త కూడా వీడలేదు. అప్పానిస్థాన్లో ఇకపై ప్రజాస్వామ్యం అయితే ఉండదు. అమలు జరిగేది షరియానే అని ఘంటాపథంగా చెప్పేసాక కూడా ఈ దేశాలు ఎందుకు తాలిబన్ను సమర్థిస్తున్నాయి? తాజాగా కాబూల్ను కైవసం చేసుకున్న తరువాత సాగిన హింసాకాండ చిన్నదేమీ కాదు. మహిళల పట్ల కూడా వారి వైఖరిలో మార్పు లేదనీ తేలింది. మహిళలు రాజకీయాల్లో చేరి ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా ఎన్నికవడం, పదవులు చేపట్టడం మీకిష్టమేనా అన్న ఓ మహిళా జర్నలిస్టు ప్రశ్నకు ఓ చిరునవ్వు

సమాధానమైంది. తాను విధులకు వెళ్లకుండా తాలిబన్ అడ్డుకుంటున్నారని రేడియో, టెలివిజన్ మహిళా యాంకర్ షబ్నూమ్ఖాన్ దవాన్ ఆరోపించారు. తనకూ ఇలాంటి చేదు అనుభవమే ఎదురైందని మరో మహిళా పత్రికారచయిత ఖదీజా గోడు వెళ్లబోసుకున్నారు. వీటికి లెక్కలేదు.

అప్పాని ప్రజలే నమ్మడం లేదు

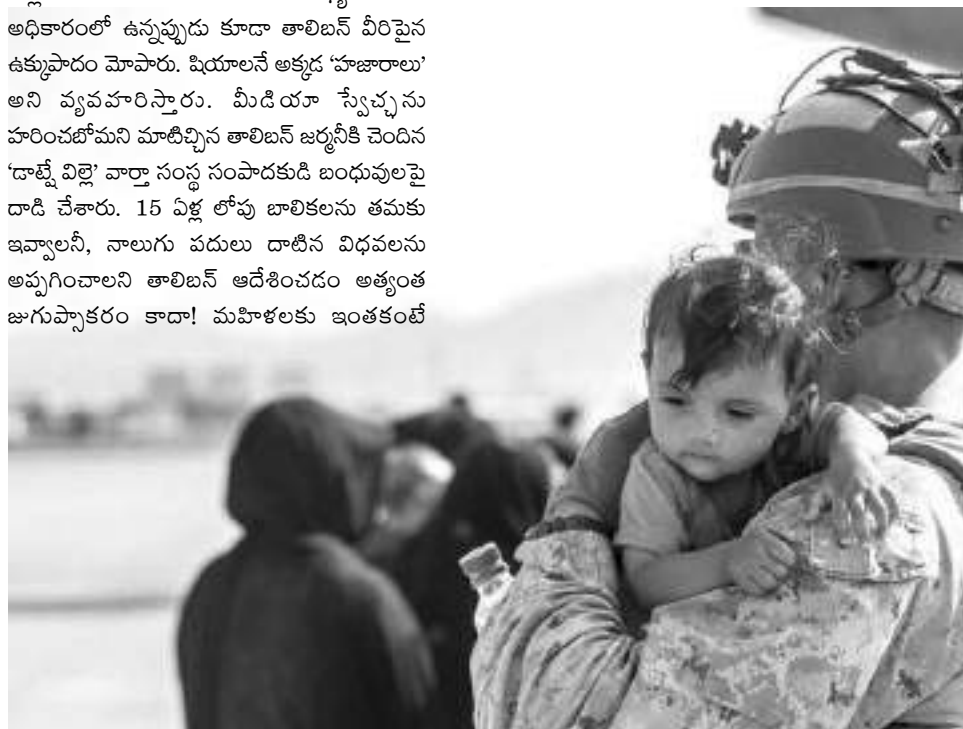
అసలు సామాన్య ప్రజలు వారిని నమ్ముతున్నారా? తాలిబన్ మీద భయంతో, ద్వేషంతో ప్రజలు దేశం వీడి వెళ్లేందుకు తంటాలు పడుతున్నారు. విమానం రెక్కలు పట్టుకుని, విమానంపైనా ప్రయాణించేందుకు కూడా సిద్ధం కావడం ప్రజల భయాందోళనలకు దర్పణం పట్టింది. తమ సంగతిని పక్కన పెట్టి కనీసం పిల్లలను అయినా కాపాడంటూ తల్లుల నుంచి వస్తున్న వేడుకోళ్లు దేశ దయనీయ పరిస్థితులకు నిదర్శనం. పౌరులకు, తమపై పోరాడిన సేనలకు క్షమాభిక్ష ప్రసాదించినట్లు ప్రకటించిన తాలిబన్ కొద్ది సమయానికే ఆ మాట మర్చిపోయారు. తమపై పోరాడిన వారిపై ప్రతీకారం తీర్చుకుంటున్నారు. హెరాత్ ప్రావిన్స్లోని బాద్ షి నగర పోలీసు కమిషనర్ హజీముల్లా కిరాతకంగా కాల్చి చంపారు. ఆయన బేషరతుగా లొంగిపోయినప్పటికీ కళ్లకు గంతులు గట్టి కాల్పులు జరపడం వారి నైజాన్ని చాటుతోంది. షియా ముస్లిములపై దాడులకు తెగబడుతున్నారు. ఘజ్నీ ప్రావిన్స్లో షియా ముస్లిములే లక్ష్యంగా దాడులు చేస్తున్నారు. ఈ విషయం ఎవరో చెప్పినది కాదు. స్వయంగా ఆమ్నెస్టీ ఇంటర్నేషనల్ సెక్రటరీ జనరల్ ఆగ్నెస్ కాలమర్డ్ వెల్లడించారు. 1996-2001 మధ్యకాలంలో అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కూడా తాలిబన్ వీరిపైన ఉక్కుపాదం మోపారు. షియాలనే అక్కడ 'హజారాలు' అని వ్యవహరిస్తారు. మీడియా స్వేచ్ఛను హరించబోమని మాటిచ్చిన తాలిబన్ జర్నలికి చెందిన 'డాట్నీ విల్లె' వార్తా సంస్థ సంపాదకుడి బంధువులపై దాడి చేశారు. 15 ఏళ్ల లోపు బాలికలను తమకు ఇవ్వాలనీ, నాలుగు పదులు దాటిన విధవలను అప్పగించాలని తాలిబన్ ఆదేశించడం అత్యంత జుగుప్సాకరం కాదా! మహిళలకు ఇంతకంటే

అవమానం ఏముంటుంది? బాలికలను ఎత్తుకెళ్తున్న దృశ్యాలు ఇప్పటికే వైరల్ అయ్యాయి.

ఒప్పందం మేరకు అమెరికా దేశం విడిచి వెళ్లే పనిలో ఉంది. తమ పౌరులను, శరణార్థులను తీసుకు వచ్చేందుకు వాణిజ్య విమానాలను వాడుకోనున్నట్లు అమెరికా రక్షణమంత్రి లాయ్డ్ ఆస్టిన్ ప్రకటించారు. ఆరు విమానాయాన సంస్థలకు చెందిన 18 విమానాలు సహాయక చర్యల్లో పాల్గొంటున్నాయి. వివిధ దేశాలు వారి పౌరుల భద్రతపై ఆందోళన చెందుతున్నాయి. కాబూల్లోని తమ వంద మంది సిబ్బందిని ఐక్యరాజ్య సమితి పొరుగున కఠకిస్తాన్కు తరలించింది.

భారత్ ఆపన్నహస్తం

అప్పాని శ్రేయోభిలాషిగా, ఆ దేశానికి ఆపన్న హస్తం అందించిన దేశంగా, ఓ సరిహద్దు దేశంగా భారత్ మాత్రం అక్కడి పరిస్థితులపై ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తోంది. ఎదురయ్యే సవాళ్లు, వాటిని అధిగమించేందుకు తీసుకోవలసిన చర్యలపై అధ్యయనం చేస్తోంది. తాలిబన్ను వాడుకుంటూ భారత్లో అంతర్గత తీవ్రవాదాన్ని పెంచడం, కశ్మీర్లో అస్థిరత సృష్టించడంపై పాక్ దృష్టి పెట్టింది. ఎప్పటినుంచో పాక్ ఈ పని చేస్తున్న విషయం తెలిసిందే. అయితే అప్పానిలో తాలిబన్ పట్టు బిగించడంతో పాక్ ఈ ప్రక్రియను వేగంగా అమలు చేస్తుందని నిఘావర్గాలు అనుమానిస్తున్నాయి. గతంలో కశ్మీర్లో పట్టుబడ్డ ఉగ్రవాదులలో తాలిబన్ కూడా ఉండటం గమనార్హం. పాక్, చైనా దన్నుతో వీరు మున్ముందు భారత్లో విధ్వంసానికి దిగే ప్రమాదం లేకపోలేదు.

తాలిబన్తో అఫ్ఘాన్ శాంతికే విఘాతమనుకోవడం పొరపాటు. వారి ధోరణి, ఆలోచన ప్రపంచశాంతికే విఘాతమని దౌత్య నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. ముందు జాగ్రత్త చర్యగా భారత్ కాబూల్లోని రాయబార కార్యాలయాన్ని ఖాళీ చేయించింది.

తాలిబన్ రాకతో గత 20 ఏళ్లలో సాధించిన ప్రగతి బూడిదలో పోసిన పన్నీరైందని ఆ విమానంలో వచ్చిన భారత సంతతికి చెందిన సిక్కు పార్లమెంటు సభ్యుడు నరేంద్ర సింగ్ ఖల్లా ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. కాబూల్, దుషాంబేల నుంచి 392 మంది పౌరులను భారత ప్రభుత్వం మూడు విమానాల్లో స్వదేశానికి తరలించారు. వీరిలో 329 మంది భారత పౌరులు. మిగిలిన వారు అక్కడ స్థిరపడ్డ సిక్కులు, హిందువులు. దౌత్య సంప్రదాయాలకు విరుద్ధంగా కాందహార్, హెరత్ భారత కాన్సులేట్ కార్యాలయాలను తాలిబన్ తనిఖీలు చేయడం ఆందోళనకర పరిణామం. జలాలాబాద్, మజారే ఇ షరీఫ్లోనూ భారత కాన్సులేట్ కార్యాలయాలున్నాయి.

ఇరుగు పొరుగు బాగుంటే మనమూ బాగుంటా మన్నది మొదటినుంచీ భారత్ నమ్మిన సిద్ధాంతం. అఫ్ఘాన్తో మనకు దాదాపు వంద కిలోమీటర్ల సరిహద్దు ఉంది. దీనినే ద్యూరండ్ రేఖ అని వ్యవహరిస్తారు. పాక్ ఆక్రమిత కశ్మీర్ (పీవోకే) సమీపంలో ఈ సరిహద్దు ఉంది. అందువల్ల అఫ్ఘాన్లో అవాంఛనీయ శక్తులు అధికారంలో ఉంటే భారత్ కు చికాకులు తప్పవు. పాక్ సమస్యలకు తోడు ఇప్పుడు దానికి తాలిబన్ ముప్పులు తోడైనట్టే. వాస్తవానికి అఫ్ఘాన్ పాలకులు, ప్రజలతో భారత్కు అవినాభావ

సంబంధం ఉంది. సరిహద్దు గాంధీగా పేరుగాంచిన ఖాన్ అబ్దుల్ గఫార్ ఖాన్ భారత్ పట్ల ఎనలేని విశ్వాసం కనబరిచేవారు. రాజు జుమ్లీర్ షా నుంచి 2004 నుంచి 2014 వరకు పదేళ్లపాటు పాలించిన అధ్యక్షుడు హమీద్ కర్జాయ్ నుంచి అప్రాఫ్ ఘనీ వరకూ అందరూ భారత్ను సమ్మతమైన మిత్రదేశంగా భావించేవారు. పొరుగున ఉన్న పాక్ తమ దేశంలో అస్థిరత సృష్టించేందుకు ఉగ్రవాదులకు ఊతమిస్తోందని హమీద్ కర్జాయ్ అనేకసార్లు వ్యాఖ్యానించారు. ఇప్పుడు శాంతిచర్యల్లో ఆయనదే కీలక పాత్ర.

తాలిబన్ హయాంలో (1996-2001) అఫ్ఘాన్తో మనకు చేదు అనుభవం కూడా ఉంది. 1999 డిసెంబర్లో నేపాల్ రాజధాని ఖట్మాండు లోని త్రిభువన్ అంతర్జాతీ విమానాశ్రయం నుంచి బయలుదేరిన ఎయిరిండియా విమానాన్ని అఫ్ఘాన్ ఉగ్రవాదులు దారి మళ్లించారు. లాహోర్, అమృత్ సర్ వంటి నగరాలకు తిప్పి చివరకు కాందహార్లో దించారు. భారత జైళ్లలో ఉన్న ఉగ్రవాదులను తమకు అప్పగిస్తేనే ప్రయాణికులను వదిలి పెడతామని షరతు విధించారు. చివరకు ప్రయాణికుల క్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని నాటి విదేశాంగ మంత్రి జస్వంత్ సింగ్ జైళ్లలో ఉన్న ఉగ్రవాదులను అప్పగించి ప్రయాణికులను తీసుకువచ్చారు. ఈ ఘటన భారత ప్రజల మస్తిష్కం నుంచి ఇంకా తొలగిపోలేదు.

పునర్నిర్మాణంలో...

అఫ్ఘాన్ పునర్నిర్మాణానికి భారత్ చేసినంత సాయం మరో దేశమేదీ చేయలేదు. అమెరికా తదితర పాశ్చాత్య దేశాలు అక్కడి పరిస్థితులను చక్కదిద్దేందుకు సైన్యాన్ని పంపగా భారత్ ఆపన్నహస్తం అందించింది. అంతర్యుద్ధంలో ధ్వంసమైన పార్లమెంటు భవనం స్థానంలో కోట్ల వ్యయంతో సకల సౌకర్యాలతో

భవనాన్ని నిర్మించి ఇచ్చింది. 2008లో ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్, అఫ్ఘాన్ అధ్యక్షుడు హమీద్ కర్జాయ్ శంకుస్థాపన చేయగా 2015లో ప్రధాని మోదీ, అఫ్ఘాన్ అధ్యక్షుడు అప్రాఫ్ ఘనీ ప్రారంభించారు. 218 కిలోమీటర్ల జరాంజ్- డెలారం రహదారిని 15 కోట్ల డాలర్ల వ్యయంతో భారత్కు చెందిన సరిహద్దు రహదారి సంస్థ (బీఆర్ఎస్- బోర్డర్ రోడ్ ఆర్గనైజేషన్) నిర్మించింది. ఇది అఫ్ఘాన్ సరిహద్దులోని జరాంజ్ వద్ద ప్రారంభమై డెలారం వరకూ సాగుతుంది. తన భూభాగం గుండా అఫ్ఘాన్ వెళ్లేందుకు పాక్ అనుమతి ఇవ్వకపోవడంతో భారత్ ఈ రహదారిని నిర్మించాల్సి వచ్చింది. గత ఏడాది కరోనా సమయంలో ప్రజలను ఆదుకునేందుకు 75 వేల టన్నుల గోధుమలను పంపింది. హెరాత్ ప్రావిన్స్లో 'సల్మ' డ్యామ్ను నిర్మించి ఇచ్చింది. 2016 జూన్లో ప్రధాని మోదీ దీనిని ప్రారంభించారు. ఇక్కడ 42 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తవుతుంది. 75వేల హెక్టార్లకు సాగు నీరు అందిస్తుంది. బఫ్లాన్ ప్రావిన్స్లో 220 కేపీ ట్రాన్స్మిషన్ లైన్ భారత్ పునర్నిర్మించింది. దీనివల్ల రాజధాని కాబూల్ నగరానికి విద్యుత్ సరఫరా మెరుగుపడింది. రవాణా సౌకర్యాన్ని మెరుగుపరిచేందుకు 400 బస్సులు, 200 మినీ బస్సులను అందించింది. పురపాలక సంఘాలకు 105 యుటిలిటీ వాహనాలను సమకూర్చింది. పది అంబులెన్సులను అందజేసింది. అంతేకాక మూడు ఎయిరిండియా విమానాలను బహూకరించింది. నాలుగు ఎంఐ-25 హెలికాప్టర్లను ఇచ్చింది. ఉగ్రవాదంపై పోరు, యుద్ధరీతులు, గూఢచర్యం, ఐటీ వంటి అంశాలపై సైన్యానికి శిక్షణ ఇచ్చింది. రమారమి 300 కోట్ల డాలర్లకు పైగా వెచ్చించి భారత్ అక్కడ 500 ప్రగతి ప్రాజెక్టులను చేపట్టింది. ఇప్పుడు వాటి పరిస్థితి అగమ్య గోచరం. ★

మళ్ళీ ఒక సాంస్కృతిక విధ్వంసం

ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి చెందిన రెండు బుద్ధ విగ్రహాలను ధ్వంసం చేసి 2001లో తాలిబన్ నిష్క్రమించారు. మళ్ళీ 2021లో అధికారం చేజిక్కించుకుని అధ్యక్ష భవనంలోకి అడుగు పెడుతూనే ఆగస్ట్ 17న అబ్దుల్ అలీ మజారి అనే షియా నేత విగ్రహాన్ని కూల్చారు. ఆ విధంగా 2001లో మొత్తం ప్రపంచం చేత భీ అనిపించుకున్న ఒక దుశ్చర్యను తమకి తామే తాలిబన్ ప్రపంచానికి గుర్తు చేసినట్లయింది. మజారి కూడా తాలిబన్ నాశనం చేసిన బుద్ధ విగ్రహాలు ఉన్న బమియాన్ లోయ ప్రాంతానికి చెందిన వారే. తాలిబన్ కు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు లేవదీశాడు. 1996లో చర్చల కోసం రప్పించి, బంధించి మజారిని చంపారు. హెలికాప్టర్ మీద నుంచి శవాన్ని బమియాన్ ప్రాంతంలో పడేశారు. మజారికి తరువాత అమరవీరుడు అన్న గౌరవం ఇచ్చి ప్రజలు విగ్రహం నెలకొల్పారు. తాలిబన్ మారరు. మారడం సాధ్యం కాదు. పైగా చైనా, పాకిస్తాన్ అండదండలు దండిగా ఉండగా మార్పు అన్నది సాధ్యమే కాదు. కాబట్టి గతంలో జరిగిన సాంస్కృతిక వారసత్వం ఇకపైనా వాళ్లు యథేచ్ఛగా కొనసాగిస్తారనడంలో సందేహం లేదు. సాంస్కృతిక విప్లవం పేరుతో చైనా వారసత్వ సంపదను సర్వ నాశనం చేసిన చైనాకు కూడా తాలిబన్ విధ్వంసం ఇంపుగానే ఉంటుంది.

విధ్వంసమైన బమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాలు

ప్రజలందరికి సామూహిక క్షమాభిక్ష ప్రసాదిస్తున్నామని అధ్యక్ష భవనంలోకి ప్రవేశించిన తరువాత తాలిబన్ నేతలు ప్రకటించారు. అసలు భయంతో గడగడలాడిపోతున్న తమ దేశ ప్రజల గురించి తాలిబన్ ఇలా మాట్లాడడమే వరమ వికృతం కాదా! వీళ్లెవరు క్షమాభిక్ష పెట్టడానికి? పోనీ ఆ మాటైనా నిలబెట్టుకున్నారా? ఆ హామీ ఇచ్చిన కొన్ని గంటలలోనే ప్రజల మీద వారు కాల్పులు జరిపారు. విమానాశ్రయానికి పరుగులు తీసిన వారిని అక్కడే పెట్టి రక్తమోదేటట్టు చావగొట్టారు. కళాఖండాల జోలికి, పురావస్తు ప్రదర్శన శాలల జోలికి ఎవరూ పోరాదని చెప్పిన కొన్ని గంటలకే మజారి విగ్రహం కూల్చివేశారు (ఇదే స్ఫూర్తితో కాబోలు ఆ వెంటనే పాకిస్తాన్ లో కొంతమంది తాలిబన్ వీరాభిమానులు మహారాజా రంజిత్ సింగ్ విగ్రహాన్ని పడగొట్టారు).

1990 నాటికే తాలిబన్ అఫ్ఘానిస్తాన్ లో అధిపత్యం సంపాదించారు. ఇస్లాం సూత్రాలకు అనుగుణంగా పాలిస్తామంటూ 1996 నుంచి 2001 వరకు ఆటవిక పాలన సాగించారు. ఆ సంవత్సరమే బమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాలను 'యుద్ధ' ప్రాతిపదికన కూల్చారు. తరువాత తాలిబన్ అరాచక పాలన కూడా కూలిపోయింది. అమెరికా దాడి జరిగే వరకు ఆ అరాచకం అప్రతిహతంగా సాగింది. తమ పాలన కంటే ముందు అఫ్ఘానిస్తాన్ లో వెలసిన ఏ ఒక్క ముస్లిం అవశేషాన్నీ గుర్తునీ ఉంచబోమని ప్రతిజ్ఞ చేసి అందుకు అనుగుణంగానే వ్యవహరించారు. బమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాల పేల్చితేత గురించి ప్రపంచానికి తెలిసింది. తెలియని వారసత్వ విధ్వంసం ఎంతో ఉంది. జ్ఞానద్వేషానికి పరాకాష్ఠగా గ్రంథాలయాలను కూడా దగ్ధం చేశారు. మధ్యయుగపు

ఈ వికార మనస్తత్వానికి మళ్ళీ ప్రాణ ప్రతిష్ఠ చేయాలని వాళ్ల స్పష్టమైన ఆశయం. నెలల తరబడి పురాతన కట్టడాలను కూల్చడం, ఆధునిక గ్రంథాలన్నీ తగలబెట్టడం అలాంటివే. మన దేశంలో రాకాసి తంగడి యుద్ధం తరువాత విజయనగరాన్ని ధ్వంసం చేయడానికి నెలల తరబడి అక్కడే తిష్ట వేసి సాగించారు, ముస్లిం మతోన్మాదులు. ఆధునిక కాలంలో చూస్తే లిబియాను ఏలిన పిచ్చిమారాజు కల్చర్ గడ్డాఫి కూడా మత గ్రంథం తప్ప మిగిలిన అన్ని గ్రంథాలు అవసరం లేదని అన్నవాడే.

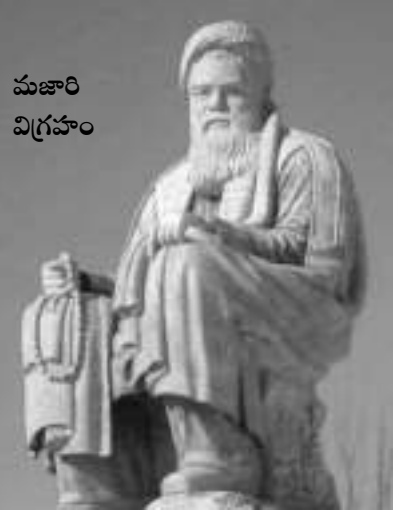
తాలిబన్ ఎంత కరుడగట్టిన మత మౌఢ్యమో వారి ఏలుబడిలోనే జరిగిన బమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాలను కూల్చివేతతో మరింత తిరుగులేకుండా స్పష్టమయింది. క్రీస్తుపూర్వం ఏడో శతాబ్దానికి చెందిన ఆ గాంధార శిల్పాలది 1400 సంవత్సరాల చరిత్ర. మధ్య అఫ్ఘానిస్తాన్ లోని బమియాన్ లోయలో మహా కుద్యంలా ఉండే పర్వత శ్రేణిలో శిల్పించారు.

ఆగస్ట్ 11, 1998న ఫుల్ ఇక్రామి పబ్లిక్ లైబ్రరీని తగలబెట్టారు. ఇందులో తాళపత్ర గ్రంథాలు, మరెన్నో విలువైన అచ్చు గ్రంథాలు దాదాపు 55,000 ఉండేవి. ఈ గ్రంథాలయాన్ని తమ వారసత్వ సంపదకు గుర్తుగా అప్లాన్ ప్రజలు సగర్వంగా భావించేవారు. 2001 అక్టోబర్ మాసంలో 2,750 కళాఖండాలను ధ్వంసం చేశారు. ఇవేమీ రహస్యం కాదు. పోనీ అమెరికాయో, మరొక ముస్లిం వ్యతిరేక వ్యవస్థ చెప్పిన మాట కూడా కాదు. ఈ పనులు తామే చేశామని తాలిబన్ సగర్వంగా ప్రకటించు కున్నారు. వీటన్నిటికీ మించిన మరొక దుశ్చర్య బమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాల పేల్చివేత.

అఫ్ఘానిస్తాన్ లో మిగిలి ఉన్న ఇస్లామేతర గుర్తులన్నింటినీ ధ్వంసం చేయమని రేడియో ప్రసంగం ద్వారా ఫిబ్రవరి 27, 2021న తాలిబన్ నాయకుడు ముల్లా మహమ్మద్ ఒమర్ ఆదేశించాడు. ఫలితమే బమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాల పేల్చివేత నిర్ణయం. దీనికి ప్రపంచం మొత్తం నుంచి తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తమైంది. ఇక సహజంగానే దరైలామా వంటివారూ విన్నవించారు. దేశ చారిత్రక వారసత్వ సంపద జోలికి వెళ్లవద్దని కోరారు. యావత్ ప్రపంచం చేసిన విన్నపం గడ్డిపోచతో సమానమైపోయింది. మార్చి 2వ తేదీన భూగోళం మీదే ఎత్తయిన ఆ మహా బుద్ధ శిల్పాలను కూల్చే పనిని ప్రారంభించారు. అందుకు ప్రత్యేక జిహాద్ ప్రకటించారు. అందులో తూర్పు బుద్ధుడి విగ్రహం ఎత్తు 36 మీటర్లు (120 అడుగులు). పశ్చిమ బుద్ధుడి ఎత్తు 55 మీటర్లు (175 అడుగులు). కొండనే తొలిచి చెక్కారు. మొదట తుపాకులు, డ్రైనమైట్లతో విధ్వంసం మొదలుపెట్టారు. కానీ ఆ ప్రయత్నం విజయవంతం కాలేదు. మందు పాతరలు, రాకెట్ల ద్వారా ప్రయత్నించారు. మొత్తానికి 25 రోజులకు పని పూర్తయింది.

మజారి విగ్రహం

ఈ విధ్వంసం మొత్తానికి ప్రత్యక్షసాక్షి సయ్యద్ మీర్జా హుసేన్ అహ్మది. ఇతడిని బీబీసీ ఇంటర్వ్యూ చేసింది. ఇతడు చెప్పిన విషయాలు వినడం ఎందుకంటే వారసత్వ సంపద మీద, తమ దేశానివే అయినా తాలిబన్ యుగం కంటే ముందు ఉన్న చిహ్నాలను ధ్వంసం చేయడానికి ఎంత పాటుపడ్డారో తెలుస్తుంది. ఈ పనికి కొంతమందిని ఆ ఉగ్రవాద సంస్థ నియమించుకుంది. బమియాన్ ప్రాంతంలో యుద్ధఖైదీల పేరుతో పట్టుకున్న 116 మందిలో అహ్మది ఒకడని చెప్పవచ్చు. వీళ్లంతా పారిపోకుండా చేతలూ కాళ్లూ కట్టి ఉంచారప్పుడు. ఇతడు ద్విపత్ర వాహనాలను మరమ్మతు చేసేవాడు. ఒక విధంగా అంతర్యుద్ధంలో పట్టుబడిన వాళ్లనే విధ్వంసం చేయడానికి తాలిబన్ ఉపయోగించుకున్నారు. మొదటి ప్రయత్నం విఫలం కావడంతో పేలుడు పదార్థాలను ట్రక్కులతో తీసుకు వెళ్లవలసి వచ్చిందని అహ్మది చెప్పాడు. మందు పాతరలు పేల్చడానికి అక్కడికి దగ్గరలో ఉన్న మసీదుని ఉపయోగించుకున్నారు. అక్కడి నుంచే వైర్లు అమర్చారు. రెండో ప్రయత్నంలో ప్రతిమలు రెండూ కుప్పకూలిపోతాయని తాలిబన్ అనుకున్నారు. కానీ పెద్ద బుద్ధుడి విగ్రహం కాళ్లు మాత్రమే ధ్వంసం చేయగలిగారు.

తనకి ఆ పని ఇష్టం లేదని కానీ తుపాకీ చూపించి చేయించారని చెప్పాడు. లోపల ఉన్న బుద్ధుడి విగ్రహం కాళ్ల దగ్గరకి మందుగుండు సామగ్రి చేరవేసే సమయంలోనే బందీల కట్టు విప్పేవారు. ఆ 116 మందిలో హుసేన్ బంధువు కూడా ఉన్నాడు. ఒకసారి అతడు అనారోగ్యంతో బాంబులు మోయలేకపోతే ఇతడి కళ్ల ముందే కాల్చి చంపేశారు. శవాన్ని తీసుకువెళ్లి ఒక గుహలో పడేశారు. ఈ కార్యక్రమం పూర్తయిన సందర్భంగా విజయోత్సవం పేరుతో తొమ్మిది ఆవులను చంపారు. అక్కడ నుంచి ప్రాణాలతో బయటపడతానని అహ్మది అనుకోలేదు. అఫ్ఘానిస్తాన్ నా చేతులతో నేనే ధ్వంసం చేస్తున్నానని

అనిపించింది. కానీ చేసేది ఏం లేదు అని చెప్పాడు. తాలిబన్ కొందరు విదేశీ ఇంజనీర్లు కూడా నాయ పడ్డారు. ఆ 25 రోజుల పాటు నిత్యం రెండుమూడు పేలుళ్లు జరిపేవారు. మందు పాతరలు పెట్టడానికి విగ్రహానికి, ఆ కొండకి ఎన్నో రంధ్రాలు చేశారు. ఎట్టకేలకు మార్చి 11న విధ్వంసం పూర్తయింది. బమియాన్ విగ్రహాలను, జాతీయ వస్తు ప్రదర్శన శాలలో ఉన్న ఇతర విగ్రహాలను మొత్తం ధ్వంసం చేశామని మార్చి 14న తాలిబన్ ప్రకటించారు.

తరువాత 2003లో ఆ పేలిపోయిన బుద్ధ విగ్రహాలనే యునెస్కో ప్రపంచ వారసత్వ సంపదగా ప్రకటించింది. 3డి హోలోగ్రామ్ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ద్వారా ఆ విగ్రహాలు మళ్ళీ అక్కడ ఉన్నట్టు చూపించి 2013లో 'ఏ నైట్ విత్ ది బుద్ధా' పేరుతో సాంస్కృతికోత్సవం చేశారు.

ఒకప్పుడు దక్షిణాసియాలో అఫ్ఘానిస్తాన్ గొప్ప సాంస్కృతిక కూడలి. సిల్క్ రూట్ లో ఉండడం అందుకు కారణం. కానీ ఇప్పుడు అది మొదట సోవియెట్ రష్యా కమ్యూనిస్టు విస్తరణ దెబ్బకు గుర్తుగా, రష్యాను అరికట్టే నెపంతో అమెరికా తెర వెనుక నడిపిన తతంగానికి సాక్షిగా, తాజాగా తాలిబన్ మత మౌఢ్యం, వెనుకబాటుతనం వంటివాటికి అక్షరాలా కూడలిగా నిలిచి ఉంది. అయినా ఒక గొప్ప సాంస్కృతిక వారసత్వం ఆ దేశం సొంతం. నాటి భారత మహాజనపదాలలో ఒకటైన గాంధార ప్రాంతమే అదంతా. అందుకే గొప్ప కళా సంపద ఉంది. 1979లో సోవియెట్ రష్యా దాడి చేసింది. అప్పటి నుంచి పదేళ్ల పాటు కమ్యూనిస్టుల ఉక్కుపాదం కింద ఆ దేశం ఉండిపోయింది. ఆ సంఘర్షణలోనే దేశానికి చెందిన ఎన్నో కళాఖండాలకు కాళ్లు వచ్చాయి. అవే వేలల్లో ఉంటాయని అంచనా. అదే సమయంలో అంటే 1979 నుంచి 1992 మధ్యనే తాలిబన్ బలపడ్డారు. ఆ సమయంలోనే తేపె మరాంజన్ పురావస్తు తవ్వకాలు జరిగాయి. రష్యా

ఆధిపత్యం నెలకొన్న తొలినాళ్లలోనే ఫ్రెంచ్, అఫ్ఘాన్ పురావస్తు శాస్త్రవేత్తలు ఆ తవ్వకాలు జరిపారు. కానీ అక్కడ దొరికిన వాటిని రష్యా అనుకూల అఫ్ఘాన్ ప్రభుత్వమే నాశనం చేసింది. తాలిబన్ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కూడా అదే కొనసాగింది. వాళ్లది మార్బిజం. వీళ్లది మతోన్మాదం. ఈ రెండూ సాంస్కృతిక వారసత్వానికీ, నృజనాత్మతకూ శత్రువులేనని తేలింది. తేపె అనేచోట ఉన్న బొద్ధారామాలు (తేపె షార్దర్), పాడ్డా, ఐఖానమ్, బాక్సైస్, తేపె మరందజన్ వంటి ప్రదేశాలు అలాగే ధ్వంసమైనాయి.

తాలిబన్ హయాంలో ధ్వంసమైన సాంస్కృతిక సంపదలో చెప్పుకోవలసినది-కాబూల్లోని జాతీయ వస్తు ప్రదర్శనశాల. తాలిబన్ కంటే ముందు సోవియట్ రష్యా కన్ను దీని మీద పడింది. 1992 వరకు దాదాపు లక్ష చారిత్రక అవశేషాలు మాయమయ్యాయి. అందులో చరిత్ర పూర్వయుగం మొదలు, 20వ శతాబ్దానికి చెందిన వస్తువులు కూడా ఉన్నాయి. 1993 మే మాసంలో ఆ ప్రదర్శనశాల మీద రాకెట్ల దాడి జరిగింది. తరువాత అక్కడ మిగిలిన వాటిలో 70 శాతం కనుమరుగయ్యాయి. అంతేకాదు, ఈ పురావస్తు ప్రదర్శన శాలకు సమీపంలోనే ఉన్న పురావస్తు సంస్థలో ఉంచిన మొత్తం వస్తువులు పోయాయి. ఈ మధ్యలో రహస్య తవ్వకాలు చాలాచోట్ల జరిగాయి. దొరికిన వాటిని అంతర్జాతీయ మార్కెట్కు తరలించారు. 2001 ఫిబ్రవరి మాసంలో జరిగిన సంఘటన వింటే విస్తుపోతాం. ఒకరోజు కొన్ని వాహనాలు వచ్చి పురావస్తు ప్రదర్శనశాల ముందు ఆగాయి. అందులో నాటి ఆర్థికమంత్రి, సాంస్కృతిక శాఖ మంత్రి, ముల్లా ఖరి ఘయాజ్ ఉర్ రెహమాన్ (బుద్ధ విగ్రహాల విధ్వంసకుడు) వాటిలో నుంచి దిగారు. గోదాము తాళాలు అడిగి తీసుకుని అక్కడ దాచిపెట్టిన కళాఖండాలన్నింటిని నాశనం చేసి, అల్లాహ్ అక్కర్ అంటూ వెళ్లిపోయారు.

ముస్లిం పవిత్ర గ్రంథం అద్దం పెట్టుకుని మతోన్మాదులుగా మారిన వారి హక్కుల గురించి మాట్లాడేవారు ఇప్పుడు మౌనం పాటిస్తున్నారు. సిరియా శరణార్థులు విదేశాలకు వెళ్లే క్రమంలో చనిపోయిన ఒక బాలుని మృతదేహాన్ని ప్రపంచ మీడియా మొత్తం చూపించింది. అంటే ముస్లిమేతర దేశాలలో జరిగే దుర్ఘటనలే తప్ప, ఇప్పుడు అఫ్ఘాన్లో జరుగుతున్న దారుణాలను చూపించరా? బాలికలను ఎత్తుకుపోవడం, విధవలను లైంగిక బానిసలుగా చేసుకోవడం గురించి వట్టదా? ముస్లిం మతోన్మాదులను సమర్థించడం తాలిబన్ వ్యవస్థకు కొనసాగింపు మాత్రమే. వాళ్లను ఇంకా సహిస్తే, పెంచితే ప్రపంచంలోని అపురూప కళాఖండాలు, అనాధారణ గ్రంథాలు, వైవిధ్యం ధ్వంసం కావడానికి తగిన వాతావరణాన్ని తయారు చేసినట్లే. ★

పాక్, చైనా సంబరాలు

అఫ్ఘాన్ పరిణామాలపై సంతోషంగా ఉన్నది రెండే రెండు దేశాలు- దాని పొరుగున ఉన్న పాక్, చైనా. రష్యాదీ ఇదే పంథా. తాను పెంచి పోషించిన తాలిబన్ కాబూల్ను కైవసం చేసుకోవడం పాక్ కు పట్టరాని ఆనందాన్నిచ్చింది. భారత్ ప్రాబల్యానికి గండి పడుతుందని దాని ఉద్దేశం. ఇప్పుడు అఫ్ఘాన్ మీద పట్టు సాధించాలన్నది పాక్ ఆలోచన. అయితే తాలిబన్ రాకతో పాక్ ప్రత్యేకంగా బావుకునేదేమీ లేదు. భారత్ అంటే తనకు పడదు. తాలిబన్కూ గిట్టదు. అందువల్ల అది తాలిబన్ను వెనకేసు కొన్నోంది. ఇందుకు ప్రతిగా తాలిబన్ కూడా ప్రత్యుపకారం చేసి పాక్ రుణం తీర్చుకున్నారు. అఫ్ఘాన్ జైళ్లలో గల వందమంది పాక్ ఉగ్రవాదులను విడిచిపెట్టారు. కానీ కొందరు పాక్ జాతీయులు అఫ్ఘాన్ దుస్థితిని సొమ్ము చేసుకుంటున్నారు. సొంత వాహనాల్లో సరిహద్దులకు వెళ్లి అఫ్ఘానీలను పాక్ లోని క్వెట్లా, కరాచీ తదితర నగరాలకు భద్రతా బలగాల కన్నుగప్పి తరలిస్తున్నారు. దీనిని మానవ స్మగ్లింగ్ అని వ్యవహరిస్తున్నారు. చైనా పరిస్థితి ఇందుకు భిన్నం కాదు. దక్షిణాసియాలో భారత్ ప్రాబల్యానికి గండి కొట్టడం దాని లక్ష్యం.

అఫ్ఘాన్ మసీదావాలను, ఆకాంక్షలను మేము గౌరవిస్తాం. తాలిబన్ సమ్మిళిత ఇస్లామిక్ సర్కారును ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశిస్తున్నామని చైనా విదేశాంగ ప్రతినిధి హువా చున్ యింగ్ ప్రకటించారు. ఇక్కడ తాలిబన్తో వ్యూహాత్మకంగా సఖ్యతతో మెలగాల్సిన అవసరం చైనాకు ఉంది. చైనాలోని షింజియాంగ్ ప్రావిన్స్ చెందిన వారే ఉయ్ఘుర్ సంతతికి చెందిన ముస్లిములు. ఈ ప్రావిన్స్ అఫ్ఘాన్ సరిహద్దుల్లోనే ఉంది. వీరి పట్ల చైనా అణచివేత ధోరణి ప్రదర్శిస్తోంది. వీరికి తాలిబన్ తోడైతే ప్రమాద మని చైనా అనుమానం. అందుకనే ఉగ్రవాద సంస్థలకు అఫ్ఘాన్ స్వర్గధామం కాకూడదంటూ ఐరాసలో చైనా శాశ్వత ప్రతినిధి జెంగ్

ఇస్మాన్, జిన్పింగ్

షుయాంగ్ పేర్కొనడం గమనార్హం. వాస్తవానికి చైనా, అఫ్ఘాన్ మధ్య ఏ సారూప్యతలు లేవు. మతం, భాష, ఆచార వ్యవహారాలు, సంప్రదాయాల్లో ఏ పోలికా లేదు. కానీ తాలిబన్ రాకతో తన పెత్తనం కొనసాగుతుందని చైనా అంచనా. నిజానికి అఫ్ఘాన్ సహజ వనరులపైనే చైనా కన్ను. అక్కడ దొరికే 'రేర్ ఎర్త్స్' పై చైనా చూపు పడింది. కంప్యూటర్లు, రీ ఛార్జబుల్ బ్యాటరీలు, పవన విద్యుత్ టర్బయిన్లు, టెలివిజన్లు, సూపర్ కండక్టర్లు తదితర అత్యాధునిక సాంకేతిక పరికరాల తయారీలో రేర్ ఎర్త్స్ అవసరం. ఇప్పటికే ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు 85 శాతం రేర్ ఎర్త్ ఖనిజాలను సొంతం చేసుకున్న చైనా ఇప్పుడు అఫ్ఘాన్ పైన గురి పెట్టింది. ఇటీవల కాలంలో పెట్రోలియం బావులు, రాగి గనుల తవ్వకాలపై ఆ దేశంతో ఒప్పందాలు చేసుకుంది. ఈ సహజ వనరులపై కన్నేసిన చైనా ముందుగానే వాటి రవాణాకు చర్యలు చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా అఫ్ఘాన్ సరిహద్దు ప్రావిన్స్ బదక్షాన్ లోని నజాక్ ప్రాంతంలో 50 కిలోమీటర్ల రహదారిని నిర్మిస్తోంది. ఈ నిర్మాణాన్ని 2020లో నాటి అధ్యక్షుడు అప్రాఫ్ ఘనీ ప్రారంభించారు. ఇప్పటికే 20 శాతానికి పైగా పని పూర్తయింది. ఈ రహదారి చైనాలోని షింజియాంగ్ ప్రావిన్స్ను కలుపుతుంది. చైనా- అఫ్ఘాన్ మధ్య సుమారు 57 కిలోమీటర్ల సరిహద్దుంది.

చైనా అంత కాకపోయినా రష్యా కూడా అఫ్ఘాన్ పరిణామాలపై సంతోషంగానే ఉంది. 1970, 80ల్లో తనకు ఎదురైన చేదు అనుభవమే ఇప్పుడు అమెరికాకు ఎదురైందని అది భావిస్తోంది. దాని ఆనందానికి కారణం అదే. రష్యా సుప్రీంకోర్టు స్వయంగా తాలిబన్ను ఉగ్రవాదులుగా పేర్కొంది. అయినప్పటికీ 'అప్రాఫ్ ఘనీ సర్కారులో కన్నా తాలిబన్ నియంత్రణలోనే పరిస్థితులు బాగున్నాయని అఫ్ఘాన్ లోని రష్యా రాయబారి దిమిత్రి జిర్నోవ్ ప్రకటించడం గమనించదగ్గ విషయం. ★

మన చరిత్ర మనమే రాసుకుందాం!

సింహా మేల్కొనే పరకు చరిత్ర రాసేది వేటగాదే. భారతదేశ చరిత్ర రచనలో ఎక్కువ అదే కనిపిస్తుంది. ఇప్పుడు మన చరిత్ర మనమే రాసుకుందాం. స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి మీ ఊరూ వేదికైంది. మీ ముందు తరాల వారి సేవ ఉంది. త్యాగాలు ఉన్నాయి. అవి అంకా బీకబీలోనే ఉండిపోవాలా? ఆ త్యాగాలకు గుర్తింపు పడ్డా! వాటి గురించి అందరికీ తెలిసేటట్లు చేయడం మనందరి విధి కాదా! మన చరిత్ర ఎంత సంవత్సరాలా తెలియచేయడం ప్రతికరం కర్తవ్యంకాదా!

ఏటా జాగృతి దీపావళి సంచిక ఒక ప్రత్యేకాంశంతో మీ ముందుకు వస్తుందన్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ ఏడాది మరింత ప్రత్యేకం.. స్వాతంత్ర్య సమరం: మా నేల - మా నేత అనే అంశంతో వస్తున్నాం. మీ మీ ప్రాంతాలలో జరిగిన జాతీయోద్యమ విశేషాలు రాసి పంపించవలసిందిగా జాగృతి కోరుతోంది. ఉద్యమ ఘట్టాల గురించి, పాల్గొన్న దేశభక్తుల గురించి, జాతీయోద్యమ నేతల పర్యటనల గురించి సరైన ఆధారాలతో కూడిన సమాచారం సేకరించి మాకు పంపించండి. దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం ఏ వంధాలో ఉద్యమించిన వారైనా చరిత్రపుటలలో ఎక్కువలసిన వారే. పట్టుడాలూ వగరాలే కాదు; పల్లెలూ కొండా కోనా కూడా జాతీయోద్యమం కోసం నినదించాయి. స్పందించాయి. ఆ మహోద్యమంలో సర్వం త్యాగం చేసివా బీకబీలోనే ఉండిపోయిన మహనీయుల గాధనూ, త్యాగధన్యతనూ ఈ దీపావళి వెలుగులో అందరికీ చూపుదాం! చరిత్రకు సమగ్రతను తెచ్చే కృషిలో భాగస్వాములమవుదాం!

వారసులకు విన్నపం

స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల కుటుంబ సభ్యులకు ఇదే విషయాన్ని జాగృతి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నది. మీ ముందుతరాల వారి జ్ఞాపకాలను అందరికీ పంచండి. అదృష్టవశాత్తు మీకు దక్కిన ఆ వారసత్వానికి వన్నె తీసుకురండి. సమాచారానికి మరింత తోభవిచ్చే ఛాటోలను పంపించండి. చేరిన తరువాత వాటిని సగౌరవంగా చూస్తామని విన్నవిస్తున్నాం.

నిబంధనలు

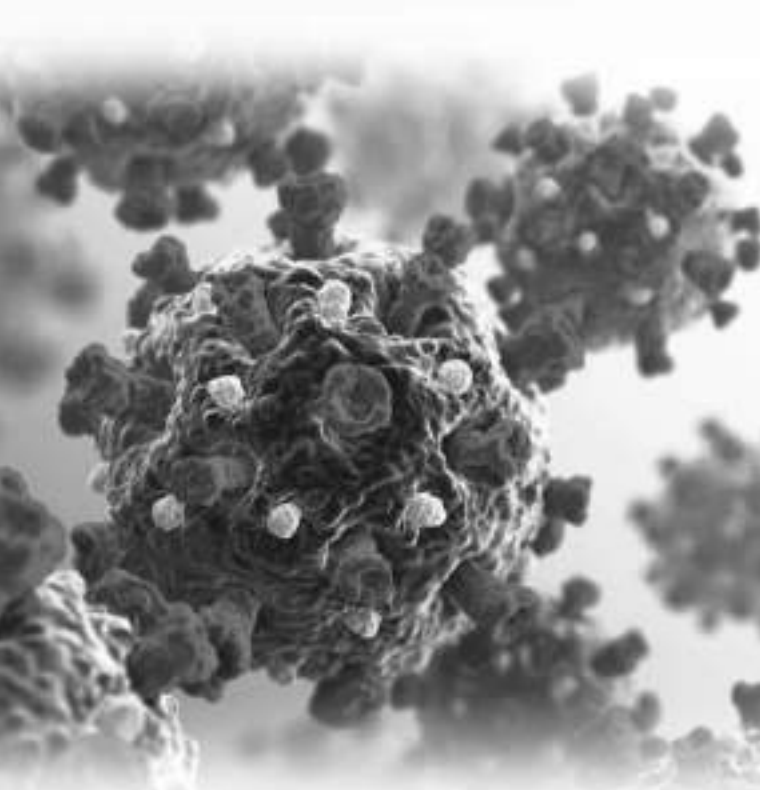
కచ్చితమైన ఆధారాలు ఉండాలి. ఏ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నదీ, జైలు జీవితం ఎక్కడ గడిపినదీ, 1947 తరువాతి జీవితం వ్యాసాలలో స్పష్టంగా ఉండాలి. ఉద్యమ జీవితం చిన్నదైనా, పెద్దదైనా విలువైనదే. వ్యక్తిగత వివరాలకు తక్కువ చోటే ఇవ్వండి. చారిత్రక క్రమం అనుసరించండి. వీటి గురించి నమోదైన పుస్తకాల పేర్లూ ఉంటే మంచిది. ఏదో సందర్భంలో వచ్చిన వార్తా కథనమైనా పరవాలేదు. అత్యంతథలు ఉంటే (ముద్రితం/అముద్రితం) తప్పక ప్రస్తావించండి. చారిత్రకతను అనుసరించి, అతిశయోక్తులకు చోటు ఇవ్వవద్దు. మీరు చేస్తున్న పని ఎంతో విలువైనదని మరచొద్దు.

చరిత్ర రచన మీద అత్యధ్ధ. అవగాహన లోపం ఇప్పటికే చాలా వట్టం చేసింది. విదేశీ పాలనలో దేశం చాలా కోల్పోయింది. స్వరాజ్య సమరంలోని అట్టడుగు స్థులను కూడా కోల్పోయి మరొక తప్పిదం చేయరాదు. ఆ మహనీయుల ఘనత, త్యాగం ఎప్పటికీ బీకబీలో ఉండేపోయేటట్లు వ్యవహరించడం భావ్యమేనా? మన చరిత్రను మనమే రాసుకునే ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుడదాం.

వ్యాసం డిలీవీ ఏ4లో ఒక పేజీ, చేతివ్రాతలో రెండు పేజీలకు మించరాదు. మెయిల్ సబ్జెక్ట్లో దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక-2021 కోసం అని రాసి చక్కగా ప్లాన్ చేసి jagritiweekly@gmail.com కి పంపాలి. పోస్ట్ ద్వారా అయితే- ఇంటి నెం. 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాదిగూడ, 500027కి పంపండి.

రచనలు చేరాల్సిన చివరి తేదీ: సెప్టెంబర్ 10.

కరోనా మహమ్మారి రూపు మార్చుకొని మరి ప్రజలను భయపెడుతోంది. కొత్త వేరియంట్లకు తోడు ఫస్ట్, సెకండ్ వేవ్లు పూర్తి చేసుకొని థర్డ్ వేవ్కు చేరువలో ఉన్నామనే వార్తలు కాస్త ఆందోళనకు గురి చేస్తున్నాయి. చిన్నారులపై మూడోదశ కరోనా ప్రభావం ఎంత అనే విషయంలో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నా, ముప్పును తక్కువగా అంచనా వేయడం ఏమాత్రం తగదు. ప్రజల అజాగ్రత్తే థర్డ్ వేవ్ను మరింత చేరువ చేస్తోంది. వ్యాక్సినేషన్ సక్రమంగా జరిగితే ఎన్ని వేవ్లు వచ్చినా తట్టుకోగలమని నిపుణులు సూచిస్తున్నారు. మరోవైపు సెకండ్ వేవ్ అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని థర్డ్ వేవ్ను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొనేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం సిద్ధమైంది. అయితే ఇందులో ప్రజల సంసిద్ధతే కీలకం అని చెప్పక తప్పదు.

కరోనా మహమ్మారి గత రెండేళ్లుగా ప్రపంచాన్ని పీడిస్తోంది. తీవ్రతలో గణాంకాల్లో భారత్ ప్రపంచంలోనే రెండో స్థానంలో కనిపిస్తున్నా, జనాభా రీత్యా మనం తీసుకుంటున్న చర్యలు సత్యలితాలు ఇస్తున్నాయనే చెప్పవచ్చు. ప్రతి మిలియన్ (10 లక్షలు) జనాభాలో కరోనా కేసులు మన దేశంలో 23,253 మంది ఉంటే.. అమెరికాలో 1,15,677; మరణాలు మనదేశంలో 312 కాగా, అమెరికాలో 1,936.. అలాగే బ్రిజిల్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్లతో పాటు అనేక దేశాల్లో భయానక పరిస్థితులను గమనించవచ్చు. కరోనా మొదటి దశను భారత్ సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొన్నా రెండో దశ వచ్చేసరికి తప్పటడుగులు వడ్డాయి. ఇందుకు కారణాలు అనేకం. ప్రజలు మాస్కులు ధరించకపోవడం, భౌతిక దూరం పాటించడంలో నిర్లక్ష్యంతో పాటు ఆంక్షలను అమలు చేయడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అజాగ్రత్తల కారణంగా మూల్యం చెల్లించక తప్పలేదు.

ప్రస్తుతం మనదేశంలో కరోనా వైరస్ రెండో దశ వ్యాప్తి తగ్గుముఖం పట్టినా రోజువారీ కేసులు మాత్రం 20 నుంచి 30 వేల మధ్య నమోదు అవుతోందటంతో మూడో దశ ముప్పు మొదలయిందనే ఆందోళన కనిపిస్తోంది. దేశంలో కరోనా థర్డ్ వేవ్ ఆగస్టులోనే మొదలైందని, అక్టోబర్ నాటికి గరిష్టస్థాయికి చేరుకోవచ్చని కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటైన నిపుణుల కమిటీ బృందం తన నివేదికను ప్రధానమంత్రి కార్యాలయానికి సమర్పించినట్లు ఇటీవల ఓ వార్తా సంస్థ కథనం పేర్కొంది. అయితే రెండో దశ విజృంభణతో పోలిస్తే దీని తీవ్రత తక్కువగానే ఉంటుందని అంచనా. అయితే అజాగ్రత్తగా ఉంటే మూడో దశ కరోనా వ్యాప్తి చాలా భయంకరంగా ఉంటుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు. కరోనా సెకండ్ వేవ్ నుంచి కోలుకున్నామన్న ధైర్యంతో చాలా మంది నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. భౌతిక దూరం పాటించడం లేదు.

మాస్కులు ధరించడం లేదు. ఇలానే ఉంటే మూడోదశ వ్యాప్తి ఖాయమని వైద్య నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. దేశంలోని కేరళ, మహారాష్ట్ర, ఈశాన్యం సహా పది రాష్ట్రాల్లో పాజిటివిటీ రేటు అధికంగా ఉన్నట్లు ఇటీవల కేంద్ర ఆరోగ్య శాఖ ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. ఈ రాష్ట్రాల్లో పాజిటివిటీ రేటు 10 శాతం కంటే ఎక్కువగా ఉన్నట్లు పేర్కొంది. కేరళలో ప్రస్తుతం రోజూ 10 వేలకుపైగా పాజిటివ్ కేసులు నమోదవుతున్నాయి. దీంతో కేరళ తదుపరి హాట్స్పాట్గా మారొచ్చన్న ఆందోళనలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాల్లోనూ స్వల్పకాలం పాటు కేసులు పెరుగుతున్నాయని నిపుణులు తెలిపారు. కొన్ని పెద్ద రాష్ట్రాల్లో ఇన్ ఫెక్షన్లు పెరిగితే.. దేశవ్యాప్త కేసుల సంఖ్య మరోసారి పెరుగుతుందని హెచ్చరించారు.

కేరళలో తీవ్రం

కరోనాను ఎదుర్కోవడంలో కేరళ దేశానికి రోల్ మోడల్ గా నిలిచిందని కొందరు మేధావులు గొప్పగా ప్రచారం చేశారు. కానీ అవన్నీ గాలిమాటలేనని తేలిపోయింది. దేశంలోని మిగతా రాష్ట్రాల్లో

దైర్యంగా ఎదు

రోజువారీగా వందల సంఖ్యలో కొవిడ్ కేసులు నమోదవుతుంటే కేరళలో మాత్రం నిత్యం 10వేలకు పైగా కేసులు బయటపడుతున్నాయి. దేశవ్యాప్తంగా రోజువారీ కేసుల్లో సగం వరకూ ఒక్క కేరళలోనే ఉంటున్నాయి. దీంతో కేరళలో కొవిడ్ పరిస్థితులు చేజారిపోయినట్లు కనిపిస్తున్నాయని వైద్యరంగ నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు. కొద్ది వారాల క్రితం కరోనా తీవ్రతకు వణికిపోయిన మహారాష్ట్ర, ఢిల్లీలో ప్రస్తుతం పాజిటివిటీ రేటు గణనీయంగా తగ్గినప్పటికీ కేరళలో ఇంకా 10 శాతానికిపైగా ఉండడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది.

ముఖ్యంగా ఐసీఎంఆర్ జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించిన సీరో సర్వేలో దేశవ్యాప్తంగా సరాసరిగా 67.6శాతం మందిలో యాంటీబాడీలు ఉంటే, కేరళలో మాత్రం 42.7శాతం మాత్రమే ఉన్నాయి. దీంతో 48శాతం కేరళ ప్రజలకు వైరస్ ముప్పు ఇంకా పొంచిఉందని వైద్యనిపుణులు స్పష్టం చేస్తున్నారు. కేరళలో కరోనా వ్యాప్తి పెరగడానికి కారణం విదేశాల నుంచి నేరుగా రాకపోకలు పెరగడం, నిర్ధారణ పరీక్షలు పెంచడం, రాష్ట్రంలో మధుమేహ సమస్యలు అధికంగా ఉండటమేనని అక్కడి అధికారులు చెబుతున్నా. వాస్తవాలు మరో విధంగా ఉన్నాయి. ఆంక్షలను అమలు చేయడంలో కేరళ

ప్రభుత్వ నిర్దేశం కొట్టొచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది. కరోనా ముప్పు అధికంగా ఉన్నప్పటికీ బక్రీద్ సమయంలో మూడురోజుల పాటు లాక్డౌన్ ను సడలించడం సంతృప్తికరణ రాజకీయాలకు పరాకాష్టగా నిలిచింది.

భారత్ తో పాటు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కరోనా థర్డ్ వేవ్ కు ప్రధానంగా డెల్టా వేరియంట్ కారణమవుతోంది. ప్రస్తుతం డెల్టా వైస్ ముప్పు కూడా పొంచి ఉంది. థర్డ్ వేవ్ గరిష్ట దశలో రోజువారీ కేసుల సంఖ్య లక్షలోపు ఉంటుందని.. పరిస్థితులు మరింత దిగజారితే 1.5 లక్షలకూ చేరాల్సి ఉంటుందని అధ్యయనం చెబుతోంది. మ్యాథమెటికల్ మోడల్ ఆధారంగా పరిశోధకులు ఈ అంచనాకు వచ్చారు. హైదరాబాద్, కాన్పూర్ ఐఐఐటిలకు చెందిన ప్రొఫెసర్లు విద్యాసాగర్, మణింద్ర అగర్వాల్ నేతృత్వంలో ఈ అధ్యయనం చేపట్టారు.

రెండు వారాల క్రితం బెంగళూరులో 5 రోజుల వ్యవధిలో 242 మంది చిన్నారులు కరోనా బారిన పడటం కలకలం రేపింది. వీరిలో తొమ్మిదేళ్ల లోపు వయసున్న వారు 106 మంది ఉన్నారు. అలాగే

లక్షణాలు గుర్తిస్తే నిర్దేశం చేయకుండా వైద్యులను సంప్రదించాలి. పెద్దవారిలో కనిపించినట్లుగానే వీరిలో సైతం జ్వరం, తలనొప్పి, జలుబు, దగ్గు లాంటి లక్షణాలుంటాయని చెబుతున్నారు. చిన్నారులకు పోషకాహారం అందిస్తూ రోగనిరోధక శక్తి పెంచడానికి యత్నించాలి. మామూలు ధరించేలా చూసుకోవాలి. చేతులను శానిటైజర్ తో శుభ్రం చేసుకోవడం, భౌతిక దూరం పాటించడం నేర్పించాలి. విటమిన్ బి కాంప్లెక్స్, విటమిన్ సి, విటమిన్ డి, కాల్షియం, జింక్ లభించే ఆహారం ఇవ్వడం ద్వారా వారి రోగనిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది. ఇంటి వద్ద ఉన్నప్పటికీ చిన్నారులకు శారీరక శ్రమ చేయడం నేర్పించాలి. వ్యాయామం, యోగాసనాలు వేయడం వారిలో నూతన ఉత్సాహాన్ని కలిగిస్తుంది.

కేంద్రం సిద్ధం!

కరోనా రెండో దశ అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మూడో దశ ముప్పును ఎదుర్కోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటికే సిద్ధమైంది. కరోనా చికిత్సలో కీలకమైన, ప్రాణాల్ని రక్షించే అత్యవసర మందులు, ముఖ్య వైద్య పరికరాలకు సంబంధించి చర్యలు చేపట్టింది. ఫార్మా, వైద్య పరికరాల సంస్థతో చర్చలు జరుపుతోంది. ఔషధాల విభాగం కింద వైద్య పరికరాల్ని ట్రాక్ చేసేందుకు కేంద్రం నేషనల్ టాస్క్ ఫోర్స్ ఏర్పాటు చేసింది. ప్రస్తుతం దేశంలో ఆక్సిజన్ సిలిండ్ర్ల కూడా భారీ స్థాయిలో అందుబాటులో ఉన్నాయని, రానున్న విపత్తుకు సంసిద్ధంగా ఉన్నామని కేంద్రం పేర్కొంది. ఇందుకోసం రూ.23 వేల కోట్ల రూపాయలను కేటాయించినట్లు తెలిపింది.

వ్యాక్సినేషన్ వేగవంతం

దేశంలో కరోనా వ్యాక్సినేషన్ గతంతో పోలిస్తే ఈ మధ్య కాస్త వేగం పుంజుకుంది. దేశవ్యాప్తంగా ఆగస్ట్ 22 నాటికి 58,16,23,843 డోసుల వ్యాక్సినేషన్ పంపిణీ జరిగింది. ఇప్పటి వరకూ రెండు డోసుల

వ్యాక్సినేషన్ తీసుకున్నవారు 12,98,10,316 మంది. మొదటి డోస్ తీసుకున్నవారు 45,18,13,527.. వ్యాక్సినేషన్ విషయంలో మన దేశం అగ్రదేశాలతో పోటీ పడుతోంది. అమెరికా సహా యూరోప్ దేశాల జనాభాతో పోలిస్తే మన జనాభా ఎక్కువగా ఉన్నందున అందరికీ ఒకేసారి వ్యాక్సినేషన్ ఇప్పలేక పోవచ్చు.. కానీ ప్రాధాన్యతా క్రమంలో దశల వారీగా పంపిణీ జరుగుతోంది. మొదట కరోనా యోధులు, వృద్ధులకు టీకాలు ఇచ్చారు. తర్వాత దశలో 45 ఏళ్లు నిండిన వారికి, 18 ఏళ్లు పూర్తయిన వారికి ఇస్తున్నారు. ఈ ఏడాది తొలి భాగంలో టీకాలు ఇవ్వడం ప్రారంభమైనా చాలా మంది తీసుకోకుండా నిర్లక్ష్యం చేశారు. సెకండ్ వేవ్ తీవ్రత పెరగడంతో ఒక్కసారిగా జనం వ్యాక్సినేషన్ కోసం పోటీ పడటంతో కొరత ఏర్పడింది.

మన దేశంలో ఇప్పటికే కొవాగ్జిన్, కొవిషీల్డ్, స్సుత్రిక్ వి టీకాల పంపిణీ జరుగుతుండగా.. అమెరికాకు చెందిన మోడెర్నా, జాన్సన్ అండ్ జాన్సన్ టీకాల వినియోగానికి కూడా కేంద్రం ఇటీవల గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇచ్చింది. తాజాగా ఈ జాబితాలో జైకోవ్-డి చేరింది. దీంతో దేశంలో అనుమతులు లభించిన వ్యాక్సినేషన్ సంఖ్య ఆరుకు చేరింది. ముక్కు ద్వారా వేసే కరోనా టీకాలు రానున్నాయి. భారత్ బయోటెక్ అభివృద్ధి చేసిన ముక్కు ద్వారా వేసే కరోనా టీకా.. రెండు, మూడో దశ క్లినికల్ పరీక్షలకు కేంద్రం అనుమతించింది. ఇప్పటికే దేశంలోని నాలుగు ప్రధాన నగరాల్లో మొదటి దశ క్లినికల్ పరీక్షలను భారత్ బయోటెక్ పూర్తి చేసింది.

టీకాలపై అపోహలు వద్దు!

దేశంలో వేగంగా సాగుతున్న వ్యాక్సినేషన్ కు కొన్ని వర్గాలు అవరోధాలు సృష్టిస్తున్నాయి. వ్యాక్సినేషన్ పంపిణీ ప్రారంభమైనప్పటి నుండి, కొంతమంది చేసిన వ్యాఖ్యలు సామాన్య ప్రజల మనస్సులలో సందేహాలను సృష్టించాయి. దేశీయ వ్యాక్సినేషన్ తయారీదారులను నిరాశపరిచేందుకు, అనేక అడ్డంకులను సృష్టించడానికి కూడా ప్రయత్నాలు జరిగాయి. వ్యాక్సినేషన్ తీసుకున్నా కరోనా వస్తుందని ప్రచారం చేస్తున్నారు. అయితే ఇది పాక్షిక సత్యం మాత్రమే. కొవిడ్ వ్యాక్సినేషన్ దేశంలో రోగనిరోధక శక్తిని పెంచడం ద్వారా కరోనా ముప్పును అడ్డుకుంటుంది. కొంత మంది శరీరతత్వం ఇందుకు అనుకూలంగా ఉండకపోవచ్చు. ఈ కారణంగా కరోనా వచ్చిన వారి ద్వారా ఏర్పడే ముప్పు చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. ఇటువంటి పుకార్ల విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండాలని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ కొద్ది వారాల క్రితం దేశ ప్రజలందరికీ విజ్ఞప్తి చేశారు. వ్యాక్సినేషన్ గురించి అవగాహన పెంచడంలో సహకరించాలని సమాజంలోని మేధావులను, యువతకు సూచించారు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

రొందాం!

9-19 ఏళ్ల వయసున్న పిల్లలు 136 మంది ఉన్నట్లు వెల్లడించింది. కొవిడ్ థర్డ్ వేవ్.. చిన్న పిల్లలపై ఎక్కువ ప్రభావం చూపుతుందన్న అంచనాల నేపథ్యంలో ఈ పరిణామం ఇప్పుడు కలవరపెడుతోంది. మన దేశంలో చిన్నారులకు వ్యాక్సినేషన్ ఇంకా అందుబాటులోకి రాలేదు. ఈ క్రమంలో పిల్లల విషయంలో మరింత జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి.

ద్యాక్రా సంఘాల రుణమాఫీ పెద్ద ప్రహసనంగా కనిపిస్తోంది. రుణమాఫీ అందరికీ ఒకలా కాకుండా మనిషికో రకంగా ఉంది. ఒక నిర్ణీత తేదీని నిర్ణయించి ఎంత అప్పులుంటే అంత తీరుస్తానని ఎన్నికల ముందు ముఖ్యమంత్రి హామీ ఇచ్చారు. ఒక్కో ద్యాక్రా గ్రూపులో పది మంది మహిళలుంటారు. ఒక్కో గ్రూపుకు రూ.5 లక్షల నుంచి రూ.10 లక్షల వరకు బ్యాంకులు అప్పులిచ్చాయి. గ్రూపు రూ.5 లక్షల రుణం తీసుకుంటే ఒక్కో మహిళకు రూ.50 వేలు వస్తుంది. రూ.50 వేల నుంచి లక్ష మధ్య రుణం తీసుకున్నవారే ఎక్కువగా ఉంటారు. తీసుకున్న రుణాన్ని సమానమొత్తంలో నెల వాయిదాలుగా చెల్లించాలి. ఎన్నికల సమయానికి కొన్ని సంఘాలు మొత్తం రుణం తీర్చేశాయి. కొన్ని సంఘాలు 90 శాతం రుణం తీర్చేశాయి. కొన్ని 80, కొన్ని 70 శాతం తీర్చేశాయి. కొన్ని సంఘాలు మాత్రం ఏడాది లేదా అరునెలలు, అయిదునెలల ముందే అప్పు తీసుకోవడంతో 10 నుంచి 20 లేదా 30 శాతం మాత్రమే వాయిదాలు తీర్చాయి. తక్కువ డబ్బు చెల్లించినవారికి ఎక్కువ డబ్బు మాఫీ అయింది. ఎక్కువ డబ్బు చెల్లించినవారికి తక్కువ డబ్బు మాఫీ అయింది.

ఉదాహరణకు ఒక ద్యాక్రా గ్రూపు సభ్యురాలు లక్ష రూపాయల రుణం తీసుకుంటే ఆమెకు రూ.90 వేలు, పక్క ఇంటిలో ఉన్న మరో గ్రూపు సభ్యురాలికి రూ.10 వేల మాత్రమే రుణం మాఫీ అయింది. ఇదే ఇప్పుడు వ్యక్తుల మధ్య అంతరాలను సృష్టిస్తోంది. ప్రభుత్వం పట్ల అసంతృప్తి పెంచుతోంది. తమకోలా, ఇంకొకరికోలా చూడటంపై అగ్రహం వ్యక్తమౌతోంది. ప్రభుత్వం అందరినీ సమానంగా చూడకుండా విచక్షణ లేకుండా ప్రవర్తించడాన్ని మహిళలు తప్పు పడుతున్నారు. ద్యాక్రా గ్రూపుల్లో రుణమాఫీలు పొందిన మహిళల్లో నగం మంది ప్రభుత్వం పట్ల అసంతృప్తిగా ఉన్నారు.

‘చేయూత’ అందడు!

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జగనన్న చేయూత పథకం ద్వారా 45 ఏళ్ల నుంచి 60 ఏళ్లలోపు ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ మహిళలకు ఏడాదికి రూ.18,750 నగదును ఇస్తోంది. తర్వాత కాపు, ఇప్పుడు ఒసీ వర్గాల్లోని ఇతర కులాల వారికి కూడా ఏడాదికి రూ.15 వేలు ఇస్తున్నారు.

ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందేవారు 30 లక్షల మంది వరకు ఉన్నారు. లబ్ధి పొందుతున్నవారు ఆనందంగా ఉంటే, 45 ఏళ్ల కంటే తక్కువ వయసు ఉన్న మహిళలంతా అసంతృప్తితో ఉన్నారు. 45 ఏళ్లు పైబడ్డవారే ఓటర్లు, మేము కాదా? అని ప్రశ్నిస్తున్నారు. 25 నుంచి 45 ఏళ్ల వయసున్న మహిళలు 50 లక్షలకు పైగానే ఉన్నారు. వీరంతా అసంతృప్తితో ఉన్నారు.

వాహనమిత్ర పథకం

ప్రభుత్వం ఆటో, కారు, లారీ డ్రైవర్లకు రూ.10 వేలు ఆర్థిక సహాయం చేస్తోంది. అయితే ఆటో, కారు, లారీ సొంతగా ఉంటేనే ఈ ఆర్థిక సహాయం లభిస్తుంది. ఆటోలు అద్దెకు తీసుకుని నడిపేవారు, కార్లు, లారీ డ్రైవర్లకు నగదు సహాయం అందడం లేదు. పనిచేసేవారికి కాకుండా వాహన యజమానికి డబ్బు ఇవ్వడం ఏ రకంగా సమంజసమో చెప్పాలని వీరు ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నారు. లబ్ధి పొందుతున్న వాహన యజమానులు 2.62 వేలు మందికి పైగా ఉండగా, లబ్ధిచేకూరని డ్రైవర్లు 10 లక్షలకు పైగా

డిగ్రీతోనే చదువు అపేస్తున్నారు. పీజీఈసెట్, ఐసెట్, వర్మిటీసెట్లకు వచ్చే దరఖాస్తులు 70 శాతం తగ్గిపోయాయి. తాము విద్యకు దూరం కావడానికి ఈ ప్రభుత్వమే కారణమని విద్యార్థులంతా అసంతృప్తితో ఉన్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్మించిన ప్రధానమంత్రి ఆవాస యోజన ఇళ్లను లబ్ధిదారులకు గత ప్రభుత్వం కేటాయించింది. లబ్ధిదారులు రూ.25 వేలు, రూ.12,500 చొప్పున ప్రభుత్వానికి నగదు చెల్లించారు. కొందరు అప్పులుచేసి డబ్బుతెచ్చారు. 300 చదరపు అడుగుల లోపు ఉన్న ఇళ్లను రూపాయికే

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పట్ల ప్రజల్లో అసంతృప్తి పెరుగుతోంది. నవరత్నాల పేరుతో ప్రజలకు ఏడాదికి సుమారు రూ.60 వేల నుంచి రూ.70 వేల కోట్లు పంచుతోంది. అయినా ప్రభుత్వం పట్ల ఆదరణ గత ఏడాదితో పోలిస్తే ఇప్పుడు బాగా తగ్గిందని నర్సేలు చెబుతున్నాయి. ప్రభుత్వం అమలుచేస్తున్న సంక్షేమ పథకాలే ఈ అసంతృప్తికి కారణం. పథకాల నిర్మాణం లోపభూయిష్టంగా, కొందరికే ఉపయోగపడేలా ఉందని ప్రజలు భావిస్తున్నారు. పథకాల అమలులో అన్ని కుటుంబాలకు సమానంగా లబ్ధి అందడం లేదు. ఒక్కో కుటుంబానికి ఏడాదికి రూ.50 వేల వరకు పథకాల ద్వారా లబ్ధిచేకూరుతోంది. కొందరికి అందులో పదిశాతం కూడా రావడం లేదు. ద్యాక్రా సంఘాలకు మనిషికో విధంగా రుణమాఫీ, వయసులను బట్టి చేయూత పథకం, పీజీ విద్యార్థులకు లీయింబర్సు మెంటు తీసినేయడం, టిబ్బో ఇళ్లు కేటాయించిన వారికి రద్దుచేయడం, మధ్యం ధరలు పెంచి అమ్మడం, భవన నిర్మాణ కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోవడం, రేషన్ కార్డుల తొలగింపు, పింఛన్ 3 వేలకు పెంచకపోవడం వంటివి, కొందరికి అసలేం పథకాలు అమలు కాకపోవడం వంటివి ప్రభుత్వం పట్ల అసంతృప్తి పెరగడానికి కారణాలు.

రత్నాలు రాలని నవ అసంతృప్తులు

ఉన్నారు.

రీయింబర్స్మెంట్ నిలిపివేత

పీజీ విద్యార్థులకు ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ను ప్రభుత్వం నిలిపివేసింది. ఎంఏ, ఎంకాం, ఎమ్మెస్సీ, ఎంబీఏ, ఎంసీఏ, ఎంఫార్మసీ, ఎంటెక్, లా, బీఈడీ వంటి పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్ కోర్సులను రాష్ట్రంలో లక్ష మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. వీరికి గతంలో ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ సదుపాయం ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు దానిని ప్రభుత్వం తొలగించింది. పీజీ కోర్సుల ఫీజులు ఖరీదైనవి కావడంతో విద్యార్థులు

ఇస్తానని వైకాపా ఎన్నికల్లో హామీ ఇచ్చింది. అధికారం చేపట్టేనాటికి సుమారు 2.50 లక్షల ఇళ్లు పూర్తయినా నేటికీ ఒక్క ఇంటిని ఇవ్వలేదు. ఇళ్ల కేటాయింపులో డబ్బు కట్టినవారికి తిరిగి చెల్లించలేదు.

ప్రభుత్వం తీరుపట్ల నిర్మాణరంగ కార్మికుల్లో తీవ్ర అసంతృప్తి నెలకొంది. రాష్ట్రంలో నిర్మాణ రంగంలో పనిచేసే కార్మికులు సుమారు 25 లక్షల మంది వరకు ఉన్నారు. ఎక్కువగా భవన నిర్మాణాల్లో పనిచేస్తారు. మిగతావారంతా అనుబంధ రంగాల్లో పనిచేస్తున్నారు. ఇసుకను అడ్డంపెట్టుకుని రాష్ట్ర

ప్రభుత్వం చేస్తున్న నాటకం వీరికి ఉపాధి లేకుండా చేసింది. ప్రభుత్వం కృత్రిమంగా ఇసుక కొరతను సృష్టించింది. ఇసుకను మూడు రెట్లు అధికంగా బ్లాక్ మార్కెట్లో అమ్ముతున్నారు. సిమెంటు ధరను రెట్టింపు చేశారు. ఈ ధరలు పెరగడానికి ప్రభుత్వమే కారణమని నిర్మాణరంగం భావిస్తోంది. నిర్మాణరంగం కుదేలైపోయి కార్మికులంతా తీవ్రంగా చితికిపోయారు. నెలలో సగం రోజులు కూడా పనిదొరకడం లేదు.

పింఛన్లు పెంపు లేదు!

ఎన్నికల ముందు ఇచ్చిన హామీ మేరకు సామాజిక పింఛన్లకు రూ.3000 చెల్లించడం లేదు. రాష్ట్రంలో

చేశాయి.

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, ఏ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందని వారు సైతం ప్రభుత్వంపై అసంతృప్తితో ఉన్నారు. జీతాలు సరిగా రాకపోవడం, డీఏలు పెంచకపోవడం, పట్ల ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు సర్కారు పట్ల వ్యతిరేకంగా ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ఆదాయపు పన్ను శాఖకు ఆసెస్మెంట్లు సమర్పించిన ప్రైవేటు ఉద్యోగులు, వ్యాపారులను అసర్దుబాటు పేర్కొని వారికి ఇప్పటి వరకు ఉన్న రేషన్ కార్డులను ప్రభుత్వం తొలగించింది. ఫీజురీయింబర్ను పొందుతుంటే దానిని నిలిపివేసింది. ఇదిలా ఉంటే కొందరు

తురగా నాగభూషణం

ఈ-కేవైసీ నమోదు చేసుకోని వారు, ఈ నెలా ఖరులోగా, కార్డులో నమోదైన అయిదేళ్లలోపు పిల్లలు సెప్టెంబరులోపు అవ్డేట్ చేసుకోవాలని లేకుంటే బియ్యం ఇవ్వరని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేర్కొంది. దాంతో లబ్ధిదారులు ఈ-కేవైసీ నమోదు కేంద్రాల వద్దకు పరుగులు తీస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో మొత్తం 4,31,84,543 మంది పేదలు బియ్యం పొందుతున్నారు. వీరిలో 98 లక్షల మందికి పైగా నమోదు చేయించుకోవాలి. గతంలో ఉన్న మీ సేవా కేంద్రాలు తొలగించడంతో కొన్నిటినే నడుపుతున్నారు. ఒక్కో కేంద్రంలో రోజుకు 50 నుంచి 60 మందికి మాత్రమే అవ్డేట్ చేస్తున్నారు. ఈ కేంద్రాల వద్ద జనం భారులు తీరడంతో తోపులాటలు కనిపిస్తున్నాయి. కరోనా థర్డ్ వేవ్ రావడానికి ఇంతకంటే అవకాశం ఏముంటుంది? కనీసం కేంద్రాలను పెంచడంలేదు. ఇప్పటితీరన నమోదుచేస్తుంటే కనీసం నాలుగైదు నెలల సమయం పడుతుంది. ఈ-కేవైసీని ఇప్పుడే ఎందుకు అమలుచేయాలి. కనీసం డిసెంబరు వరకన్నా ఆపితే వ్యాక్సినేషన్ ఎక్కువ మందికి జరిగి కొవిడ్ నుంచి రక్షణ లభిస్తుంది.

రహస్యంగా జీవోలు!

ప్రభుత్వ జీవోలు ఆన్లైన్లో ఉంచకుండా కేవలం ఆఫ్లైన్లోనే ఉంచేలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం సరైనది కాదు. ఇటీవల విషయం లేకుండా బ్లాంకు జీవోలు వెబ్సైట్లో పెట్టిన ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఏవీ ఉంచరాదని నిర్ణయించు కుంది. ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు ప్రజలకు తెలియాల్సిన అవసరం లేదనే ధోరణి సర్కారులో కనిపిస్తుంది. జీవోలు ప్రభుత్వ వెబ్సైట్లో ఉంచితే సమస్యలు వస్తున్నాయని భావించడమే దీనికి కారణం. జీవోలు కూడా చట్టాల వంటివే. చట్టాలను ఎంత పారదర్శకంగా వెల్లడిస్తారో జీవోలను అంతే పారదర్శకంగా వెల్లడించాలి. పబ్లిక్ రికార్డులంటే ఎమిటన్నది ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ సెక్షన్ 74, 76లో స్పష్టంగా ఉంది. ఆ సెక్షన్ల ప్రకారం జీవోలు కూడా పబ్లిక్ రికార్డుల పరిధిలోకి వస్తాయి. అందువల్ల జీవోలను బయటపెట్టకపోవడం చట్టవిరుద్ధమే అని నిపుణులు అంటున్నారు. జీవోల్లో దురుద్దేశం లేకుంటే పారదర్శకంగా ఉంటాయి. వాటిని బయటపెట్టడం లేదంటే ఏదో దాగి ఉన్నట్లుగా భావించాలి.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

62 లక్షల మందికి వృద్ధాప్య, వితంతు, వికలాంగ పింఛన్లు ఇస్తున్నారు. నెలకు రూ.3000 ఇస్తామని వైకాపా ఎన్నికల ముందు హామీ ఇచ్చింది. కాని అంతమొత్తం ఇవ్వలేమని, ఏడాదికి రూ.250 చొప్పున పెంచుతామని చెప్పారు. ఒక ఏడాది మాత్రం రూ.250 పెంచి రూ.2,250 ఇస్తున్నారు. రెండున్నరేళ్లు గడచినా పెంచలేదు. పైగా ఒక కుటుంబానికి ఒక పింఛను మాత్రమే ఇస్తూ రెండో పింఛన్ పొందుతున్నవారికి నిలిపివేశారు. ఈ పరిణామాలు లబ్ధిదారుల్లో అసంతృప్తి నెలకొనేలా

వ్యాపారులు దూరప్రాంతంలో ఉన్న తల్లిదండ్రుల పేర్లను యజమానులుగా చూపించి ఆదాయపు పన్ను శాఖ నుంచి తప్పించుకుని తాము మాత్రం రేషన్ కార్డు పొంది యథేచ్ఛగా అన్ని పథకాల లబ్ధి పొందు తున్నారు. ఇదంతా కళ్లముందు కనిపిస్తుంటే పథకాలు రానివారు, తొలగింపునకు గురైనవారు ప్రభుత్వం పట్ల మండిపడుతూ, తీవ్ర అసంతృప్తితో ఉన్నారు.

ఈ-కేవైసీ ఇప్పుడే ఎందుకు?

ఈ-కేవైసీ నమోదు సమస్య ఇప్పుడు ప్రజలను ఇబ్బంది పెడుతోంది. రేషన్ కార్డుల్లో పేర్లు ఉండి

‘కృష్ణస్థు భగవాన్ స్వయమ్’ (శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్తు భగవంతుడు), ‘సర్వం కరోతీతి కృష్ణః’ (అన్నిటినీ చేయవచ్చు కనుక కృష్ణుడు) అని మహర్షులు శ్రీకృష్ణావతారాన్ని కీర్తించారు. దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ ధ్యేయంగా ఏర్పడిన పది అవతారాలలో ఈ ఎనిమిదవది సంపూర్ణ అవతారమని (రామావతారం కూడా), మిగిలినవి అంశావతారాలని, ‘పరమాత్మ’ అనే పిలుపు ఈ అవతారానికి చెల్లించని చెబుతారు. పుట్టినప్పటి నుంచి అవతార పరిసమాప్తి వరకు ప్రతి సందర్భంలో తాను దేవుడిననే నిరూపిస్తూనే ఉన్నాడు. ఆయనను భక్తితో కొలుస్తూ అనుసరించిన వారు ఆపదల నుంచి గట్టెక్కారు. అదే సమయంలో ఆయన లీలలను భగవత్ సంబంధితాలుగా గుర్తించక, ఆయనను మానవమాత్రుడిగా పరిగణించి అపమానించిన వారు మూల్యం చెల్లించుకున్నారు. శ్రీకృష్ణుడు ఆరాధ్యులకు ఆనంద స్వరూపుడు. ఆపన్నులకు జగన్నాథుడు, సమీపసవానికి కొంగుబంగారం, జ్ఞానులకు వేదవేద్యుడు. ఇష్టులకు

జగన్నాటక సూత్రధారి, అనిష్టులకు కపట నాటక సూత్రధారి, పెద్దలు మెచ్చిన విధేయుడు, అదర్శ శిష్యుడు. అమాయక తల్లికి అల్లరి తనయుడు. అమిత స్నేహశీలి. చక్రం పడితే కోపధారి. నెగ్గాలన్న పట్టుతో పాటు తగ్గాలన్న విడుపు కలవాడు. భాగవత కృష్ణుడు సున్నితమనస్కుడు, అమాయకుడు, గోపీజనవల్లభుడు. మహాభారతంలో మేధావి, రాజనీతిజ్ఞుడు, వ్యూహకర్త.

ధర్మపక్షపాతి

కృష్ణ చరితం గంభీరమైంది. ఆయన ఆవిర్భావ కాలమే విషమ సమయం. పుట్టింది మొదలు పెరిగి పెద్దవుతున్న కొద్దీ ఎన్నో ఆపదలను అధిగమించాడు. ఒక కవి అన్నట్లు ‘అడుగుడుగున గండాలైనా ఎదిరింది నిలిచాడు’. పాండవపక్షపాతిగా ఆయన చర్యలను తప్పుపడుతూ విమర్శించినవారు, విమర్శిస్తున్న వారు లేకపోలేదు. అయితే వాచామగోచరమైన పరబ్రహ్మ తత్వాన్ని లోకానికి అందించిన ‘జగద్గురువు’కు

కథ నడిపాడు. ‘నువ్వే తలచుకుంటే యుద్ధం ఆగేది కాదా? నీ పన్నాగంతో ధార్తరాష్ట్ర వంశం అంతరిస్తున్నట్లే, నీ యుద్ధవంశం కూడా పరస్పర కలహాలతో కూలిపోతుంది’ అని గాంధారి శాపాన్ని పొందాడు. పరమాత్ముడై ఉండి కూడా ప్రతిచర్యకు పూనుకోలేదు. ఆ పరిణామాలను అవతారంలో భాగంగానే పరిగణించాడు.

స్థితప్రజ్ఞత్వం

సమస్యలను, సవాళ్లను సమర్థంగా ఎదుర్కోవాలే తప్ప భయపడి పారిపోకూడదని, ఆత్మ విశ్వాసంతో చివరి వరకు పోరాడాలన్న స్ఫూర్తిని నింపాడు శ్రీకృష్ణుడు. ఈ క్రమంలో అవసరమైతే పట్టువిడుపులు ఉండాలని, సమయానికి తగిన వ్యూహరచన చేయాలని అనుభవపూర్వకంగా నిరూపించాడు. ‘శిశు ప్రాయంలో పూతన జీవితాపహరణం నుంచి ఆయన మహాప్రస్థానం వరకు సంఘటనలను పరిశీలిస్తే అనేక

జగద్గురువుకు జోతల

లోకజ్ఞానం లేదా? లేక లోకవ్యవహారం తెలియదను కోవాలా? ఆర్తత్రాణ పరాయణత మహనీయుల, అందునా అవతార పురుషుల లక్షణం. అందుకే ఆశీతులను ఆదుకునేందుకు, లోకరక్షణకు శ్రీకృష్ణుడు మానవమానాలకు, సుఖదుఃఖాలకు అతీతంగా వ్యవహరించాడని విజ్ఞులు చెబుతారు. కురుక్షేత్రంలో భీష్మునిపై చక్రప్రయోగానికి సంసిద్ధులు కావడమే అందుకు ఉదాహరణ. ‘సమరంలో ఆయుధం పట్టను. తోచిన సలహా మాత్రమే చెబుతాను’ అని షరతు పెట్టిన భగవానుడు దానిని మరచినట్లు భీష్మ శరణానికి తట్టుకోలేక చక్రాయుధ ప్రయోగానికి దిగాడంటే ఆయన మాట తప్పాడా? ధర్మం మరిచాడా? అనే సందేహాలు విమర్శకులకు, వ్యాఖ్యాతలకు కలగక మానవు. కానీ ఆయన దృక్పథం వేరు. తనను నమ్ముకున్న పాండుసుతులను కాపాడడం ఒక కారణం కాగా, ధర్మపరిరక్షణ యత్నం రెండవది. అధర్మం పెరిగి, ధర్మం సశించేటప్పుడు తనను తాను సృష్టించు కుంటానని (ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ/సంభవామి యుగేయుగే) చెప్పుకున్న దానికి కట్టుబడ్డాడు. ధర్మంగా గెలవాలంటే మొదట ధర్మబద్ధులను కాపాడుకోవాలి. ఆ కోణంలో భీష్ముడిపై చూపినది ధర్మగ్రహమే కానీ ఆయనపై కోపం కాదు. సంగరంలో కురు పితామహుడిని నిలువరించకపోతే ప్రతికూల ఫలితం రావచ్చు. అప్పుడు దుర్యోధనుడే చక్రవర్తిగా కొనసాగవచ్చు. అలాంటప్పుడు ఇక ధర్మపరిరక్షణ మాటెక్కడ? అన్నది ఆయన ఆలోచన కావచ్చు. అందుకే తన ప్రతిష్ఠకు మచ్చని తెలిసినా ఎత్తులతో

కోణాలు ఆవిష్కృతమవుతాయి. కష్టసుఖాలు, సుఖదుఃఖాలు, ఎగుడుదిగుళ్లు జీవితంలో భాగ మంటూ, వాటిని ఎలా అధిగమించాలి? ఎలా ఆనందమయం చేసుకోవాలి? అని చాటిచెప్పిన చైతన్యమూర్తి. జరాసంధ, కాలయవనులతో యుద్ధ ఘట్టాలే అందుకు ఉదాహరణ. జరాసంధుడితో పదిహేడుసార్లు తలపడవలసి వచ్చినా పట్టువీడలేదు. శత్రువును తుదముట్టించేందుకు ఒక అడుగు వెనక్కి వేసినా అది బలహీనత కాదని, విజయానికి పునాదన్నది ‘శ్రీకృష్ణ యుద్ధనీతి’. కాలయవనుడి విషయంలో దీనిని అనుసరించాడు. సైన్యసమేతంగా పోరుకు వచ్చిన కాలయవనుడి ఎదుట నిరాయుధుడిగా నిలిచాడు. అతనికి భయపడినట్లు నటించి పరుగులు తీసి శిథిలగుహలోకి దారితీశాడు. ఆయనని అనుసరించిన కాలయవనుడు గుహలోకి ప్రవేశించి అక్కడ గాఢాంధకారంలో గాఢనిద్రలో ఉన్న వృద్ధుడిని (కాలయవనుడి మరణ కారకుడు) కృష్ణుడిగా భావించి కాలితో తట్టిలేపాడు. నిద్రాభంగాన్ని సహించలేని ఆ ముని (ముచకుందుడు) కళ్లు తెరిచేసరికి ఆయన నేత్రాగ్నికి కాలయవనుడు నిట్ట నిలువున భస్మమయ్యాడు. అది యుద్ధతంత్రమే కాదు. ముచకుందుడికి మోక్షప్రదాన లక్ష్యం కూడా.

త్రైతాయుగంలో రామదండు లాంటిదే ద్వాపరంలో ‘కృష్ణ మిత్రమండలి’. ఇందులో చోటు దొరికితే అధర్మమే. అనక క్రిష్ణయ్యే కాపాడుకుంటాడనే భావనలో ఉండేవారట. ఆయనను చూడకుండా మిత్రులు క్షణం కూడా ఉండలేకపోయేవారు. అదవిలో

చద్దలు తింటున్నప్పుడూ వృత్తాకారంలో కూర్చునే వారు. ఆయన అందరికీ కనిపించాలని. జతగాళ్లంటే ఆయనకు అంతే ప్రేమ. స్నేహానికి చనువు, బంధుత్వానికి గౌరవం ఇచ్చాడు. 'చెన్నదొంగ, గొల్లగోపాలా' అని చిన్నతనంలో అటవణ్ణించిన అర్జునుడు అనంతర కాలంలో చెప్పిన క్షమాపణను మృదువుగానే స్వీకరించాడు. ఒకవంక బావ (సోదరి సుభద్ర భర్త), మరోవంక తాను అతనికి సారథి. అర్జునుని ఆ రెండు స్థానాలూ గౌరవనీయమైనవే. అందుకే ఆ అంతరం పాటించాడు శ్రీకృష్ణుడు. పశ్చాత్తాపం ప్రకటించిన పార్థుడితో 'నీ తేరు తోలేవాడిని.. అంత మాట లెందుకులే బావా!?' అని పెద్ద మనసుతో మన్నించాడు. ముఖ్యంగా అమ్మంటే ఎంతో ఇష్టం. జగన్నాథుడైనా తల్లి అమాయక శిశువుగా వర్ధిల్లాడు. అవతారపురుషుడు, అమితబలశాలి అయినా అమ్మచేతి మూరెడు తాడుకు బందీ అయ్యాడు.

జ్యోతులు

'చిక్కడు సిరి కౌగిటిలో/జిక్కడు సనకాది యోగిచిత్తాబ్జములన్/చిక్కడు శ్రుతి లతికావళి/జిక్కెనతడు లీల దల్లి చేతన్ రోలన్'... అని పోతన చిన్ని కన్నయ్య లీలను వివరించారు. ఆదిమధ్యాంత రహితుడు తల్లి అమాయకత్వానికి కరిగిపోయాడు. అందుకే లక్ష్మీదేవి కౌగిలికి, వేదవేత్తలకు, సనకాది మునుల చిత్తాలకు చిక్కనివాడు ప్రేమమయి అయినా తల్లి చేతికి లీలావిలాసంగా దొరికిపోయాడు.

రూపేచ కృష్ణ

ఉత్తమ ఇల్లాలికి ఉండవలసిన లక్షణాలను 'కార్యేషు దానీ కరణేషు మంత్రీ' శ్లోకం చెప్పినట్లే, ఉత్తమ పురుషుడి లక్షణాలను 'కామందక' శతక శ్లోకం చెబుతోంది. ఇల్లాలిని 'రూపేచ లక్ష్మీ' అని పోలిస్తే, ఈ శతకంలో భర్తను 'రూపేచ కృష్ణః' అని అభివర్ణించడాన్ని బట్టి శ్రీకృష్ణుడిని మోహనరూపం అని అవగతమవుతుంది.

'కార్యేషు దక్షః కరణేషు యోగీన/రూపేచ కృష్ణః క్షమయాత రామే/భోజ్యేషు తృప్తః సుఖ దుఃఖ మిత్రమ్/షట్పుర్యుక్తాః కుల వ్రాణనాథః'...కృష్ణుడు అంటేనే అందరి హృదయాలను ఆకర్షించేవాడని అర్థం. అందుకే ఆయన ముగ్ధమోహన రూపాన్ని...

'మధురం మధురం అధరం మధురం/అధరము సోకిన వేణువు మధురం/నామం మధురం రూపం మధురం/పిలుపే మధురం తలపే మధురం/నీవే మధురం..' అని ఎంతగానో కీర్తిస్తారు. జన్మిస్తూనే తల్లిదండ్రులు దేవకీవసుదేవులకు నిజరూపం సందర్శనం భాగ్యాన్ని కలిగించిన మోహనాకారుడు.

కృష్ణభక్తుల నుంచి 'కృష్ణచైత్రుల'దాకా ఆయన రసరమ్య రూపాన్ని పొదవి పట్టాలని ప్రయత్నించినవారే. ఆయనను చేరాలని, ఆయన కావాలని కోరడం అంటే వారి జీవనంలోకి కృష్ణతత్వాన్ని ఆహ్వానించడంగానే భావించాలి.

'అష్టమి' విశిష్టత..

అష్టమినాడు జన్మించినందున 'జన్మాష్టమి' అని, నామకరణానంతరం 'కృష్ణాష్టమి', చిన్నతనంలో గోకులంలో పెరగడం వలన 'గోకులాష్టమి' అని, శ్రీకృష్ణుని జన్మదినం కనుక 'శ్రీకృష్ణ జయంతి' అని, లోకానికి శ్రీకరం కనుక 'శ్రీజయంతి' అని వ్యవహారంలోకి వచ్చింది. శ్రావణ బహుళ అష్టమి నాడు రోహిణి నక్షత్రంలో రాత్రి అవతరించాడు కనుక ఆ తిథినాడు పగలంతా ఉపవాసం ఉండి, సాయంత్రం పూజాదికాలు నిర్వహిస్తారు. శ్రీకృష్ణ జనన సూచకంగా ఉయ్యాలలు కట్టి బాలకృష్ణుడిని ఆడించడం, విగ్రహాన్ని మంచంపై పడుకోబెట్టి పూజించడం, వివిధ భక్ష్యాలను నైవేద్యంగా పెట్టడం ఆచారంగా వస్తోంది. బాల్యంలో వ్రేపల్లెలో బాల కృష్ణుని లీలలకు గుర్తుగా ఉట్లు కొట్టే సంప్రదాయం కొనసాగుతోంది. ఆయనను దివ్య మంగళ విగ్రహదేవుడు, జగదానందకారకుడు, జగన్నాటక సూత్రధారి, రాధామానసచోరుడు, సత్యావిధేయుడు.. ఇలా ఎన్నిపేర్లతో విలిచినా జనబాహుళ్యాన్ని అలరించేది బాలకృష్ణ రూపమే.

దేశవ్యాప్తంగా అన్ని వైష్ణవ ఆలయాలలో కృష్ణాష్టమి వేడుకలు వైభవోపేతంగా జరుగుతాయి. గుజరాత్ లోని ద్వారకలోని ద్వారకాధీశుని ఆలయంలో, ఉత్తరప్రదేశ్ మధురలో, బృందావనంలో, ఒడిశాలోని పూరీ జగన్నాథస్వామి, కేరళలోని గురువాయూర్ లోని గురువాయూరప్పన్, చెన్నైలోని పార్థసారథి స్వామి, తిరువాయూరులోని రాజగోపాల ఆలయం, కర్ణాటకలోని ఉడిపి శ్రీకృష్ణాలయం తదితర ప్రముఖ ఆలయాలు ప్రత్యేక

శ్రావణ బహుళ అష్టమి నాడు రోహిణి నక్షత్రంలో రాత్రి అవతరించాడు కనుక ఆ తిథినాడు పగలంతా ఉపవాసం ఉండి, సాయంత్రం పూజాదికాలు నిర్వహిస్తారు. శ్రీకృష్ణ జనన సూచకంగా ఉయ్యాలలు కట్టి బాలకృష్ణుడిని ఆడించడం, విగ్రహాన్ని మంచంపై పడుకోబెట్టి పూజించడం, వివిధ భక్ష్యాలను నైవేద్యంగా పెట్టడం ఆచారంగా వస్తోంది. బాల్యంలో వ్రేపల్లెలో బాల కృష్ణుని లీలలకు గుర్తుగా ఉట్లు కొట్టే సంప్రదాయం కొనసాగుతోంది.

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

అలంకరణలతో కనువిందు చేస్తాయి. దేశ విదేశాలలోని 'ఇస్కాన్' మందిరాలు ఈ వేడుకలను ఘనంగా నిర్వహిస్తాయి. తిరుమలలో శ్రీనివాసమూర్తి పక్కనే కొలువై ఉన్న కృష్ణస్వామికి అర్చన చేస్తారు. ఆ రోజు సాయంత్రం శ్రీవారు ప్రత్యేకంగా కొలువు తీరుతారు. దీనిని 'గోకులాష్టమి ఆస్థానం'గా వ్యవహరిస్తారు. స్వామివారు సర్వాలకారణ భూషితై సర్వభూపాల వాహనంపై ఆస్థానానికి వేంచేస్తారు. మరునాడు నాలుగు మాడ వీధులలో ఉట్ల పండుగా జరుగుతుంది. అయితే కొవిడ్ మహమ్మారి నేపథ్యంలో గత ఏడాది వేడుకలను నిరాడంబరంగా నిర్వహించగా, ఈసారి కొవిడ్ నిబంధనల మేరకు పరిమిత సంఖ్యలోనే భక్తులను అనుమతిస్తారు.

జగద్గురువు

చేదు మందును తీపి పూతతో తినిపించడం వైద్యులకు, కఠినమైన పాఠాలను శిష్యులకు సులువుగా అర్థమయ్యేలా చెప్పడం బోధనా నైపుణ్యం గల ఉత్తమ గురువుకే తెలుస్తుందన్నట్లు ఆ తరహాలో 'గీత'ను బోధించినందుకే శ్రీకృష్ణుడు 'జగద్గురువు' అయ్యాడు. ఒక అధ్యయనం ప్రకారం, 5122 ఏళ్ల క్రితం శ్రీకృష్ణుడు తన 87వ ఏట 'గీతాబోధ' చేశారు. కృష్ణపరమాత్మ భూతలంపై 125 సంవత్సరాల 7 నెలల 8 రోజుల 30 ఘడియలు నివసించారని పెద్దలు నిర్ధారించారు. అర్జునుడి మోహంధకారాన్ని తొలగించే నెపంతో బోధించిన ఈ 'గీత' సమస్త మావవాళికి ఆదర్శ గ్రంథమైంది. వ్యక్తిత్వ వికాస గ్రంథంగా నిలిచింది. ఇది ఏ ఒక్క మతానికో, జాతికో పరిమితం కాదు. వ్యక్తిగత, వృత్తిగత జీవితాలు ధర్మబద్ధంగా, సజావుగా సాగేందుకు, ఆదర్శవంతమైన సమాజ స్థాపనకు సర్వకాలాలకు, సర్వ ప్రాంతాలకు ఆరాధ్యనీయమైంది. 'మానవుడు ఆత్మశక్తి కోల్పోయినప్పుడు గీత నూతన తేజస్సును ప్రసాదించి పునరుజ్జీవింపజేస్తుంది' అని స్వామివివేకానంద; 'నాకు ఎప్పుడు ఏ సందేహం కలిగినా భగవద్గీతను చేతిలోకి తీసుకుంటాను. అన్ని సమస్యలకు పరిష్కారాలు అందులో కనిపిస్తాయి' అని గాంధీజీ ప్రస్తుతించారు. 'తెల్లవారిని పారదోలేంత వరకు నిద్రపో' అని లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ లాంటివారు 'గీత' సాక్షిగా ప్రమాణం చేశారట.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అది అప్పటిదాకా ఎవరూ కలనైనా ఊహించని సాహసం.

సైన్యంలో ప్రత్యేక మహిళా దళమనేది ప్రపంచ సైనిక చరిత్రలో అపూర్వం.

ఎనభై ఏళ్ల కింద - ఆడది ఇంటి చాకిరీ చెయ్యటానికీ, పిల్లల్ని కనటానికీ, మగవాడి అండలో అణగి మణిగి ఉండటానికీ తప్ప ఎందుకూ పనికిరాదనుకునే కాలంలో... కండలు పెంచిన మగధీరులకు మాత్రమే ప్రవేశం ఉన్న సాయుధ సైన్యంలో అబలలకు పురుషులతో సమానంగా చోటు ఇవ్వాలన్న సుభాష్ చంద్రబోస్ ఆలోచనే అద్భుతం.

ఆజాద్ హింద్ ఫోజ్ లో మహిళకు ప్రత్యేక రెజిమెంటు ఉండాలన్నది బోస్ కు తూర్పుకు చేరాక తట్టిన మెరపు ఊహ కాదు. సబ్ మెరైన్ లో చేసిన దీర్ఘ ప్రయాణంలోనే అబిద్ హుస్సేన్ కు ఆ విషయం చెప్పాడు. దాని మీద సముద్రయానంలో చాలా కనసత్తు చేశాడు. 1857 యుద్ధంలో ఝాన్సీ రాణిలా కత్తిపట్టి వీరవిహారం చేయగల మహిళలతో జాతీయ సేనలో ప్రత్యేక దళాన్ని ఏర్పాటు చేయదలచినట్లు సింగపూర్ చేరిన వారానికి (జూలై 9న) సింగపూర్ బహిరంగ సభలో నేతాజీ ప్రకటించాడు. ఆ ప్రసంగాన్ని ఒక మూలకూచుని విని విశేషంగా ప్రభావితమైన వారిలో డాక్టర్ లక్ష్మి స్వామినాథన్ ఒకరు. ఆమె ప్రవాస భారతీయురాలు. సింగపూర్ ఊరి మధ్యలో క్లినిక్ పెట్టి గైనకాలజీ, జనరల్ ప్రాక్టీసు చేస్తూ మంచి పేరు తెచ్చుకున్నది. తీరిక సమయాల్లో ఇండిపెండెన్స్ లీగ్ కార్యక్రమాల్లో చురుకుగా పాల్గొనేది. అందగత్తె. అప్పటికింకా పెళ్ళికాలేదు. మహిళలు తుపాకీ పట్టి దేశ విముక్తి కోసం పోరాడాలన్న బోస్ పిలుపు ఆమెకు ఎంతో నచ్చింది. ఆ రాత్రంతా నిద్రపోకుండా దానిగురించే ఆలోచిస్తూంటే పోయింది.

మహిళా దళం ఆలోచనను ముందుకు తీసుకు వెళ్ళటం కోసం రెండు రోజుల తరవాత ఇండి పెండెన్స్ లీగ్ ఆధ్వర్యంలో మహిళాసభ జరిగింది. దానికి ముఖ్య అతిథి బోస్. అందులో మహిళలచేతే సైనిక వందనం చేయించి నాయకుడిని సర్దైజ్ చేద్దాం, నువ్వు సహాయం చేస్తావా అని లక్ష్మిని అడిగాడు లీగ్ స్థానిక అధ్యక్షుడు ఎల్లప్ప. ఆమె సరేనని తెగ ప్రయత్నిస్తే 20 మంది మహిళలు దొరికారు. ఐఎన్ఎ వారిని అడిగి రైఫిళ్లు అరుపు తీసుకున్నారు. ఇద్దరు హావిల్దార్లను పట్టుకుని రెండు రోజులు కష్టపడి డ్రిల్

నేర్చుకున్నారు, యూనిఫాంల తయారీకి వ్యవధి లేదు. చీరకొంగు నడుముకు బిగించి 20 మంది సభలో కవాతు చేసి ప్రియతమ నాయకుడికి సైనిక వందనం అర్పించారు. బోస్ చాలా సంతోషించాడు. స్త్రీలు తలచుకుంటే ఏమైనా సాధించగలరనటానికి ఇదే దృష్టాంతమని తన ప్రసంగంలో మెచ్చుకున్నాడు.

మరునాడు ఉదయం జాన్ థిప్ డాక్టర్ లక్ష్మి ఇంటికి వచ్చాడు. మద్రాసులో ఉండగా లక్ష్మి కుటుంబంతో అతడికి బాగా స్నేహం. మహిళా రెజిమెంటును నడిపించటానికి సరైన మనిషి కోసం నేతాజీ చూస్తున్నాడు. నేను, ఎల్లప్ప నీ పేరు సూచించాము. నీకు ఇష్టమేనా అని అతడు అడిగాడు. లక్ష్మి వెంటనే ఆనందంగా ఒప్పుకుంది. ఆ సాయంత్రమే ఆమె నేతాజీని కలవటానికి థిప్ ఏర్పాటు చేశాడు.

నగరానికి తూర్పున బీచ్ ఎదురుగా ఉన్న బోస్ నివాసానికి ఆ సాయంత్రం డాక్టర్ లక్ష్మి వెళ్ళేసరికే విజిటర్లు చాలామంది నాయకుడి దర్శనం కోసం వేచి ఉన్నారు. అర్ధరాత్రి దాటాక కూడా ఇంటర్వ్యూలు సాగుతూనే ఉంటాయి. సావకాశంగా మాట్లాడటం కోసం లక్ష్మికి పెందరాళే సమయం కేటాయించారు. ఆ పూట అభిమాన నాయకుడితో తొలి కలయిక లక్ష్మి మనసులో చెరగని ముద్ర వేసింది. ఆమె జీవితాన్నే మార్చివేసింది. ఆమె మాటల్లోనే చెప్పాలంటే -

I don't think I have ever been so impressed by another person as I was by him. He asked me whether I would be willing to take up the job he had in mind. "What I am asking of you is not a small thing" he said. I don't think I want to have this women's regiment simply as a showpiece. After training you people I intend to send you to Burma. You'll have to fight in the jungles of Burma. And it won't be easy there, because the Allied forces are gathering strength. So think it over very carefully.

(ఆయన లాగా నన్ను ప్రభావితం చేసిన వ్యక్తి వేరొకరు లేరు. తాను ఉద్దేశించిన బాధ్యత స్వీకరించటానికి సిద్ధమేనా - అని ఆయన నన్ను అడిగాడు. "నేను చేయమంటున్నది చిన్న విషయం కాదు.

మహిళా రెజిమెంటును నేను పెడుతున్నది ఒక పో పీసు లా చూపెట్టుకోవటానికి కాదు. క్రైయినింగు తరవాత మిమ్మల్ని బర్మా పంపాలనుకుంటున్నాను. బర్మా అడవుల్లో మీరు యుద్ధం చెయ్యాలి. అది తేలిక పని కాదు. మిత్ర రాజ్యాలు బాగా బలం పుంజు కుంటున్నాయి. జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చెప్పు.")

"మళ్ళీ ఆలోచించుకోవలసిన అవసరం ఏమీ లేదండి. కేతే బిల్డింగ్ సభలో మొదటిసారి మీ మాటలు విన్నప్పుడే మీరు ఏమి చెవితే అది చేయాలని నేను నిశ్చయించుకున్నాను. పని ఎప్పుడు మొదలు పెట్టాలి?" అని అడిగింది డాక్టర్ లక్ష్మి.

"రేపే" అన్నాడు నేతాజీ. తిరిగి వెళ్ళగానే లక్ష్మి క్లినిక్ పని కట్టేసింది. మర్నాడు స్టాఫ్ కారు వచ్చి చాన్సరీ లేన్ లోని ఐఎన్ఎ హెడ్ క్వార్టర్స్ లో అప్పటి కప్పుడు ఏర్పరిచిన ఆఫీసుకు ఆమెను తీసుకు వెళ్ళింది.

ఝాన్సీ రాణి

ఆమె వెంటనే పనిలోకి దిగింది. డాక్టర్ లక్ష్మి ఇకపై కెప్టెన్ లక్ష్మి.

[The Forgotten Army, Peter Ward Fay, P. 218]

మొట్టమొదటి పని కొత్త దళంలోకి మహిళలను రిక్రూట్ చెయ్యటం. అన్నిటికంటే అదే పెద్ద కష్టం. వంటింటికి పరిమితం అయితే చాలు అని అనుకోబడే ఆడది గడప దాటి మగవాళ్ళతో సమానంగా రాజకీయ పోరాటాలు చెయ్యటం పురుషాహంకార సమాజం దృష్టిలో సహించరాని తెంపరితనం. సుకుమారపు స్త్రీలు తుపాకులు పట్టి సైన్యంలో చేరటమనేది ఎంతటి ఉదారులైనా అనుమతించ జాలని దుస్సాహసం. ఇష్టం ఉన్న స్త్రీలలో కూడా చాలామందికి ఇల్లు వదిలి వెళ్లేందుకు కుటుంబ, ఆర్థిక పరిస్థితులు అనుకూలించవు. ఎప్పుడో ఒక సభకు వెళ్ళటం, ఏదో ఉద్యమ కార్యక్రమంలో కాసేపో, ఒక రోజు పాలు పంచుకోవటం వేరు. చావటానికి, శత్రువుకు చిక్కితే చిత్రహింసలకు సిద్ధపడి, తిండి లేకుండా అడవుల్లో, కొండల్లో యుద్ధానికి కదలటం వేరు. అంతటి ధైర్యం, స్థైర్యం ఎవరికో తప్ప ఉండవు.

అన్నీ తెలిసీ లక్ష్మి ఉత్సాహంగా కార్యరంగంలోకి దిగింది. సైనిక వందనంలో స్వచ్ఛందంగా పాల్గొన్న 20 మంది ఎగువ మధ్య తరగతి ఇంతులను మొదట కలిసింది. వారిలో 15 మంది అక్కడికక్కడే సంతకాలు చేశారు. పసిబిడ్డలు ఉండటం వల్ల ఐదుగురు చేరలేకపోయారు. (బిడ్డ తల్లులను నిబంధనలు అనుమతించవు.) బిడ్డల బాధ్యత లేని దంపతులు నేతాజీ నింపిన దేశభక్తి స్ఫూర్తితో ముందుకొచ్చి భర్త

రెగ్యులర్ సైన్యంలో, భార్య మహిళా దళంలో చేరిన ఉదంతాలు ఉన్నాయి. మెల్లిగా సంఖ్య పెరిగి వారం తిరిగేసరికి 50 అయింది. నేతాజీ కూడా ఆగ్నేయాసియాలో విస్తృతంగా తిరిగి సైనిక సమీకరణ చేశాడు. ఆయన ప్రేరణతో ఉత్తేజితులైన వారు ఒక్కొక్కరిది రసవత్తరమైన కథ.

జానకి దేవర్ ఉండేది కౌలాలంపూర్లో. వయసు 17. ఆమె తండ్రి దక్షిణ భారతం నుంచి మలయాకి వలస వచ్చి పాడి వ్యాపారం చేస్తున్న సంపన్నుడు. రూస్సీ రాణి రెజిమెంటు సంగతి జానకి వార్తాపత్రికలో చదివింది. దాని గురించి ఇంకా తెలుసుకోవాలని కుతూహలం కలిగింది. కొన్నాళ్ళకు సుభాస్ చంద్రబోస్ కౌలాలంపూర్ వచ్చాడు. ఫలానా సమయంలో ఆయన సభ అని జానకి పేపర్లో చదివింది. ఏమైనా సరే అక్కడికి వెళ్ళాలనుకుంది.

రెజిమెంట్

తరవాత?

“అమ్మకు తెలిస్తే వెళ్ళనివ్వదు. అందుకని నేను ఇంట్లోనే ఉన్నట్టు కవర్ చెయ్యమని మా వంటవాడిని బతిమిలాడుకుని, ఎవరికీ చెప్పకుండా సైకిల్ మీద వెళ్ళాను. సభాస్థలి సమీపాన సైకిల్ ఆపి వేదిక దగ్గరికి వెళ్లి నేతాజీ మాటలు శ్రద్ధగా విన్నాను. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడటానికి మహిళా సైనిక దళం ప్రారంభించామని ఆయన చెబుతూంటే నాకు వొళ్ళు పులకరించింది. అందులో నేను చేరి తీరాలని అక్కడే అనుకున్నాను. ఉపన్యాసం చివరలో నేతాజీ స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి మీరు ఇవ్వగలిగిన డబ్బు, నగలు, వగైరా ఏవైనా ఇమ్మని పిలుపు ఇచ్చాడు.

అందరిలాగే నేనూ వేదిక మీదికి వెళ్ళాను. నా చెవుల దిద్దులు తీసి నేతాజీ చేతిలో పెట్టాను. అది అక్కడే ఉన్న ఫోటోగ్రాఫర్ కంటపడిందని నాకు తెలియదు. ఇంటికి వెళ్ళాక భయం. ఒక దిద్దు అయితే ఎక్కడో పోయిందని బుకాయించవచ్చు. రెండూ పోయాయంటే ఎవరు నమ్ముతారు? ఆకలిగా ఉన్నా పట్టుబడతానన్న భయంతో అందరితో కలిసి భోజనం చేయకుండా వదుకున్నాను.

మర్నాడు పొద్దున మా నాన్న పేపర్ చదువు తున్నాడు. నేను చెవిదిద్దులు నేతాజీ చేతిలో పెడుతున్న బొమ్మ మొదటి పేజీలోనే ఉంది. చూసి కూడా నాన్న ఏమీ అనకుండా పేపరు తీసి షెల్పులో పెట్టాడు. అంతలో మా అక్క అటు వచ్చి పేపరు చూసి ‘అమ్మా చూడు జానకి ఏమి చేసిందో’ అని అరిచింది. మా అమ్మ నన్ను కొట్టబోయింది. ‘ఏదో అయిందేలే. ఇక ఊరుకో’ అని వారిండా నాన్న. దాంతో మా నాన్న నన్ను అర్థం చేసుకుంటాడని ధైర్యం వచ్చింది.

కొద్ది రోజులకు కెప్టెన్ లక్ష్మి కౌలాలంపూర్ వచ్చి ఇండిపెండెన్స్ లీగ్ కార్యాలయంలో బస చేసింది. లీగ్ స్థానిక అధ్యక్షుడు మా నాన్న స్నేహితుడు. ఆమెను టీకి పిలుద్దామా అని నేను అడిగితే మా నాన్న ఒప్పుకుని లక్ష్మిని మా ఇంటికి ఆహ్వానించాడు. ఆమె కార్యదీక్షకు ముగ్ధుడయ్యాడు. రెజిమెంటులో చేరాలంటే కన్నవారి అనుమతి తప్పనిసరి. నేను అక్షికిషను ఫౌం సంపాదించి, నింపి, మా నాన్న ముందు పెట్టాను. ఏమీ అనకుండా సంతకం పెట్టాడు. మళ్ళీ ఎక్కడ మనసు మార్చుకుంటాడో అని పరిగెత్తుకు వెళ్లి లీగ్ కార్యాలయంలో ఆ కాగితం ఇచ్చేశాను. మా అక్క కూడా దళంలో చేరింది.

స్థానికంగా మాది పేరున్న ఘరానా కుటుంబం కావటం వల్ల మమ్మల్ని చూసి ఇంకా చాలామంది తమ అమ్మాయిలు రెజిమెంటులో చేరటానికి

ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

ఒప్పుకున్నారు. కొందరు గొడవ పెట్టుకుని, హఠం వేసి, ఇంట్లోవాళ్ళను బలవంతాన ఒప్పించారు. అందరం కలిసి ట్రయిన్ లో బయలుదేరాం. సింగపూర్లో లారీలు వచ్చి మమ్మల్ని క్యాంపుకు చేర్చాయి. అప్పటికే అక్కడ చాలామంది అమ్మాయిలు ఉన్నారు. ఇంటిదగ్గర నౌకర్లు చాకర్ల సేవలకు అలవాటు పడిన దాన్ని కావటం వల్ల కంచం పట్టుకుని అన్నం కోసం లైనులో నిలబడటం, నేల మీద పడుకోవటం కష్టమనిపించి మొదట్లో ఏడ్చాను. కెప్టెన్ లక్ష్మి ఊరడించింది. మెల్లిగా సదుపాయాలు మెరుగుయ్యాయి. కొత్త జీవితానికి క్రమంగా అలవాటుపడ్డాను.”

[అదే గ్రంథం పే. 219 - 220]

నిజానికి జానకి బృందం వెళ్ళేనాటికి పరిస్థితులు ఎంతో మెరుగు. మొదట్లో శిక్షణ ఇచ్చేవారిని అరువు తెచ్చుకుని ఇరుకు మైదానంలో 15 మందికి ఒకసారి చొప్పున డ్రిల్లింగ్ నేర్పించవలసి వచ్చేది. వంటకు ప్రత్యేక ఏర్పాటు లేనందున ఐఎన్ఎ క్యాంపు నుంచి భోజనాలు తెప్పించుకునేవారు. రాత్రులు ఎవరి ఇంటికి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయేవారు. శిక్షణ శిబిరానికి సరైన వసతి కల్పించమని లక్ష్మి ఎంత వెంట పడ్డా జపాన్ సైన్యాధికారులు సహకరించ లేదు. మహిళా సైనిక దళం పెడతామని బోస్ అన్నప్పుడు జోక్ చేస్తున్నాడని వారు మొదట్లో అనుకున్నారు. అదో ప్రావగాండా స్టంట్లుగా భావించారు. కాదని అర్థమయ్యాక కూడా మగవాళ్ళ హక్కుభుక్తమైన మిలిటరీలో అర్హకవు ఆడంగులను అడుగు పెట్టనివ్వటానికి వాళ్ళ మగటిమి అంగీకరించలేదు. ఆడంగుల గాలి సోకుతే క్రమశిక్షణ దెబ్బతింటుందని తెగ గింజుకున్నారు. ట్రయినింగుకు బిల్డింగు, డ్రిల్ తర్ఫీదుకు సరైన గ్రౌండు సమకూర్చుకుండా, దేనికి సహకరించకుండా, ఏదీ అందనివ్వకుండా మొదట్లో సతాయించారు. వ్యవహారం నేతాజీ దాకా వెళ్లి ఆయన పైవాళ్ళతో మాట్లాడి నోరు చేసుకున్న తరవాత గానీ వాళ్ళు దారికి రాలేదు.

కేతే బిల్డింగుకు కొంచెం దూరంలో ఇండిపెండెన్స్ లీగ్ ఆఫీసు ఎదుట బారక్స్ ను శిక్షణ శిబిరం కోసం జపనీయుల నుంచి నేతాజీ రాబట్టాక పరిస్థితి మెరుగుపడింది. అందులోని భవనం లోగడ ఆస్ట్రేలియా సైనికుల క్లబ్బు. తరవాత కొంతకాలం అక్కడ తాత్కాలిక ఆసుపత్రి నడిచింది. తలుపులు,

బోస్ తో డాక్టర్ లక్ష్మి (కెప్టెన్ లక్ష్మి)

కిటికీలు కూడా ఊడ బెరుక్కుని, సాధ్యమైనంత పాడు చేసి ఆ భవనాన్ని లీగికి అప్పగించారు. ఎల్లప్పు తన చెట్టియార్ సహచరుల సాయంతో మనుషులను పెట్టి రేయింబవళ్ళూ పని చేయించి, వసతులు ఏర్పరిచి, స్నానాల గదులు, మరుగు దొడ్లు కట్టించి, బయటి ఊళ్ళనుంచి 'రాణులు' చేరుకునే సమయానికి క్యాంపును సిద్ధం చేయించాడు. (మహిళా రెజిమెంటులో చేరిన ప్రతివారిని 'రాణి' అని పిలిచేవారు.) ఒక టైలర్ డబుల్ డ్యూటీ చేసి వచ్చిన రాణికి నచ్చినట్టు కొలతలు తీసుకుని యూనిఫాం కుట్టి ఇచ్చేవాడు. రోజువారీ పనిలో పాడుగుచేతుల బ్లౌజు, ట్రౌజర్లు. సైనిక కార్యకలాపాల్లో ఖాకీ దుస్తులు, ఐఎన్ఎ కాప్, లేసులేని బూట్లు ధరించాలని యూనిఫాం నిర్ణయింపబడింది. మామూలు 303 రైఫిలు మరీ పెద్దది, బరువు కాబట్టి మహిళా సైనికులకోసం 'రాస్' పాటర్న్ డన్ రైఫిళ్లు ప్రత్యేకంగా తెప్పించారు. అవి తేలికగా ఉంటాయి. బరువు తక్కువ. కానీ వాటిలో చాలావాటికి బాయిసెట్లు బిగించే వీలు ఉండదు. కత్తి విడిగా దగ్గర ఉంచుకోవాలి.

1943 అక్టోబర్ 21న సుభాష్ చంద్రబోస్ చరిత్రాత్మక ఆజాద్ హింద్ తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పరిచిన రోజు. రూస్సీ లక్ష్మీ బాయి జన్మదినం కూడా. ఆ నాడు మహిళా రేజిమెంటు శిక్షణ శిబిరం లాంఛనంగా ప్రారంభమయింది. మరునాడు సింగపూర్‌లోని వాటర్లా స్ట్రీట్‌లో 156 మందితో మొదలైన క్యాంపును బోస్ న్యహస్తాలతో ఆరంభించాడు. అప్పటికి రెండు నెలలుగా పార్ట్ టైము సైనిక శిక్షణ పొందిన మహిళలు ఖాకీ యూనిఫాంలో రైఫిళ్లు ఎత్తిపట్టుకుని నేతాజీకి గౌరవ వందనం అర్పించారు. నాయకుడు పెరేడ్ ఇన్స్పెక్షన్ చేస్తుంటే కెప్టెన్ లక్ష్మి గంభీరవదనంతో వెంట నడిచిన ఛాయాచిత్రం చరిత్ర ప్రసిద్ధి చెందింది.

మన దేశ మహిళలకు ఉజ్వలమైన పోరాట సంప్రదాయం లేకపోతే భారత భూమిపై రూస్సీలక్ష్మి అనే ఒక వీరనారి ఉద్భవించేది కాదు. తుపాకీ పట్టటం స్త్రీల పని కాదు అని ఇప్పటికీ తలచేవారు గతచరిత్రను అవలోకించాలి. 1857 ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సమరంలో 20 ఏళ్ల రూస్సీ రాణి కాకలు తీరిన బ్రిటిషు కమాండర్ల నివ్వెర పోయేలా పరాక్రమం చూపింది. ఇప్పటి చిట్టచివరి స్వాతంత్ర్య సంగ్రామానికి ఒకరు కాదు- వేల మంది రూస్సీరాణులు కావాలి.

“మనదేశంలో మహిళలు స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో ఎప్పుడూ ముందే ఉన్నారు. బ్రిటిషు పోలీసుల పాశవికమైన లారీచార్జీల్లో ఎముకలు విరిగేలా దెబ్బలు తిని, అవమానాలు భరించి, జైళ్ళకు వెళ్లి ఎన్నో త్యాగాలు చేస్తున్నారు. రహస్య విప్లవోద్యమాలలోనూ వారు అద్భుతంగా పాలు పంచు కున్నారు. తమ సోదరులతో సమానంగా తుపాకీ పట్టి పోరాడారు. మన దేశ మహిళలకు ఉజ్వలమైన పోరాట సంప్రదాయం లేకపోతే భారత భూమిపై రూస్సీలక్ష్మి అనే ఒక వీరనారి ఉద్భవించేది కాదు. తుపాకీ పట్టటం స్త్రీల పని కాదు అని ఇప్పటికీ తలచేవారు గతచరిత్రను అవలోకించాలి. 1857 ప్రథమ స్వాతంత్ర్య సమరంలో 20 ఏళ్ల రూస్సీ రాణి కాకలు తీరిన బ్రిటిషు కమాండర్ల నివ్వెర పోయేలా పరాక్రమం చూపింది. ఇప్పటి చిట్టచివరి స్వాతంత్ర్య సంగ్రామానికి ఒకరు కాదు- వేల మంది రూస్సీరాణులు కావాలి. మీరు ఎన్ని రైఫిళ్లు పట్టుకుంటారు; ఎన్ని తూటాలు పైర్ చేస్తారు అన్నది ప్రధానం కాదు. మీ శౌర్యపరాక్రమాలతో మీరు కలిగించే నైతిక ప్రభావం అన్నిటికంటే ముఖ్యం” - అని నేతాజీ చేసిన ఉదోహరణకు అక్కడ చేరిన యావన్ముందీ ఉత్తేజులయ్యారు. కొత్తగా రిక్రూట్

అయిన అమ్మాయిల మోహలైతే ఇనుమడించిన కర్తవ్య దీక్షతో దివిటీల్లా వెలిగిపోయాయి. రూస్సీ రాణి రెజిమెంటు శిక్షణ శిబిర ప్రారంభం ఆగ్నేయాసియాలో భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్రలో చిరస్మరణీయ ఘట్టం. తెలుగు, తమిళ, మలయాళీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, హిందీ భాషలు మాట్లాడే హైందవ, సిక్కు, క్రైస్తవ, ముసల్మాన్ మహిళలు కులమతప్రాంత భేదాలు లేకుండా ఆత్మార్పణ భావంతో స్వాతంత్ర్య పోరాట శ్రేణుల్లో చేరటం విశేషం. సింగపూర్ తరవాత బాంగ్ కాక్‌లోనూ, రంగూన్ (ఇప్పటి యాంగాన్)లోనూ మహిళా శిక్షణ శిబిరాలు మొదలయ్యాయి.

తొలినాళ్ళలో అమ్మాయిలు గ్రౌండులో డ్రిల్ చేస్తూంటే దారిన పోయేవాళ్ళు గేలి చేసేవారు. ఆ చికాకు లేకుండా చుట్టూ ఎత్తైన కంచె వేశారు. ఆడవాళ్ళు మిలిటరీకి ఏమీ పనికొస్తారు, బేరమని పారిపోకుండా ఎన్నిరోజులు నిలబడగలరు అని మొదట్లో చిన్నచూపు చూసిన శిక్షకులకు అమ్మాయిల పట్టుదల, నిబద్ధత చూశాక వారిపట్ల వైఖరి మారింది. మిలిటరీ శిక్షణ బాలికలు అందరికీ కొత్తే. అయినా విద్యార్హతలను బట్టి భవిష్యత్తులో ఆఫీసర్లు, నాన్ కమిషన్డ్ ఆఫీసర్లు కాగలరనుకున్నవారిని సెక్షన్ల కింద వేరు చేసి, వారికోసం ప్రత్యేకంగా శిక్షణ ఇచ్చేవారు. క్యాంపులో అత్యధికులు నిరక్షరాస్యులు. వారికి మామూలు సిపాయిల శిక్షణ ఇచ్చేవారు. ఆర్థిక, సామాజిక కారణాల వల్ల చదువు నేర్వక పోయినా, అప్పటిదాకా బాహ్య ప్రపంచానికి దూరంగా ఇంటిపట్టునే నిస్సారంగా బతుకు వెళ్ళదీసిన గ్రామీణ పేద బాలికలు అర్థవంతమైన కొత్త జీవితానికి చాలా బాగా అలవాటు పడ్డారు. ‘మీ అందరికీ అమ్మ, నాన్న అన్నీ నేనే’ అని చెప్పి, యోగక్షేమాలు జాగ్రత్తగా కనిపెట్టి, నిలువెల్లా తరగని స్ఫూర్తిని అందించే ప్రయత్నం నేతాజీపట్ల వారు ఆజన్మాంతం అచంచల విధేయత చూపారు. ఆత్మబంధువు కంటే మిన్నగా తలచి ఆయన అడుగుజాడల్లో నడిచారు. కలిగిన కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన విద్యావంతులు యాంత్రికమైన సంసార లంపటం కంటే నేతాజీ చూపిన ఆదర్శ మార్గంలో స్వాతంత్ర్యం కోసం అంకితం కావటం మేలన్న ధృఢ నిశ్చయంతో ముందుకు కదిలారు. వారిలో

దాదాపుగా ఎవరూ మాతృదేశాన్ని చూసి ఎరుగరు. అయినా తాము ప్రధానంగా భారతీయులమని గర్వించి, భారతమాత విమోచన కోసం ప్రాణాలు ఇవ్వటానికి సిద్ధపడ్డారు.

ట్రయినింగు క్యాంపులో కఠోరమైన మిలిటరీ క్రమశిక్షణ నికచ్చిగా పాటించేవారు. వంట వార్చు, ఊడ్చులూ, కడుగుళ్ళూ వగైరా పనులన్నీ 'రాణు'లే వంతులవారీగా డ్యూటీలు వేసుకుని చేసేవారు. పని పంచుకుని చేసే విషయంలో ఎవరికీ మినహాయింపు లేదు. అందరూ సమానులే. ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ ఇన్స్ట్రుక్ట్రి రెజిమెంటు ఆఫీసర్లు రాణులకు దగ్గరుండి ఇష్టంగా శిక్షణ ఇచ్చేవారు. వాలంటీర్లలో చాలా మందికి తుపాకీ సరిగా పట్టుకోవటమే చేతయ్యేది కాదు. జన్మలో తుపాకీ చూడనివారూ ఉన్నారు. కుడికీ, ఎడమకూ తేడా కొందరికి తెలిసేది కాదు. అరవం, తెలుగు వంటి మాతృభాషలు మాత్రమే ఎరిగినవారు హిందుస్తాన్‌లో చెబితే మొదట్లో ఒక్క ముక్కా అర్థం చేసుకోలేకపోయేవారు. కొందరు మరీ మందకొడి. మట్టిబుర్రలు. అయినా -ఎన్నో యుద్ధాల్లో ఆరితేరిన శిక్షకులు ఏమీ రాని సామాన్య స్త్రీల అజ్ఞానానికి విసుక్కునే వారు కాదు. నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ నాయకత్వంలోని విమోచన సైన్యంలో సైనికులయ్యే అరుదైన ప్రత్యేక గౌరవం తమకు దక్కిందన్న నిండుగర్వమే ఆత్మీయబంధమై నేర్పేవారు, నేర్చుకునేవారు అందరినీ దగ్గరకు చేర్చింది.

ఉదయం 6 గంటలకు క్యాంపులోని ప్రతిఒక్కరూ చేరి త్రివర్ణ పతాకం ఎగురవేయటంతో శిక్షణ మొదలయ్యేది. ఆరుంబావు నుంచి వ్యాయామం. ఏడున్నరకు అల్పాహారం. 8 కల్లా అందరూ పెరేడ్ గ్రౌండులో ఉండాలి. రెండు గంటలపాటు ఒళ్ళు పులిసేలా స్టాప్ డ్రిల్లు, ఆయుధ శిక్షణ. 10 నుంచి రెండు గంటల పాటు విశ్రాంతి. బట్టలు ఉతుక్కోవటం లాంటి సొంతపనులు అప్పుడు చేసుకోవచ్చు. 12 గంటలకు మధ్యాహ్న భోజనం. 12-30 నుంచి రెండు గంటలపాటు క్లాస్ రూమ్ ట్రయినింగు. మొదటి గంట హిందుస్తానీ పాఠాలు.

ఆజాద్ హింద్ ప్రభుత్వ అధికార భాష హిందుస్తానీ. హిందీ, ఉర్దూలో దేని లిపి వాడాలన్నది వివాదం కాకుండా నేతాజీ రోమన్ లిపి ఎంపిక చేశాడు. దానివల్ల ఉత్తర, దక్షిణ తేడాలు లేకుండా దేశంలో అన్ని ప్రాంతాలవారికీ సౌకర్యంగా ఉంటుంది. అంతర్జాతీయ భాష అయిన ఇంగ్లీషును నేర్పటమూ సులువు అవుతుంది. ఐఎన్ఎలో సైనిక కమాండ్లు అన్నీ హిందుస్తాన్‌లో ఇవ్వటం వల్ల కూడా ఆ భాష నేర్పటం అందరికీ తప్పనిసరి. వాలంటీర్లలో ముప్పాతిక భాగం దక్షిణాది వారైనా మూడు నెలల్లోనే అందరూ హిందుస్తానీ అర్థం చేసుకోగల, మాట్లాడగల స్థాయికి వచ్చారు. ఇక రెండో గంటలో భూగోళ శాస్త్రం, భారతదేశ రాజకీయ చరిత్ర బోధించేవారు.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వం దేశాన్ని ఏదో ఉద్ధరించేందని పాఠ్య పుస్తకాల్లో చెప్పే గొప్పల బండారాన్ని, తెల్లవాళ్ళ పాలన చేసిన హానిని, నిలువు దోపిడీని అర్థమయ్యేట్లు చెప్పేవారు. మిలిటరీకి సంబంధించి మ్యాప్ రీడింగు, రణ తంత్రాలు, సైనిక వ్యూహాలు వంటి అంశాలను ఎన్.సి.ఓ. క్యాడర్ వారికి ప్రత్యేకంగా క్లాసులో నేర్పేవారు. మట్టి మూడు గంటల ఆరుబయలు శిక్షణ తరవాత రోల్ కాలి, జాతీయ పతాకం అవనతం, జాతీయగీతంతో శిక్షణ కార్యక్రమం ముగిసేది. 7 గంటలకు రాత్రిభోజనం. మట్టి ఓ గంట సేపు సమకాలిక విషయాలపై ఇష్టాగోష్టి. తరవాత పడక. క్రమశిక్షణ కోసం ఆఫీసర్లు, నాన్ కమిషన్డ్ ఆఫీసర్లు (ఎన్.సి.ఓ.లు), సిపాయిలు అని తేడాలున్నా అందరూ కలిసి మెలిసి అన్యోన్యంగా మసలేవారు. అర్థికంగా, సామాజికంగా, కులపరంగా, విద్యాపరంగా, వయసు రీత్యా వారి నడుమ ఎన్ని అంతరాలుంటేనీమి ఒక నాయకుడి కింద, ఒకే ఆశయం కోసం అందరమూ పనిచేస్తున్నామన్న ఆత్మీయత అందరినీ కలిపింది.

నాలుగునెలల పైగా మిలిటరీ శిక్షణ తరవాత పరీక్షలు పెట్టారు. రేంజి ప్రాక్టీసు ప్రాక్టికల్స్‌లో నిజమైన తూటాలను వాడారు. మహిళా సైనికులు లక్ష్యానికి కచ్చితంగా గురిపెట్టి ఫైరింగ్ చేస్తూంటే తమాషా చూడవచ్చిన జపనీస్ సైన్యాధికారులు ఆశ్చర్యపోయారు. పైస్థాయిల పరీక్షలలో నెగ్గిన వారిని ఆఫీసర్లుగా, ఎన్‌సిఓలుగా నియమించారు. అలా పాపై రెజిమెంటు కమాండెంటుగా నియమితమైన మొదటి ఆఫీసరు డాక్టర్ లక్ష్మీ స్వామినాథన్.

డాక్టర్ లక్ష్మీ

డ్రీల్లు, రూల్ మార్చ్, తేలికపాటి ఆయుధాల శిక్షణల తరవాత శత్రువుపై అటాక్ ఎలా, దాడినుంచి కాచుకోవటం ఎలా, గెరిల్లా పోరాటం కిటుకులు వంటివి ప్రాక్టికల్గా నేర్పేవారు. విషయం అర్థమయ్యాక మామూలు గ్రామీణ మధ్యతరగతి కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన సామాన్య మహిళలు సైతం ఎంతో లాఘవాన్ని, సమయస్ఫూర్తిని కనపరచి శిక్షకులను ఆశ్చర్యపరిచేవారు. శారీరక శిక్షణ పొందేకొద్దీ పడతుల సుకుమారపు ఒళ్ళు రాటు తేలి, ఎంతటి శ్రమకైనా, ఎన్ని దెబ్బలకైనా, ఎలాంటి అసౌకర్యాలకైనా తట్టుకోగల బిగువు కలిగింది. మొదట్లో ఒక కంపెనీ పరిమాణంలో మొదలైనా, వాలంటీర్ల సంఖ్య అంతకంతకూ పెరిగి వెయ్యి దాటింది.

నాలుగునెలల పైగా మిలిటరీ శిక్షణ తరవాత పరీక్షలు పెట్టారు. రేంజి ప్రాక్టీసు ప్రాక్టికల్స్‌లో నిజమైన తూటాలను వాడారు. మహిళా సైనికులు లక్ష్యానికి కచ్చితంగా గురిపెట్టి ఫైరింగ్ చేస్తూంటే తమాషా చూడవచ్చిన జపనీస్ సైన్యాధికారులు ఆశ్చర్యపోయారు. పైస్థాయిల పరీక్షలలో నెగ్గిన వారిని ఆఫీసర్లుగా, ఎన్‌సిఓలుగా నియమించారు. అలా పాపై

రెజిమెంటు కమాండెంటుగా నియమితమైన మొదటి ఆఫీసరు డాక్టర్ లక్ష్మీ స్వామినాథన్.

పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణులైన మొదటి బ్యాచ్ మహిళా సైనికుల పాసింగ్ అవుట్ పెరేడ్ 1944 మార్చ్ 30న సింగపూర్‌లో జరిగింది. అది అన్నిటికంటే పెద్ద సర్ప్రైజ్. ఐఎన్ఎ ఉన్నతాధికారులు, జపాన్ సైన్యాధికారులు, పురప్రముఖులు, ప్రజలు దానికి పెద్ద సంఖ్యలో హాజరయ్యారు. వందల సంఖ్యలో మహిళలు యూనిఫాంలో చక్కగా బారులు తీరి, రైఫిళ్ళు చేత వట్టి, జీవితమంతా సైన్యంలోనే గడిపారా అనిపించేటంత బాగా సైనిక కవాతు చేస్తుంటే చూసినవారు ముగ్ధులయ్యారు. పాసింగ్ అవుట్ పెరేడ్ తరవాత మహిళా సైనికులు ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్‌లో భాగమై, సుప్రీం హెడ్ క్వార్టర్స్ డైరెక్ట్ కంట్రోల్ కిందికి వచ్చారు.. కదనరంగానికి కదలటానికి నాయకుడి ఆజ్ఞ కోసం ఎదురుచూడసాగారు.

యుద్ధరంగంలో పోరాడే దళాలతో బాటు మహిళలకు చక్కని నర్సింగ్ కోర్స్ కూడా పెట్టారు.

యుద్ధం చేసేంత శారీరక పటుత్వం లేనివారిని, నర్సింగు పని ఇష్టపడిన వారిని దానికి కేటాయించారు. లెఫ్టినెంట్ కల్నల్ కాన్స్టేబుల్, లెఫ్టినెంట్ కల్నల్ లోగనాథన్ ప్రత్యేకంగా నాలుగునెలల కరిక్యులం రూపొందించారు. క్యాంపు నుంచి రోజూ బస్సులలో తీసుకువెళ్ళి సింగపూర్, రంగూన్‌లోని ఐఎన్ఎ హాస్పిటల్స్‌లో నర్సులకు శిక్షణ ఇచ్చారు. తరవాత యుద్ధరంగానికి సమీపంలోని ఆస్పత్రులకు చాలామందిని పంపారు. అక్కడ ఎప్పుడు ఎటునుంచి ఎక్కడ బాంబులు పడతాయో, కాల్పులు జరుగుతాయో తెలియని భయానక పరిస్థితుల్లో ఆ నర్సులు నిబ్బరంగా నిలబడి గాయపడినవారికి, అంటు వ్యాధులబారిన పడిన రోగులకు అద్భుతమైన సేవ చేశారు.

[ఆధారం: Lakshmi Swaminathan in Netaji: His Life And Work, Ed. Shree Ram Sharma, pp.196-205

India's Struggle For Freedom, Maj.Gen. A.C. Chatterji, pp 125-129]

(ఇంకా ఉంది)

హుజూరాబాద్ నియోజకవర్గంలో ఉపఎన్నిక మొదలవకముందే అధికార టీఆర్ఎస్ పార్టీ నైతికంగా ఓడిపోయిందని విశ్లేషించుకోవచ్చంటున్నారు నిపుణులు. ఇటీవలి కాలంలో కొద్దిరోజులుగా ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న నిర్ణయాలు, అమలు చేస్తున్న హామీలు, హుజూరాబాద్కు సంబంధించి జరుగుతున్న పరిణామాలన్నీ టీఆర్ఎస్ ఓటమి భయంతోనే చేస్తోందని చెప్పవచ్చు. ఎవరు ఏది అడిగినా కాదనకుండా ఇస్తోంది. నియోజకవర్గం పరిధిలో ఎక్కడ ఏది కావాలంటే దానికి సరే అంటోంది. వాటిని అమలు చేస్తోంది కూడా. అంతేకాదు, అడగని వాళ్లను పిలిచి మరీ అందలం ఎక్కిస్తోంది. ఆశపడుతున్న వాళ్లను సంతృప్తిపరుస్తోంది. మొత్తానికి కలలో కూడా ఊహించని నిర్ణయాలు తీసుకుంటోంది. ఈటల రాజేందర్ రాజీనామా తర్వాత రాష్ట్ర రాజకీయ చరిత్ర ఓ సరికొత్త మలుపు తిరిగిందన్న చర్చ మొదలయింది. రాజకీయ ప్రాధాన్యతలు పూర్తిగా మారిపోయాయన్న వాదనలు వచ్చాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి పూర్తిగా ఉద్యమ స్వభావం కోల్పోయి పచ్చి అవకాశవాద రాజకీయాలకు దిగజారిపోయిందని విశ్లేషకులు అంటున్నారు.

నిధుల దుర్వినియోగం పదవుల పందేరం

టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం కేవలం హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నికల నేపథ్యంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు, అమలుచేస్తున్న హామీలు, అనూహ్య నియామకాలను ఓసారి పరిశీలిద్దాం!

దళితబంధు-ఓట్ల 'బంధు'

హుజూరాబాద్ ఎన్నికల్లో గెలిచేందుకు స్వయంగా కేసీఆర్ ప్రకటించిన పథకం దళితబంధు. ఎలక్షన్లో ఓట్ల కోసమే తాము అమలు చేస్తున్నామని స్వయంగా సీఎం నోరుజారిన పథకం ఇది. దళిత కుటుంబానికి ఇంటికి పది లక్షల రూపాయల చొప్పున భారీ ఆర్థిక సాయం అందించే పథకం. అయితే ఆ పది లక్షలు టీఆర్ఎస్కు సంబంధించిన వాళ్లకే ఇస్తారని, అసలైన అర్హులకు అందవన్న చర్చ సాగుతోంది. ఒక్క హుజూరాబాద్ నియోజకవర్గంలోనే ఉన్న దళితులందరికీ ఈ పథకాన్ని వర్తింపజేయాలంటే 2వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతాయని ప్రాథమికంగా నిర్ధారించారు. ఇక, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా చూసుకుంటే.. దళితబంధు పథకం అమలుకు ఒక లక్షా 30వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతాయని

స్వయంగా కేసీఆర్ ప్రకటించారు. కానీ వాస్తవానికి మరిన్ని ఎక్కువ నిధులే కావాల్సి వస్తుందంటున్నారు. అయితే, ఇవన్నీ ఇన్నాళ్లూ ఎన్నిల కోసం ఖర్చు చేయాల్సిన నిధులేనని, కేసీఆర్ కొత్తగా ఇచ్చేదేమీ లేదన్న వాదన కూడా ఉంది.

57 ఏళ్లకే ఆసరా పెన్నన్

ఆసరా పెన్నన్ 57 యేళ్లనుంచే వర్తింపజేస్తామని గతంలోనే చెప్పిన కేసీఆర్ ఇప్పుడు మాటామాటిన ఆదేశాలు కూడా జారీచేశారు. తొలుత హుజూరాబాద్లో ప్రతి దరఖాస్తుదారుడికి ఈ పథకాన్ని అమలుచేసే దిశగా కనరత్నలు చేస్తోంది ప్రభుత్వం. ఈ దిశగా కేవలం హుజూరాబాద్లోని మీసేవా కేంద్రాలకే ఈ పథకానికి సంబంధించిన వెబ్సైట్ ఓపెన్ అయ్యేలా.. దరఖాస్తుదారుల వివరాలన్నీ నమోదు చేసేలా మెసులుబాటు కల్పించింది. రాష్ట్రంలో ఇంకెక్కడా ఈ సదుపాయం అమలు కావడం లేదన్న విమర్శలు వస్తున్నాయి.

కొత్త రేషన్ కార్డులు

తెలంగాణ ఆవిర్భావం తర్వాత కొత్త

రేషన్ కార్డులకు అడ్రస్ లేకుండాపోయింది. ఒకే ఒక్కసారి మాత్రం ఏదో తూతూ మంత్రంగా రేషన్ కార్డుల జారీ ప్రక్రియను చేపట్టిన ప్రభుత్వం ఆ తర్వాత వాటిని అటకెక్కించింది. ఇప్పటికే ఉన్న రేషన్ కార్డులలో కుటుంబసభ్యుల పేర్లు నమోదు చేసుకునే అవకాశం కూడా కల్పించలేదు. కానీ, హుజూరాబాద్ ఉప ఎన్నికల పుణ్యమాని రాష్ట్రంలో రేషన్ కార్డుల జారీ ప్రక్రియకు మోక్షం లభించింది. ఆగమేఘాల మీద ఈ ప్రక్రియను పూర్తిచేసింది తెలంగాణ ప్రభుత్వం.

కౌశిక్ రెడ్డికి ఎమ్మెల్యే

కాంగ్రెస్ పార్టీ మాజీనేత, ఏమాత్రం తెలంగాణ ఉద్యమ నేపథ్యంలోని కౌశిక్ రెడ్డి గవర్నర్ కోటాలో ఎమ్మెల్యే పదవిని చేజిక్కించుకున్నారు. అది టీఆర్ఎస్ నేతలో, ఉద్యమకారులో, ప్రజలో కాదు.. ఆఖరికి కౌశిక్ రెడ్డి కూడా ఊహించని పరిణామం. ఈ పరిణామం టీఆర్ఎస్కే కాదు.. ఉద్యమానికే ఓటమి అని రాజకీయ విశ్లేషకులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇరవై ఏళ్లుగా పార్టీ కోసం, ఉద్యమం కోసం పనిచేస్తున్న వాళ్లు చూస్తుండగానే గద్ద తన్నుకు పోయినట్టు ఎమ్మెల్యే

తన్నుకు పోయాడు కౌశిక్ రెడ్డి. నిజానికి తెలంగాణ రాష్ట్రం కల సాకారం కావడానికి అన్నీ త్యజించి పోరాడిన మేధావులు, నాయకులు, తత్వవేత్తలు, ఉద్యమకారులు వందల సంఖ్యలో ఉన్నారు. వారిలో ఇలాంటి పదవులు తప్పనిసరిగా పొందాల్సిన వాళ్లు పదుల సంఖ్యలో ఉన్నారు. కానీ, తొలి నుంచీ అలాంటి మేధావులను, విషయ పరిజ్ఞానం కలిగిన వాళ్లును దూరంగా ఉంచుతున్న కేసీఆర్.. వాళ్ల ముందే కౌశిక్ రెడ్డికి కందువా కప్పి మరీ పార్టీలోకి ఆహ్వానించి రెండు రోజుల్లోనే ఎమ్మెల్యే కిరీటం పెట్టారు. దీనిబట్టి టీఆర్ఎస్ అన్నీ విలువలు కోల్పోయి గెలుపు కోసం ఎంతగా దిగ జారుతుందో స్పష్టం అవుతోందని మేధావులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

ఎస్సీ కార్పొరేషన్ పదవి

ఈటల అనుచరుడు బండ శ్రీనివాస్ కు ఎస్సీ కార్పొరేషన్ పదవి ఇవ్వడం, కనీసం ఆ దిశగా ఆలోచించడం అనేది హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నిక చలవే అంటున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ తెలంగాణ అధ్యక్షుడు ఎల్. రమణును హుటాహుటా పార్టీలోకి ఆహ్వానించడం, కందువా కప్పడం కూడా హుజూరాబాద్ అకౌంటే అంటున్నారు. రమణకు మంత్రి పదవి గానీ, ఎమ్మెల్యే పదవి గానీ ఖాయమైందన్న ప్రచారం కూడా ఇందులో భాగమే అన్నది జగమెరిగిన సత్యం. వకుళాభరణం కృష్ణమోహన్ రావును బీసీ కమిషన్ చైర్మన్ గా నియమించడం కూడా హుజూరాబాద్ ఎన్నికల స్టంట్ అని చెప్పాలి. అంతేకాదు, ఏడేళ్ల తరువాతైనా రాజ్యాంగ నిర్మాత అంబేద్కర్ కు ముఖ్యమంత్రి హోదాలో మొదటిసారి కేసీఆర్ పూలమాల వేయడం హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నిక నేపథ్యంలోనే అన్న చర్చ నడుస్తోంది.

అంగన్ వాడీ కార్యకర్తల వేతనాల పెంపు

ఎన్నో ఏళ్లుగా డిమాండ్ చేస్తున్న అంగన్ వాడీ టీచర్లు, మిసి అంగన్ వాడీ టీచర్లు, సహాయ సిబ్బంది

పలు అభివృద్ధి పనులను ప్రారంభిస్తున్న మంత్రి గంగుల కమలాకర్

వేతనాలను పెంచుతూ ఆగస్టు 18వ తేదీన తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఇటీవల ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు 30 శాతం పీఆర్సీ పెంచిన క్రమంలో వీరికి కూడా వేతన పెంపును వర్తింపజేసేందుకు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇన్నేక్షన్ డిమాండ్ వినిపిస్తున్నా, రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్ లో అందోళనకు దిగినా పోలీసుల సాయంతో ఉద్యమాన్ని అణచివేసిన ప్రభుత్వం ఇప్పుడు హుటాహుటిన జీతాలు పెంచడానికి హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నికే కారణం.

గీత కార్మికులకు ద్విచక్ర వాహనాలు

రాష్ట్రంలో రెండు లక్షల మంది కల్లుగీత కార్మికులకు ద్విచక్ర వాహనాలు అందించేందుకు నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు ఇటీవల ప్రభుత్వం తెలిపింది. మొదటి దశలో 15 వేల మంది లబ్ధిదారులకు మోపెడ్లను అందిస్తామని తెలిపారు. గౌడన్నలకు ఈ

పథకం అమలు కోసం రూ. 1,200 కోట్లు కేటాయించామని మంత్రి శ్రీనివాస్ గౌడ్ చెప్పారు. రాష్ట్ర కేబినెట్ అనుమతి రాగానే ఈ పథకాన్ని ప్రారంభిస్తామని స్పష్టంచేశారు. ఇలాంటి డిమాండ్ లేకున్నా.. విజ్ఞప్తులు రాకున్నా స్వయంగా ప్రభుత్వమే ఈ నిర్ణయాన్ని తీసుకోవడం కూడా హుజూరాబాద్ ఉపఎన్నిక ఎఫెక్ట్ అన్న చర్చ జోరుగా సాగుతోంది. అయితే ఉపఎన్నిక పూర్తయితే ఈ పథకానికి దిక్కు దివాణం ఉండదని ఉద్యమకారులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

లడగకపోయినా నిధుల విడుదల

ఇన్నాళ్లు కనీసం రాష్ట్ర మంత్రులకు కూడా ప్రగతిభవన్ లో ప్రవేశానికి అనుమతివ్వని కేసీఆర్.. తాజాగా అఖిలపక్ష సమావేశం నిర్వహించారు. అన్ని పార్టీల నేతలనూ ఆహ్వానించి ఏకంగా 11 గంటల పాటు భేటీ అయ్యారు. ఈ పరిణామం గురించి తెలంగాణలో ఆసక్తిగా చర్చ జరుగుతోంది.

హుజూరాబాద్ పట్టణాభివృద్ధికి రూ. 35 కోట్లను కేటాయిస్తూ ప్రభుత్వం జీవో విడుదల చేసింది. అడక్కుముందే, డిమాండ్లు రాకముందే ఈ స్థాయిలో నిధులు కేటాయించడంపైనా చర్చ జరుగుతోంది. హుజూరాబాద్ అభివృద్ధిని తామే చేశామని చెప్పుకునే విధంగా ప్రణాళిక రచించింది.

మాటతప్పను అనేది.. కేసీఆర్ ఊతపదం. కానీ, ఆయన ఎన్ని మాటలు తప్పారో, ఎన్ని హామీలు బూడిదలో పోశారో తెలంగాణ సమాజానికి బాగా తెలుసు. దళితుడిని ముఖ్యమంత్రిని చేస్తాననే ప్రాథమిక హామీకే దిక్కులేకుండా పోయింది. ఇక దళితులకు మూడేకరాల వ్యవసాయ భూమి హామీ కాలగర్భంలో కలిసిపోయింది. అలాగే దళితబంధు పథకానికి కూడా అదే గతి పడుతుందన్నది రాజకీయ విశ్లేషకుల అభిప్రాయం.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కేసీఆర్ తో ఎమ్మెల్యే కౌశిక్ రెడ్డి

సాయంత్రం అలాగే ఒంటరిగా అటూ ఇటూ తిరుగుతూ గడిపింది. ఒక్కసారి కూడా విక్రాంత్ కనిపించలేదు. భోంచేసాక తమ గదిలోకి వెళ్లి పోయింది. ఎప్పుడో నిద్రపోయింది.

ఏవో గుసగుసలు వినిపిస్తూంటే సుధీరకి తెలివి వచ్చింది. బలవంతంగా కళ్లు తెరిచి పక్కకి తిరిగి త్రిం చూసింది. ఒంటి గంట అవుతోంది. విక్రాంత్ లేదు. అంటే రాత్రి పడుకోవడానికి రాలేదా? తలుపు గడియ తీసి ఉంది. తలుపు దగ్గరగా వేసి ఉంది.

అలాగే కళ్లు మూసుకుంది. అంతలో విక్రాంత్ లోపలికి వచ్చాడు.

“మామ్మకి ఒంట్లో అస్సలు బాగా లేదు. సీరియస్ గా ఉంది. ఇప్పుడో అప్పుడో అన్నట్టుగా ఉంది. కిందికి రా. చీర కట్టుకుని రా. ఈ నైటీతో వద్దు.” అని గబగబా వెళ్లిపోయాడు. మళ్లీ తను ఏం కట్టుకుని రావాలో చెప్పిన విక్రాంత్ పైన కోపం వచ్చింది.

ఏం జరుగుతోందో అర్థం అవడానికి సమయం వట్టింది. పక్కనే ఉన్న బాత్రూంలోకి వెళ్లి మొహం కడుక్కుని వచ్చి, జుట్టుని కట్టింది. అయినా రెండు వైపులా పొట్టి జుట్టు చెంపల మీదకి వాలిపోయాయి.

నైటీ విప్పింది, కానీ ఏ చీర కట్టుకోవాలో అర్థం అవలేదు. ఉండే వారం రోజుల కోసం ఎక్కువ చీరలెందుకని తెచ్చుకోలేదు. అయినా తనకి ఎక్కువ చీరలు కూడా లేవు. ఉన్నవన్నీ కూడా పట్టు చీరలు, ఖరీదైన చీరలు. అవి కూడా పెళ్లికి అత్తగారు వాళ్లు కొన్నవి. అవి కట్టుకుంటే బావుండదు. ఇలాంటి అకేషన్ కి ఏం కట్టుకోవాలో తెలిలేదు. డ్రెస్సులైతే ఉన్నాయి. చిన్నచిన్న లేత నీలం పూల కాటన్ కుర్తా పైజామా వేసుకుని వచ్చింది కిందికి.

అందరూ మామ్మగారి గదిలో ఉన్నారని తెలుసుకుని ఆ గదిలోకి వెళ్లింది. మంచం మీద తెల్లటి దుప్పటి కప్పి ఉన్న మామ్మ గారు ఓ పువ్వులా ఉన్నారు. ఆమె కాళ్ల దగ్గర ఓ కుర్చీలో అత్తగారు కూచుని ఉన్నారు. అక్కడే నేల మీద ఓ నలుగురు కూచుని ఉన్నారు. గుమ్మం దగ్గర తలుపుని ఆసుకుని వంటావిడ సుబ్బమ్మ, పైపనులు చేసే నర్సమ్మ, కళ్లు వత్తుకుంటూ నుంచున్నారు.

అత్తగారు సుధీరని చూసి దగ్గరికి రమ్మని సైగ చేసారు. సుధీర వెళ్లగానే చెయ్యి వట్టుకుని ముసలావిడని చిన్నగా కుదిపింది. ఆమె కళ్లు తెరిచింది.

“అత్తయ్యా, ఇదిగో కోడలు సుధీర.” అంటూ సుధీర చేతిని ఆవిడ చేతిలో ఉంచింది. ఆమెలో

పెద్దగా చలనం లేదు. సుధీరకి ఏం చేయాలో తెలిలేదు. చేతిని తీసుకోవాలో వద్దో.

అంతలోనే ఆమెలో కదలిక, వేళ్లు మెల్లిగా కదిల్చింది. “కదుల్తోంది. పెద్దమ్మ కదుల్తోంది.” అని అందరూ అన్నారు.

ఆవిడ కళ్లు బాగా తెరిచి సుధీరని చూసింది. దగ్గరికి వచ్చి కూచోమన్నట్లు సైగ చేసింది. ఓసారి అత్తగారిని చూసి ఆమె పక్కన కూచుంది. చావుకి దగ్గరగా ఉన్న మనిషి దగ్గర ఉన్నానన్న సంగతి వెంటనే గుర్తొచ్చింది. భయంగా కూచుంది.

అత్తగారిని రమ్మని సైగ చేసింది. అతి కష్టంమీద తలగడకి ఉన్న గలీబులోకి మెల్లిగా చేయి పెట్టి, ఓ చిన్న సంవీ తీసి అత్తగారి చేతిలో ఉంచి, సుధీరకివ్వమన్నట్లుగా చేత్తో చూపించి, ఇంక బలం లేనట్లుగా కిందకి వాల్చేసింది.

ఆ సంవీ లోంచి రెండు గాజులు, చంద్రహారం తీసి అందరికీ చూపించింది ఆమె.

“కొత్త కోడలికి ఆవిడ బహుమతి” అంటూ మరోసారి అందరికీ చూపించి, సుధీర చేతిలో ఉంచింది. అందరూ సంతోషంగా సుధీరని చూసారు.

“తీసుకో తప్పి. మనవడి పెళ్లి చూడాలనుకుంది, కొండమీద చేసారు కాబట్టి చూడలేకపోయింది. కానీ కోడల్ని

చూసింది. ముని మనవడిని చూసే అదృష్టం లేకపోయింది. ముని మనవడు పుడితే తన పేరు పెట్టమని ఎన్నోసార్లు నాతో అన్నారు. ఆ శుభవార్త వినకుండానే.” అంటూ ఒకావిడ ఒక్కసారి గొల్లుమంది. ఏడుపు చూసి కామాక్షి కూడా తన ఏడుపు ఆపుకోలేక పోయింది.

“ఊరుకో కామాక్షీ..

ఊరుకో.. ఏడ్చీ నీ ఆరోగ్యం పాడుచేసుకోకు. ఆవిడని కన్నతల్లి కన్నా ఎక్కువగా చూసుకున్నావు. ఆవిడ నోట్లో మాట నోట్లో ఉండగానే అన్నీ సమ కూర్చావు. ఆవిడ ఏం చెప్తే అది, ఎలా చెప్తే అలా ఎదురు చెప్పు కుండా చేసావు. ఆవిడకి ఏ లోటూ లేదు. సంపూర్ణ జీవితం చూసింది. ఇంక ఇంత కన్నా ఏం కావాలి. అన్ని విధాలా అదృష్టవంతురాలు. మన చేతుల్లో ఏం ఉంది. అంతా పైవాడి చేతుల్లో ఉంది. ఇప్పుడు ఆవిడ ఆయుర్దాయం తీరిపోతోంది. ఆవిడ లేదు అన్న లోటు ఒక్కటే కనిపిస్తుంది. నీకు ఓ చక్కటి కోడలు వచ్చింది. బాగా చదువుకుంది. ఢిల్లీలో పెరిగిన పిల్ల. కుటుంబంలో ఇమిడిపోతుంది. తెలివైన పిల్ల.” అంటూంటే అక్కడున్న అందరూ సుధీరని చూసారు. సుధీరకి సిగ్గేసింది. వాళ్లంతా తనని అలా పొగుడ్తూంటే తల దించుకుంది. అందరూ అదే మాట. అవే పొగడ్డలు.

సుధీర ఆ పొగడ్డలకి పొంగిపోలేదు. పైగా నీరు కారిపోయింది. ఎవరూ కూడా, ఆమెరికా వెళ్లిపోతుందనో,

ఇక్కడ ఉండదు అని అనకపోవడం నిరాశనిచ్చింది. అంటే తను ఇక్కడ ఉంటుందనే అనుకుంటున్నారా! లేకపోతే ఆ సంగతి ఎవరికీ తెలియదా! పెళ్లి అయ్యాక విక్రాంత్ ఉన్న ఊరు వెళ్తుందని తెలిదా! ఇలాంటి మాటలు అని అని తనని మానసికంగా ఇక్కడ ఉండేలా చేద్దామనుకుంటున్నారా!

మామ్యుగారు మగతలోకి జారిపోయారు. అందరూ అన్నీ మర్చిపోయి మామూలు కబుర్లలోకి దిగిపోయారు. సుధీరకి ఏం చేయాలో తెలీలేదు. మంచం మీద నుంచి లేచి, గోడకి ఆనుకుని నుంచుంది.

“కూచోమ్మా ఎంత సేపలా నుంచుంటావు. కాళ్లు నొప్పులెడతాయి.”

అలాగే గోడకి ఆనుకుని కూచుంది. తన మీద తనకే జాలివేసింది. కూచోమని వాళ్లు చెప్పే వరకూ తను ఎందుకు కూచోలేదో, ఎందుకు నుంచుందో ఆమెకే తెలీలేదు. తను ఏం చెయ్యాలో మరొకరు చెప్పే స్థితికి సరెండరో అయిపోయిందా!

తెల్లారుతూండగా విక్రాంత్ వెళ్లి డాక్టర్ని తీసుకొచ్చాడు. ఆ వెనకే నలుగురు పెద్ద మనుషులు కూడా గదిలోకి వచ్చారు. అందరూ ఒక్కసారి లేచి నుంచున్నారు.

“కాస్త తప్పుకోండి, ఆయన మామ్మ గారిని చూస్తారు.” అని అన్నాక అందరూ మంచానికి కాస్త దూరం జరిగారు.

ఆయన స్టైట్ పెట్టి చూసారు. నాడి చూసారు. రెప్పలు పైకెత్తి కళ్లు చూసారు.

“పెద్దగా లాభం లేదు. పల్స్ అస్సలు అందడం లేదు. నేను చెయ్యాల్సింది ఏం లేదు. ఎవరికైనా కబురు పంపాలంటే పంపండి. ఈరోజు గడవడం

గంటి భానుమతి

9

కష్టం.” అని అందరినీ ఓసారి చూసి తల అడ్డంగా ఊపి, విక్రాంత్ని చూసి బయటికి వెళ్లారు. విక్రాంత్ కూడా అతని వెనకాలే వెళ్లాడు.

అంతా ఎవరెవరు ఎక్కడెక్కడున్నారో లిస్ట్ వేస్తున్నారు. ఫోన్ నంబర్లున్న వాళ్లకి ఫోన్ చేయడం లాంటిది ఎవరెవరు ఏం చేయాలో నారాయణగారు చెప్పున్నారు.

సుధీరకి ఏం అర్థం అవడం లేదు. ఆమెకి ఏదైనా జరిగితే, తను ఏం చెయ్యాల్సి. విక్రాంత్ అమెరికా వెళ్తాడా, ఇక్కడే ఉంటాడా. విక్రాంత్ ఇక్కడే ఉంటే తను ఇక్కడే ఉండాలి. హే భగవాన్. ఇలాంటి పరిస్థితి తెచ్చావేంటి?

బాగా తెల్లవారగానే ఆ వీధిలో వాళ్లు వచ్చారు. మొగవాళ్లు అరుగుల మీద కూచున్నారు. ఆడవాళ్లందరూ మందువా చుట్టూ కూచున్నారు. మధ్య మధ్యలో మామ్మగారెలా ఉన్నారో చెప్పుకుంటున్నారు. ఎవరెవరు ఎలా పోయారో అన్నీ కథలు కథలుగా చెప్పుకుంటున్నారు. మధ్య మధ్య గదిలోకి వెళ్లి మామ్మగారిని చూసి లేటెస్ట్ రిపోర్ట్లు ఇస్తున్నారు.

“అమ్మా సుధీరా.”

ఉలిక్కి పడి చూసింది సుధీర. వంటావిడ సుబ్బుమ్మగారు పక్కన నుంచుని పిలిచారు.

“ఒక్కసారి పెరట్లోకి రా” అంటూ గబగబా ముందుకు నడిచింది.

మామ్మయ్య అక్కడి నుంచి బయట పడినందుకు ఊపిరి పీల్చుకుంది. ఆమె వెనకాలే వెళ్లింది.

ఆమె పెరటి అరుగుమీద ఉన్న పొయ్యి దగ్గర నిలబడింది.

“అందరికీ కాఫీలూ అదీ ఇవ్వాలి, ఎన్ని చెంచాలు కాఫీ పొడి వెయ్యనూ. మూడు ఫిల్టర్లున్నాయి”

అయోమయంగా ఆమెను చూసింది. నాకేం తెలుసు. అన్నట్టుగా ఉంది ఆమె చూపులు.

అంతలోనే నర్సాయమ్మ వచ్చింది. ఆమె ఎవరో, ఏం చుట్టరికమా సుధీరకి తెలీదు. కానీ వచ్చినప్పుటి నుంచి అటూ ఇటూ తిరుగతూ పనులు చకచకా చేస్తూంటే చూసింది. అందరూ ఆమెని పేరు పెట్టి పిలుస్తూంటే ఆమె పేరు తెలిసింది.

“ఏవీటి సుబ్బుమ్మా సువ్వు మరీ చేస్తావ్, సుధీర

కొత్త కోడలు. అసలు ఆమె వచ్చి ఎన్ని రోజులయింది. పూర్తిగా రెండు రోజులు కూడా కాలేదు. అప్పుడే ఆమెని అడుగుతున్నావేంటి, నీకేం కావాలో చెప్పు. నన్నడుగు, నేను చెప్తాను. పాపం ఆ అమ్మాయికేం తెలుస్తుంది” అంటూ గబగబా రంగంలోకి దూకింది.

పాల దేగిసాని పొయ్యి మీద పెట్టింది. సుధీరకి ఏంచేయాలో అర్థం అయింది.

వచ్చిన వాళ్లకి కాఫీలు ఇవ్వాలి, వెంటనే వంటింటి పక్కన ఉన్న సామాన్లున్న గదిలోకి వెళ్లింది. గ్లాసులు చూసింది. ఓ ఇరవై వరకూ ఉన్నాయి. అవి సరిపోవు. ఇంకా లోపలున్నాయా, లేకపోతే వీటినే వాడి, కడిగి మళ్లీ వాడడమా? అని ఆలోచిస్తూ నుంచుంది.

సుబ్బామ్మ వెనకాలే వచ్చింది “నేను ఇందాకా మిమ్మల్ని అడిగానని ఏం అనుకోకండమ్మా ఏం

“అవునమ్మా ఆ పని చెయ్యండమ్మా.” అంది సుబ్బామ్మ.

మళ్లీ తనేం చెయ్యాలో వీళ్లే చెప్పేస్తున్నారు. మామూలుగా సుధీరకి ఏం చెయ్యాలో ఎవరైనా చెప్తే కోపం. నాకు ఎవరూ చెప్పక్కర్లేదు, ఏం చెయ్యాలో నాకు తెలుసు అని ఇంట్లో తల్లితో అనేది. దెబ్బలాడేది. నిజానికి శని, ఆది వారాల్లో సెలవు రోజుల్లో సుధీరకి తొందరగా స్నానం చేసే అలవాటే లేదు. ఆఫీసు ఉన్నప్పుడు లేటగా లేచినా ఓ గంటలో అన్ని పనులు కానిచ్చుకుని, బ్రేక్ ఫాస్ట్ తింటూ తింటూనే వెళ్లిపోతుంది. కానీ ఈ క్షణంలో వాళ్లు చెప్పిందానికి సంతోషించింది. స్నానం చేయడానికి అక్కడినుంచి కదిలింది.

సుధీర లోపలికి వెళ్తూంటే విక్రాంత ఎదురొచ్చాడు.

“ఊరుకో కావుదూ, పోవడం మనచేతుల్లో ఉందా ఏవీటి. అందరు పోవాల్సిన వాళ్లమే. కాకపోతే కాస్త ముందు వెనకా అంతే.”

“కావచ్చు. ఈమె అందరి లాంటి అత్తగారు కాదు. నన్ను కూతురులా చూసుకున్నారు. నాతో పరీక్షలు కట్టించారు. రాయించారు. నన్ను ఓ విద్యావంతురాలిని చేసారు. నాకో లక్ష్యాన్ని చూపించారు. ఈ రోజున ఇంత సామాజిక సేవ చేస్తున్నానంటే అవిడే కదా కారణం.”

ధీల్లీలో ఎంతో మంది అత్తా కోడళ్లని చూసింది. పైకి అందరి ముందు ఎంతో ప్రేమగా ఉంటారు. ఇంటికెళ్లిన తరువాత ఉద్దాలుడు, ఛండిక అవతారాలు ఎత్తుతారు. ఒకే ఇంట్లో ఉన్నా అత్తా కోడలు విడి విడిగా వంటలు చేసుకోడం, ఆ సానైటరీలో అందరికీ తెలుసు. అలాంటిది సుధీర ఆశ్చర్యంగా తన అత్తగారిని చూసింది. పైకి ఎంతో సాధారణంగా, మామూలుగా ఉన్న ఈవిడని ఏం చదువుకోనిచ్చారు. ఈమె ఏం చదివింది? ఏం సామాజిక సేవ చేస్తున్నారు?

సుధీరని ఒకావిడ పిలిచింది “ఇలారామ్మా.”
“చీర కట్టుకోవడం వచ్చా?”
“వచ్చు, కాని పెద్దగా అలవాటు లేదు.”
సిగ్గుపడుతూ అంది.

“ఫరవాలేదులే. మా పిల్లలు, మనవలు కూడా అంతే. మామూలుగా అయితే ఊరుకుందుము. కానీ నీకు కూడా కొన్ని పద్ధతులు అవీ తెలియాలి కదా. అందుకే అంటున్నాను. ఈ పదకొండు రోజులూ అపనవ్వంగా ఉండాలి. మామూలుగా ఆరు గజాలు కట్టు కుంటాం కదా, కానీ ఇలాంటప్పుడు రోజూ తలస్నానం చెయ్యాలి. ఏడు గజాల చీర కచ్చపోసి కట్టుకోవాలి. నుదుట బొట్టు అదీ లేకుండా. జడ కాకుండా వేలు ముడి వేసుకోవాలి. ఎడమ పమిట కాకుండా కుడి పమిట వేసుకోవాలి. అంటే ఓ విధంగా శోకంలో ఉన్నట్టున్న మాట. ఇవన్నీ నీకిష్టం అయితేనే చెయ్యి. బలవంతం ఏం లేదు. మన ఆచారాలు, వ్యవహారాలు ఓ తరాన్నుంచి మరో తరానికి అందించడం అనేది ఇలా జరుగుతుంది. ఇప్పుడు కూడా చీర కూడా నీకిష్టం అయితేనే, లేకపోతే నీ పంజాబీ డ్రెస్ నువ్వు వేసుకో, ఎవరో ఏదో అనుకుంటారన్న ఇది ఏం లేదు. ఎవరూ ఏమీ అనుకోరు.”

సుధీరకి ఆమె చెప్పినదానిలో తప్పేం కనిపించ లేదు. నిజమే. కొన్ని వందల ఏళ్ల నుంచి వస్తున్నది ఈ రోజున కూడా మనం అనుసరిస్తున్నాం అంటే ఎవరో ఒకరు మరొకరికి అందిస్తున్నారనే కదా. ఆ ఎవరో ఈ సుబ్బామ్మ, నర్సమ్మ లాంటి వాళ్లే కదా. వాళ్లు కాకపోతే ఆ ముందు తరాల్లోని అమ్మమ్మలూ వాళ్లే.

(ఇంకా ఉంది)

ధీల్లీలో ఎంతో మంది అత్తా కోడళ్లని చూసింది. పైకి అందరి ముందు ఎంతో ప్రేమగా ఉంటారు. ఇంటికెళ్లిన తరువాత ఉద్దాలుడు, ఛండిక అవతారాలు ఎత్తుతారు. ఒకే ఇంట్లో ఉన్నా అత్తా కోడలు విడి విడిగా వంటలు చేసుకోడం, ఆ సానైటరీలో అందరికీ తెలుసు. అలాంటిది సుధీర ఆశ్చర్యంగా తన అత్తగారిని చూసింది. పైకి ఎంతో సాధారణంగా, మామూలుగా ఉన్న ఈవిడని ఏం చదువుకోనిచ్చారు. ఈమె ఏం చదివింది? ఏం సామాజిక సేవ చేస్తున్నారు?

చెయ్యాలో అన్నీ మాకు తెలుసు. అన్నీ మేము చూస్తాము. అయితే ప్రతిదీ అమ్మగారికి చెప్పి చెయ్యడం అలవాటు. ఇప్పుడు ఆవిడ అక్కడ ఉన్నారు కాబట్టి ఆవిడ తరవాత మీరే కదా ఈ ఇంటి యజమాని, అందుకని అలవాటుగా మిమ్మల్ని అడిగాను అంతే. ఇంతకుముందు మేము ఈ ఇంట ఎన్నో కార్యాలు చేయించాము. ఎన్నో చూసాము. ఎన్నో చేసాము. ఎంతమంది వచ్చినా మాకు కంగారు లేదు. భయపడం. ఎన్నో ఏళ్లనుంచి ఈ ఇంట్లో పని చేస్తున్నాము. మాకు అలవాటే. ఏం చెయ్యాలో ఎలా చెయ్యాలో అన్నీ మాకు తెలుసు.”

హమ్మయ్య అనుకుంది సుధీర. కానీ తరవాత ఏం చెయ్యాలో తెలిలేదు. అక్కడ ఉండాలో అక్కర్లేదో తెలిదు. కాఫీలూ అవీ చేసాక అందరికీ తనే ఇస్తానని నర్సాయమ్మ అంది. ఇంక ఇప్పుడేం చెయ్యాలో తెలిలేదు సుధీరకి, అందరూ ఉన్న మామ్మగారి గదిలోకి వెళ్లాలని లేదు. అందుకని పైకెళ్లి గదిలోకి వెళ్తే.. అనుకుంది. ఏంటో తను పిరికిదైపోయింది. ఏం చెయ్యాలో తెలిక అయోమయంలో ఉండి పోతోంది అని అనుకుంది.

“కాఫీ తాగి స్నానం చేసి వచ్చేయ్యండమ్మా. ఏమో ఆ తరవాత ఎలా ఉంటుందో ఏమో.”

“థాంక్యూ సుధీరా. నువ్వు ఇంటి బాధ్యతని స్వీకరిస్తున్నావు.”

కోపంగా చూసి తల ఎగరేసి అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోయింది. ఏడుపులు వినిపించాయి. సుధీరకి ఒక్కసారి భయంలాంటిది వేసింది. ఎప్పుడూ ఓ చావుని ఇంట్లో చూడలేదు. చచ్చిపోయిన మనిషిని దగ్గరగా చూడలేదు. కొన్ని గంటల క్రితం తనని దగ్గర కూచో పెట్టుకుని తన గాజుల్ని మూడు పేటల చంద్రహారాల గొలుసునిచ్చిన మనిషి ఇప్పుడు లేరంటే ఎలా నమ్మడం. చేతికి అత్తగారు తొడిగిన గాజుల్ని చూసింది. మెళ్లీని గొలుసుని తడిమింది. ఇంటికి వచ్చిన కొత్తమ్మాయికి ఎంత ఉదారంగా, ఎంత నమ్మకంగా ఇచ్చేసింది. అలాంటి మనిషి కోసం రెండు కన్నీటి బొట్లు రాల్చడం తన విధి కాదా...

కామాక్షిని ఎవరూ పట్టలేకపోయారు.
“ఏడవక... ఏడ్చీ ఏడ్చీ నీ ఆరోగ్యం పాడుచేసుకోకు”

అందరూ ఆమెని ఓదారుస్తున్నారు.
“నా పదో ఏట పెళ్లయింది. పదహారో ఏట కాపురానికి వచ్చాను. అప్పటినుంచి నన్ను తన కడుపులో పెట్టుకున్నారు. ఇప్పుడు నన్నీలా వదిలేసి వెళ్లిపోయారు.”

స్తన్యమిచ్చే తల్లులందరూ చదవాలి

పీఠాపురం: ఆగస్టు 1-7 తల్లిపాల వారోత్సవాల సందర్భంగా జాగృతి వెలువరించిన తల్లిపాల ప్రత్యేక సంచిక చాలా బాగుంది. అమ్మపాల ప్రాముఖ్యం గురించి రుఘులు, ప్రముఖులు వెలువరించిన పరిశోధనాత్మక వ్యాసాలు విజ్ఞానదాయకంగా ఉన్నాయి. 'ధాత్రి' సంస్థ స్థాపించిన తల్లిపాల నిధి గురించి చాలా విషయాలు తెలుసుకున్నాం. పాలిచ్చే తల్లులందరికీ ఎంతో ఉపయోగకరమైన ఈ సంచికను స్తన్యం ఇచ్చే ప్రక్రియ తల్లికి అందించి, వారిలో అవగాహన కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో తూర్పుగోదావరి జిల్లా పీఠాపురం నగరంలో ఆగస్టు 17న ప్రభుత్వ ప్రసూతి ఆసుపత్రిలో తల్లులందరికీ అందించాం. ఈ కార్యక్రమంలో నాతోపాటు, రాజమండ్రి విభాగ్ వ్యవస్థా ప్రముఖ్ పెమ్మరాజు, సత్యరామచంద్రరావు, అల్లవరపు నగేష్, నల్లా అయ్యప్ప పాల్గొన్నారు.

- కొండేపూడి శంకరరావు

'మన ఊరు-మన బాధ్యత' స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ సభ్యులు

కొవిడ్ పై అవగాహన సదస్సు

కర్నూలు : నిత్యం వ్యాయామం చేయడం, యోగా సాధన వల్ల కొవిడ్ బారిన పడకుండా ఉండొచ్చని కర్నూల్ జిల్లా క్షయ వ్యాధి నియంత్రణ అధికారి డా॥ పి.మోక్షేష్వరుడు అన్నారు.

ఆరోగ్యభారతి ఆధ్వర్యంలో ఆగస్టు 20న కర్నూలులోని విద్యానగర్ మాంటేస్సోరి హైస్కూల్ లో 'ఉపాధ్యాయుల ఆరోగ్య అవగాహన సదస్సు' జరిగింది.

ప్రముఖ మానసిక వైద్య నిపుణులు డా॥రమేష్ బాబు పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ ద్వారా కొవిడ్

దృష్ట్యా ఎదుర్కొంటున్న మానసిక సమస్యలు, వాటి నివారణ చర్యలను వివరించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఉపాధ్యాయులు, పాఠశాలల యాజమానులు 50 మంది పాల్గొన్నారు. ఈ సదస్సులో మాంటేస్సోరి విద్యా సంస్థల అధినేత రాజశేఖర్, రవీంద్ర గ్రూప్ విద్యా సంస్థల అధినేత పుల్లయ్య, ఆరోగ్యభారతి క్షేత్ర సంఘటనా కార్యదర్శి కుమారస్వామి, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత కార్యదర్శి డా॥ యం.డి.వి.ఎన్. రామశర్మ, జిల్లా సహ కార్యదర్శి మల్లికార్జున్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ★

పాఠకులకు, ఏజెంట్లకు, ప్రకటన కర్తలకు గమనిక

జాగృతి వార పత్రికలో ప్రచురణార్థం పంపే వార్తలు ఫోటోలు, మిగతా సమాచారం jagritiweekly@gmail.com

కు మాత్రమే పంపాలి.

జాగృతి వారపత్రిక చందాకు సంబంధించిన అన్ని వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.com

కు మాత్రమే పంపాలి.

జాగృతి వారపత్రికలో ప్రచురణార్థం పంపే వాణిజ్య ప్రకటనలను jagritiweeklyadvt@gmail.com

కు మాత్రమే పంపాలి.

ప్రపంచంలో 46 మహా నాగరికతలు పరిధివిల్లాయని యునెస్కో ఎప్పుడో నిర్ధారించింది. సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని నిరాకరించే, నాగరికతా మూలాలను పెకలించివేసే లక్షణాలున్న మతాలూ, ఆచరణలూ రావడంతో ఆ నాగరికతలలో 45 కాలగర్భంలో కలసిపోయాయి. మిగిలినది ఒక్కటే. అదే- హిందూ లేదా సింధు నాగరికత. అదే భారతీయత. ఆ పురాతన నాగరికత ప్రపంచంలోని పలు ప్రాంతాలను గాఢంగా ప్రభావితం చేసింది. ఎన్ని ఆటుపోట్లు ఎదురైనా ఆ గాఢతను చాలావరకు నిలబెట్టుకున్న ప్రాంతం ఆగ్నేయ ఆసియా. నిజానికి ప్రభావం అన్న మాట చాలా చిన్నది. అదంతా గ్రేటర్ ఇండియాలో అంతర్భాగమే. భారతదేశంలో కూడా లేనంత అతి పెద్ద వైష్ణవాలయం అక్కడి దేశాలలో ఒకటైన కాంబోడియా (కంపూచియా)లో ఉంది. అదే అంగ్కోర్ వాట్. ఒకప్పటి కాంభోజ నేటి కాంబోడియా. పక్కనే ఉంది వియత్నాం. ఇక్కడా ఎన్నో హిందూ దేవాలయాలు ఉన్నాయి. పురాతన చంపారాజ్యం ఇందులో అంతర్భాగం. అయితే కాంబోడియాకు మించి ఇక్కడ సంఘర్షణలు కనిపిస్తాయి. ఫలితంగా కొంత సాంస్కృతిక వారసత్వం శిథిలమైంది. ఈ రెండు రాజ్యాలలోను వైష్ణవం, శైవం ఆచరణలో ఉండేవి. ఇందుకు అక్కడి దేవాలయాలు సాక్ష్యం పలుకుతున్నాయి. సంస్కృతం అక్కడ కూడా ప్రతిధ్వనించినది ఆ ఆలయ కుడ్యాల మీది శాసనాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. తరువాత బౌద్ధం వచ్చింది. కాలం గడిచే కొద్దీ ఆరాధనా పద్ధతులు మారాయి. హిందూ దేవాలయాలలో కొన్ని బౌద్ధాలయాలైనాయి. కొన్ని గుడుల మీద చెట్లు మొలిచాయి. కానీ ఆ సమాజం వేళ్లు మాత్రం ఇప్పటికీ భారతీయతలోనే ఉన్నాయి. 2014లో భారతీయ జనతా పార్టీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆవిర్భవించిన 'యాక్ట్ ఈస్ట్' విధానం ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాలకు మళ్లీ భారతీయతతో ఆత్మీయ అలింగనం చేసుకునే చరిత్రాత్మక సందర్భం వచ్చింది. ఆ దేశాలతో భారత్ కు ఉన్న సాంస్కృతిక ఏకాత్మత బలీయమైనది. నిజమైనది.

కాంబోడియా, వియత్నాంలో ఉన్న హిందూ దేవాలయాలను దర్శించడానికే వెళ్లిన రాజకీయ ప్రముఖుడు ఎన్.పి. వెంకటేశ్వర చౌదరి రాసిన రెండు పుస్తకాలు - 'కాంబోడియా: హిందూ దేవాలయాల పుణ్యభూమి', 'నేటి వియత్నాం నాటి హైందవ సంస్కృతి' పరిచయం ఇది. ఆ దేశాల చరిత్ర, ఆ ఆలయాల నిర్మాణ శైలులు, కళా వైభవం గురించి రచయిత కళ్లకు కట్టారు.

ఈ రెండు పర్యాటక అనుభవ గ్రంథాలలో ఫోటోలకు ఎంత ప్రాధాన్యం ఉండాలో అంత ప్రాధాన్యమూ దక్కింది. ఆ శిల్పకళను వర్ణించడం సామాన్యమైన విషయం కాదు. కానీ రచయిత తీసిన ఫోటోలు ఆ బాధ్యతను నిర్వర్తించాయి. ఈ పుస్తకాలకు ఆ చిత్రమాలికే ప్రధాన సంపద.

దూరపు బంధువుత

2003లో ఎన్.పి. వెంకటేశ్వరరావు కాంబోడియా సందర్శించిన తరువాత సాంస్కృతిక వారసత్వంగా ఆ దేశం కాపాడుకుంటూ వస్తున్న ఆలయాల గురించి ఈ పుస్తకంలో వివరించారు. థాయ్ లాండ్, బ్యాంకాక్, మీదుగా ఆయన ఆ దేశం వెళ్లారు. ఈ రెండు ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాలలోను హిందూ ధర్మం విలసిల్లింది. బ్యాంకాక్ కూడళ్లలో బ్రహ్మదేవుని విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించుకున్నారు. థాయ్ లాండ్ పాలకులను రాముడి పేరుతోనే పిలుచుకుంటారు. ప్రస్తుత పాలకుని పేరు రామ-10. థాయ్ లాండ్ లో ఏరువాక ఉత్సవం ఇప్పటికీ సంప్రదాయబద్ధంగా జరుపుకుంటున్నారు.

కాంబోడియాలో 1016 ఆలయాలు ఉన్నాయంటే ఆశ్చర్యం కలుగక మానదు. చిన్న దేశం. గొప్ప కళా సంపద. తూర్పు దక్షిణాసియా (ఇండో చైనా) దేశం కాంబోడియా. థాయ్ లాండ్, లావోస్, వియత్నాంలతో సరిహద్దులు కలిగి ఉంది. అంగ్కోరియన్ కాలంలో ఈ సరిహద్దు దేశాల ప్రాంతాలు కూడా ఇందులో ఉండేవి. రచయిత చెప్పినట్లు ఇక్కడ విస్తరించిన హిందూ సంప్రదాయం కత్తుల వంటెన మీద రాలేదు. భారత్, చైనా మధ్య నౌకా వాణిజ్యం జరిగినప్పుడు వ్యాపారులు బంగాళాఖాతంలో ప్రయాణిస్తూ మలయా ద్వీపం నుంచి కాంబోడియా చేరేవారు. వీరి జీవన విధానం చూసిన ఖ్మెర్లు హిందూధర్మం పట్ల ఆకర్షితులయ్యారు. హైందవ నాగరికతను

గుర్తుకొచ్చిన

భారత పురాతన సాహిత్యంలో కనిపించే చంపారాజ్యం వియత్నాంలోని తూర్పుతీరంలో విలసిల్లింది. క్రీస్తుపూర్వం రెండో శతాబ్దం ప్రాంతంలో ఆవిర్భవించిన ఈ రాజ్య భాగాన్నే వాయుపురాణం అంగద్వీపం అని పేర్కొన్నది. ఇది వేర్వేరు ప్రాంతాలుగా విడిపోయింది. అందులో పరమ పవిత్రమైనది క్వాంగ్ నామ్ (అమరావతి ప్రాంతం). పాండురంగ, కౌభారా, విజయ అనే ప్రాంతాలు కూడా ఖ్యాతి గాంచాయి. ఈ రాజ్యం వారినే చామ్ వంశీకులు అంటున్నారు. ఆ పదం చంపా నుంచి వచ్చినదే. హిందూ సంస్కృతితో బంధం ఉన్న ఈ చరిత్ర గురించి రచయిత విశేష పరిచయమే ఇచ్చారు. 2012లో జరిపిన పర్యటన సందర్భంగా ఆ ఆలయాలను రచయిత దర్శించారు.

చామ్ వంశీకులు వ్యవసాయం, చేపలు పట్టడం, ఆలయ నిర్మాణంలోను నిపుణులు. చంపారాజ్య పాలకులందరి పేర్లకు చివర వర్మన్ అని ఉంటుంది. ఇది దక్షిణ భారత పాలకులు పల్లవులతో

ఆలింగనం

ఆచరించేవారు మెకాంగ్ నదీతీరానికి వెళ్లిపోయారు. వీరే హిందూ దేవాలయాలను పోలిన గోపురాలను ఇటుకలతో కట్టారు. తరువాత ప్రముఖంగా వినిపించే అంగ్కోర్ శకంలోనే అనేక దేవాలయాలను నిర్మించారు. నామ్ కులన్ పర్వతం మీద నుంచి పారే నదిలోనే వేయిలింగాలు కనిపిస్తాయి. వీటిని కాంభోజ రాజ్య స్థాపకుడు రెండవ జయవర్మ చెక్కించాడు. నామ్ బెఖన్, ప్రసాన్ క్రవన్, తూర్పు మెబాన్, ప్రెహరూప్, ఫిమియనకన్, బెంటిసెరి, టాకియో, బెంగ్మేలియా, తొమ్మనాన్, చౌ-పేటి-వోదా, ప్రెహ్పిట్టా ఆలయాలు, జెంటియెసామెరి, టాప్రో(చెట్టువేళ్ల కింద ఉంది), బెంటికెడి, ప్రసత్టాసోమ్, శ్రహ్శ్రన్, ప్రెఖన్, ప్రశట్కోల్తో, బయాన్ వంటి ఆలయాల గురించి, అక్కడి ఇంకొన్ని దర్శనీయ స్థలాలు, పురావస్తు ప్రదర్శన శాలల గురించి రచయిత వివరాలు ఇచ్చారు. అయితే అంగ్కోర్వాట్, అంగ్కోర్ థామ్ ప్రత్యేకమైనవి. ఇందులో అంగ్కోర్వాట్కు విశ్వఖ్యాతి ఉంది. ఐదు వందల ఎకరాలలో విస్తరించి ఉన్న విష్ణు ఆలయమిది. ఈ ఆలమ కుడ్యాలన్నింటి మీద భారత, రామాయణ

గాథలనే శిల్పించారు. అంగ్కోర్ అంటే రాజధాని. వాట్ అంటే ఆలయం. 12 శతాబ్దం ఆరంభంలో దీని నిర్మాణం పూర్తయింది. ఆ శతాబ్దం చివరిలో ఇందులోనే బుద్ధుడిని ప్రతిష్ఠించారు. రెండవ సూర్యవర్మ ఈ ఆలయాన్ని నిర్మించాడు. నిర్మాణం వెనుక దివాకర పండితుడు అనే మంత్రి ఉన్నాడని చరిత్ర. ఈ ఆలయ ఖ్యాతికీ, శిల్పకళకూ తగ్గట్టు విశేషమైన సమాచారమే రచయిత ఇచ్చారు. ఈ గోడల మీద చెక్కిన పురాణగాథలు అద్భుతశైలిలో ఉన్నాయనిపిస్తుంది. ఉలి వెనుక ఉన్న శిల్పి హృదయాన్ని ఎన్ని తరాలు శ్లాఘించినా తక్కువే అనాలి. గరుడపురాణంలో చెప్పే నరకబాధలు, యముడూ మహిషం శిల్పాలు నిజంగా అద్భుతమే. 11వ శతాబ్దంలో ఉదయాదిత్యవర్మ నిర్మించిన అంగ్కోర్థామ్ కూడా అద్భుతమే. ఒక దేవపురుషుడి ముఖం చెక్కి ఉన్న ప్రవేశద్వారమే గొప్ప కళాఖండం. వీటిని చూడగలిగిన కళ్లు అద్భుతం చేసుకున్నాయంటే అతిశయోక్తి కాదు.

కాంబోడియా కూడా ఫ్రెంచ్ వలసగా కొద్దికాలం మనుగడ సాగించింది. తరువాత పోల్ లాట్ వంటి కమ్యూనిస్టు నేత ఎలుబిలోకి వచ్చింది. కొన్ని కళాఖండాలను కాపాడుకోవడంలో విఫలమైనట్టు అనిపించినా,

వారసత్వ సంపదను ధ్వంసం చేసుకోకుండా వారు చూపిన సంయమనం మరీ అద్భుతం. నిజానికి ఈ దేశాలు హిందూ, బౌద్ధాలకు తప్ప మరే ఇతర మతాల సంస్కృతులను దరిచేరనియలేదని చరిత్ర చెబుతోంది. వర్తమానకాలంలో ఎలాంటి రాజకీయ, సామాజిక, మత పరిస్థితులు ఉన్నా సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని నిరాకరించే దౌర్భాగ్య వాతావరణం నానాటికీ ప్రబలుతోంది. పిరమిడ్ల దేశం ఈజిప్టుకు ప్రధాన ఆదాయవనరు అవే. కానీ ఆ దేశప్రజలు ఆ ప్రపంచ అద్భుతాల వారసత్వాన్ని నిరాకరిస్తున్నారు. ఐమియాన్ బుద్ధ విగ్రహాలను ధ్వంసం చేసిన తాలిబన్ దాదాపు ఇదే రీతి. కానీ అలాంటి విద్రోహ మనసత్వత్వానికి దూరంగా తమ దేశ వారసత్వ కళా, చారిత్రక సంపదను జాతీయ సంపదగా గౌరవించుకుంటున్న కాంబోడియాను చూసి నేర్చుకోవాలి. అలాంటి దృష్టి ఆ శిల్పకళతో సమానమైన అద్భుతమే కూడా.

కాంబోడియా:

హిందూ దేవాలయాల పుణ్యభూమి, 138 పేజీలు
నేటి వియత్నాం నాటి హైందవ సంస్కృతి, 121 పేజీలు

రచన, ఫోటోలు:

ఎన్.పి. వెంకటేశ్వర చౌదరి

ప్రతులకు: 9440274369,

వెల (ఒక్కొక్కటి) రూ. 250/-

బాంధవ్యాల కరచాలనం

బంధం కారణంగా వచ్చిన సంప్రదాయమని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం. వియత్నాంలో ప్రస్తుత దనాంగ్ ప్రాంతంలోనే చంపరాజ్యం ఆవిర్భవించింది. వియత్నాంకు, భారత్కు ఉన్న బంధం ఇంత పురాతనమైనది. ఇది కూడా ఫ్రెంచ్ వలస రాజ్యంగా కొంతకాలం ఉంది. ఇక్కడ

కూడా కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యం వచ్చింది. దేశం విడిపోయింది. మళ్లీ ఏకమైంది. ఇక్కడి హిందూ ఆలయాలు కాంబోడియాలో వలె గట్టి రక్షణకు నోచుకోలేదనే అనిపిస్తుంది. అనేక దేవాలయాలు నాశనమైనా ఇంకా 40 గోపురాలు దర్శనీయమైనవి ఉన్నాయని వెంకటేశ్వరరావు రాశారు. మైఖెల్, మెనన్, దాంగ్ దువాన్ (ఇది శిథిల శివాలయం), ఖాన్ మై, బిన్లామ్, కన్వీటీన్, బన్టీల్, హోన్ లై, యాన్ ప్రాన్ వంటి దేవాలయాలు చూడదగ్గవి. ఈ దేవాలయాలు, వాటి చరిత్ర, శైలీలను సులభంగా గుర్తించడానికి వీలుగా 1894లోనే 'ఏ' నుంచి 'కే' వరకు విభజించారు. ఇవి ఎక్కువగా దక్షిణ భారత వాస్తుకళతో ఉండడం విశేషం. హాన్ నది ఒడ్డున ఉన్న దనాంగ్ పట్టణంలోని పురావస్తు ప్రదర్శనశాల ఎన్నో హిందూ దేవతామూర్తులకు

నిలయం. 7-15 శతాబ్దాలకు చెందిన హిందూ దేవతామూర్తులే అవన్నీ. శివధనుర్పంగ దృశ్యం, సీతారామ కల్యాణ వేడుక దృశ్యం, ఉమాదేవి ప్రతిమ, తాండవ శివుడు, బ్రహ్మ జననం, గణపతి విగ్రహాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. చామ్ వంశీయుల తరువాత చైనీయులు క్రీస్తుపూర్వం 3వ శతాబ్దంలో ఈ ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకుని కొంతకాలం పాలించారు. అందుకే చైనీయుల శిల్పకళ కూడా ఇక్కడ ఎక్కువే. కానీ హైందవ జాడ ఇప్పటికీ చెరిగిపోలేదు. అదేకాక, 1937 నుంచే ఇక్కడ ప్రార్థనామందిరాలను మరమ్మత్తు చేసుకునే పని మొదలయింది. ఇలాంటి స్పృహ మనకు ఎప్పుడు కలుగుతుందో!

మా నాన్న చాలాకాలం స్కూలు మాస్టర్ ఉద్యోగం చేసి రిటైరు అయినాడు. ఆయన పిల్లలకు బహు ఓర్పుగా చదువు చెబుతాడు. కాని ఈ మసలితనంలో ఆయనకు ఓర్పు కాస్త తక్కువై కోపం ఎక్కువైంది. మా రఘూకు అక్షరాభ్యాసం చేసి కాస్త దారికి తీసుకొని వచ్చింది మా నాన్నే. ఆయన ముఖ్యంగా మనుమడికి లెక్కల్లో మాంచి తరిఫీతు ఇచ్చాడు. ఎంత పెద్ద లెక్క అయినా ఇట్టే చేసే శక్తి రావాలంటే ముందు భయం ఏమాత్రం ఉండకూడదు. ఇంత పెద్ద లెక్క నేను చెయ్యగలనా అనే ధైర్యం ఉండకూడదు. మా రఘూకు ఈ ధైర్యం ఒకటి కుదిరింది. ఎంత పెద్ద లెక్క ఇచ్చినా అధైర్యపడక నోటితోనే చేసి వెయ్యటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అంత అలివిగాకపోతే అప్పడూ పలకా బలవం తీసుకోటం.

ఎనిమిది తొమ్మిదేండ్ల వయసులో పిల్లల మానసిక స్థితి బహు విచిత్రంగా ఉంటుంది. తెలిసీ తెలియని వయస్సు. వాళ్ల ఊహలు కూడా బహు తమాషాగా ఉంటవి. వాళ్ల పోకిళ్లు తెలియకపోతే వాళ్లు వేసే ప్రశ్నలు విసుగు పుట్టిస్తాయి.

మా నాన్న అసలు ఓపిక మనిషే కాని ఆ రోజున ఎందుకో కోపం వచ్చి పిల్లవాడిని కాస్త కోప్పడి ఒకదెబ్బ వేశాడు. మా ఆవిడ రఘూను మహా గారాబం చేస్తుంది. వాడిమీద ఈగవాలితే గిలగిల లాడుతుంది.

ఆరోజున భోజనాలైన తరువాత రాత్రి పదిగంటల వేల మా కాంతం ఈ ప్రసంగం తెచ్చింది. ఎందుకు కొట్టాలి పసివాడిని, ఎందుకు చెయ్యాలంటూ!!

నేను సద్దేసేద్దామని ఎంతో ప్రయత్నం చేశాను. విషయం మార్చాను. నా ప్రయత్నాలేవీ అక్కరకు రాలేదు. పసివెధవను అనవసరంగా అంతదెబ్బ కొట్టాడని ఆవిడకు కడుపులో బహు ఇదిగా ఉంది.

ఆవిడను శాంతపరచాలంటే సులభంగా లేదు. ఏదో పెద్దవాడు, ముసలాయన ఓ దెబ్బ వేస్తే ఎంత, ఆ మాత్రానికి నీవు ఊరికే ఇదొతావు ఎందుకూ? అని కోప్పడితే ఆవిడ ఇలా అన్నది.

‘తప్పుఉంటే ఓ దెబ్బ వేయవచ్చు. అల్లాంటప్పుడు నేనేమీ అనను. నాకు మాత్రం ఆమాత్రం తెలియకపోలేదు. కాని ఏమీ తప్పు లేనప్పుడు వాడి చెవులు పట్టుకొని సాగదీయటం ఎందుకు? చెప్పండి. చెవులు రెండూ కందగడ్డలైవై.’

ఉద్రిక్తయై ఈ మాటలు చెప్పటం వల్ల, ఆవిడ మనస్సు బాగా కష్టపడ్డట్లు తెలిసింది.

కుర్రవాడిని మా నాన్న ఎందుకు కొట్టాడో అంతవరకు నాకు తెలియదు. తెలుసుకోవాలని

ప్రయత్నమూ చెయ్యలేదు. ఎందుకో కోపంవచ్చి కొట్టాడులే అనుకొన్నాను. ఆవిడ ఆ విషయమై అంతగా రొప్పుపడుతున్నప్పుడు నేను పట్టించుకోకుండా తోశేసెయ్యటానికి వీలు లేకపోయింది. విషయం అంతా మొదటి నుండి చివరి దాకా విని నిజంగా మా నాన్న వాడిని అనవసరంగా కొట్టి ఉన్నట్లయితే, ‘నాన్నా వాడిని మరీ గట్టిగా కొట్టబోకు’ అని చెప్పవలసిన

తీర్పు

మునిమాణిక్యం నరసింహారావు

అవసరం వస్తే చెప్పదాము, అనుకొన్నాను.

అనుకొని కాంతాన్ని నా మంచానికి పక్కనే ఉన్న కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి ఆవిడ చుట్టి ఇస్తూ ఉన్న తమలపాకుల ముదుపులు తీసుకొంటూ 'అదినరే, ఆయన అసలు ఎందుకు కొట్టాడు వీడిని, సంగతేమిటో చెప్పు' అన్నాను.

ప్రాద్ధున నేను నడవలో కూర్చుని కూరలు తరుక్కింటున్నాను. తాతా, మనుమళ్లు హాల్లో కూర్చున్నారు. విరబోసుకొన్న గిరజాలూ, వీడూ వెధవ ముద్దొస్తున్నాడు. ఆ చిన్న మట్టలాగు తొడుక్కొని, తెల్ల చొక్కా వేసుకొని బాసిన బొట్టు వేసుకొని కూర్చుంటే దొరబాబులాగున్నారండీ, ఇలా అంటూ ఆవిడ కొడుకును వర్ణించుకోటంలోకి దిగింది, అసలు విషయం వదిలేసి.

నేను కూడా ఆ ధోరణిలోకి దిగానా, చిన్నప్పటి నుంచి వాడు చేసిన అల్లరులూ ముద్దులూ, అవీ చెప్పుకోటంలోకి దిగుతాము. ఇక దానికి అంతం ఉండదు. అసలు సంగతి తేలక ముందే తెల్లారుతుంది.

అందుకని నేనే అన్నాను, ఆవిడతో, ఇదిగో చూడూ, దొరబాబు గారిని గురించి వర్ణనలు అనేకమైతే చెప్ప గాని ముందు అసలు విషయం చెప్పు.

నేను ఇల్లాగ అనటం వల్ల ఆవిడ ఉత్సాహానికి భంగం కలిగినట్లు ఆమె ముఖంలో కనపడ్డది. అయినా ఆవిడ పైకేమీ అనక అసలు విషయానికేముంది లెండి ముసలాయన మనుమడిని దగ్గర కూర్చోబెట్టుకొని చదువు చెబుతూ ఉంటే ముచ్చటగా ఉండి నేనూ అక్కడే కూర్చున్నాను చూస్తూ. వింటున్నారా? నిద్ర వస్తున్నదా? అంటూ తమలపాకు ఈనె ఒకటి నా పైకి విసిరింది.

'ఏంటానే ఉన్నాను చెప్పు' అన్నాను.

మీ నాన్న ఏదో లెక్క ఇచ్చాడండీ వీడికి. వీడు వ్రాసుకొన్నాడు. వ్రాసుకొని చెయ్యవచ్చునా. వెంటనే, చెయ్యక అలాగ చూస్తూ ఊరుకొన్నాడు. మీరెప్పుడైనా ఏదో కథ ఆలోచిస్తూ ఉన్నప్పుడు ఎల్లా చూస్తారో పిచ్చిగా, అంతా సరిగ్గా అల్లాగే చూస్తూ ఊరుకొన్నాడు అని ఆగి నా ముఖంలో ముఖంపెట్టి నవ్వింది కాంతం. కాంతం తన కొడుకును నాలోనూ, నన్ను తన కొడుకులోనూ చూస్తుంది. నాకు తెలుసు ఈ సంగతి అందుకని నేనూ నవ్వాను.

లెక్క అర్థంగాకనే అల్లాగ ఆలోచిస్తూ కూర్చుని ఉంటాడు అన్నాను నేను.

అర్థం గాకపోవటానికి ఏముందండీ ఆ లెక్కలో అంది కాంతం.

ఏమిటా లెక్క? అని అడిగాను.

వాళ్ల తాతయ్య ఇచ్చిన లెక్క చూడండి అంటూ కాంతం రఘు పుస్తకం తెరిచి చదవటం మొదలుపెట్టింది. మనం ఈ ఇంటిని రూ. 950-2-3 కు కొని రూ. 520-15-11కు అమ్మివట్టు ఐతే, లాభమా నష్టమా? ఎంత? ఇదీ లెక్క.

'ఈ లెక్క ఏమంత కష్టమైంది కాదే! ఒక దాంట్లో ఒకటి తీసివెయ్యటమేగా?'

ఆ సంగతి తెలియవద్దా!

తెలియకే కామాలు ఏదో

ఆలోచిస్తూ ఊరుకొన్నాడు.

ఆ అల్లాకాదు. మనం

ఉన్నది అద్దె ఇల్లు కదా, ఈ

ఇల్లు అమ్మటం ఎల్లాగా

అని అనుకొని ఉంటాడు.

అవును ఆ మాట

నిజమే. అమ్మక

అమ్మక అద్దె ఇల్లు

అమ్మటం ఏం ధర్మం

అండీ?

లెక్కలో ఈ

ఇల్లుకొని అమ్మటం అని

ఉంది. అందులో

తప్పేమీ లేదు.

'కొనక కొనక ఈ

యిల్లేనా కొనటం?'

ఊరికే లెక్కకోసం

అనుకోటమేగా!

ఊరికే

అనుకొనేటప్పుడు ఈ

యిల్లు కొందాము

అనుకోటం ఏమి

ఖర్చుమా అంటా!

కేకినీమహల్ లాంటి ఇంటిని కొందాము అనుకొంటే సంతోషం కాదండీ.

నిజమేలే, ఇప్పుడదంతా ఎందుకు అసలు సంగతికీరా.

అదీగాక ఏదో ఒకటి స్వగృహం అంటూ ఏర్పడ్డ తరువాత దాన్ని అమ్ముదాము అనుకోటం తప్పు. అమ్ముకోవటం అంటూ వస్తే నష్టాని కమ్ముకోటం వట్టి తెలివి తక్కువ తనం.

ఈ గొడవ ఎప్పుడూ ఉన్నదే కాని వాడిని తాతయ్య ఎందుకు కొట్టాడో చెప్పు. అని నేను ఆవలించి రెండు చిటికలు వేశాను.

నాకు నిద్రవస్తున్నట్లు గ్రహించి ఆవిడ తొందరగా విషయం అంతా నాకు చెప్పేద్దామని ఆదుర్దాగానే ఇల్లా అన్నది.

రఘు అల్లాగ చూస్తూ కూర్చుంటే వాళ్ల తాతయ్య చెయ్యవేంరా లెక్క! అని కోప్పడ్డాడు. వాడు నవ్వుతూ 'ఈ లెక్క నోటితోనే చెప్పవచ్చు. అందుకని ఆలోచిస్తున్నాను' అన్నాడు.

'మా నాన్న ఇచ్చిన తర్ఫీదు అల్లాంటిది. ఆయన దగ్గర చదువుకొన్న వాడికి, ఎంత లెక్క అయినా నోటితో ఇట్టేచేసి శక్తి వస్తుంది' అన్నాను.

'నోటితో చేసి చెప్పగలిగితే ఇంకేం కావాలి చెప్పు చూద్దాము' అన్నారు మామగారు ప్రేమతోనే. వీడు ఆ లెక్కను అంత సులభంగా చెయ్యగలడా అనీ ఆశ్చర్యం గలిగి నేనూ చూస్తూ ఊరుకున్నాను.

రఘు కొంచెం ఆలోచించాడు. మీలాగ తొందరపడే స్వభావం కాదుగా వాడిది! అని నవ్వింది.

అవునులే నీలాగ నిదానించే స్వభావమేలే. అన్నాను నేను.

కానీ వాడు అంకెలవంక నిదానించి చూశాడు. చివరకు తలఎత్తి అన్నాడు. ఈ వ్యవహారంలో కొంత నష్టమా ఉంది. కొంత లాభమా ఉంది అని.

వాడి మొఖం నష్టమూ, లాభమూ రెండూ ఎల్లాగ ఉంటే? అన్నాను నేను నవ్వుతూ.

వాళ్ల తాతయ్య ఆ మాటే అన్నారు. 'నష్టమూ లాభమూ ఏమిటా పిచ్చి వెధవా ఏదో ఒకటే ఉంటుంది చెప్పు' అని కోపడ్డాడు.

రఘు కాస్త చిన్నపుచ్చుకొని 'అదికాదు తాతయ్యా' నష్టమూ, లాభమూ కూడా ఉంది. ఎల్లాగంటే, ఇల్లు రూ. 950-2-3కు కొని రూ. 520-15-11కు అమ్మడా, అమ్మితే రూపాయల్లో కాస్త నష్టం వచ్చినా, అణాలపైసలలో మాంచి లాభం వచ్చింది తాతయ్యా అన్నాడు.

నాకు నవ్విచ్చింది. వాడి తెలివి తక్కువ జవాబుకు నవ్వి, రూపాయలు, అణాలు, పైసలు వేటికవి ప్రత్యేకంగా చూశాడు పిచ్చి వెధవ అన్నాను.

మా కాంతం అన్నది; చూశారా, మీరు నవ్విపట్టుగానే ఆయనా నవ్వి ఊరుకొంటే ఎంత బాగుండేది. ఆయనల్లాగ చెయ్యక వాడి చెవులు మెలేసి ఏడిపించారండీ వాడిని!!

‘ఏం ఏడిపిస్తే, మరేం ఫరవాలేదు. పిల్లవాడిని కాస్త ఓ డబ్బు వేస్తే, నీవు ఇంత గిలగిల్లాడకూడదు’ అనే నేను మా ఆవిడనే కోపడ్డాను.

కాంతం ఏమీ తృప్తిపడలేదు. పైగా నా వంక చురచుర చూసింది కూడా ఇది ఏమీ నబబుగా కనపడలేదు. ఆయనకు పిల్లవాడిమీద ప్రేమలేకపోయిందా? చదువురావాలని ఏదో కాస్త ఇల్లాగంటే ఈవిడ మహారాధ్యంతం చేయటం ఏమిటి!

పోనీ అంతటితో ఊరుకొన్నా కొంతనయమే. కాంతం ఊరుకోక తన కొడుకును ఆయన కొట్టినందుకు విచారపడుతూ, ఊరికే గునుపు సాగించింది. ఎందుకు కొట్టాలెందుకు చెవులు మెలమెయ్యాలి, అంటూ.

ఆ గునుపుకు అంతూపొంతూ కనిపించలేదు. నాకు ఒళ్లు మండుకొచ్చింది. ఆయనకు మటుకు వీడిమీద ద్వేషమా? ఏదో కాస్త చెవులు పట్టుకొంటే వచ్చిన అవమానం ఏముంది. ఊరుకోమంటే ఊరుకోక వచ్చింది ఈవిడ.

ఆ గునుపుకు అంతూపొంతూ కనిపించలేదు.

నాకు ఒళ్లు మండుకొచ్చింది. ఆయనకు మటుకు వీడిమీద ద్వేషమా? ఏదో కాస్త చెవులు పట్టుకొంటే వచ్చిన అవమానం ఏముంది. ఊరుకోమంటే ఊరుకోక వచ్చింది ఈవిడ. చివరకు మా కాంతాన్నే కాస్త కోప్పడటం అవసరమనితోచి ఇల్లాగన్నాను.

చివరకు మా కాంతాన్నే కాస్త కోప్పడటం అవసరమనితోచి ఇల్లాగన్నాను.

‘ఏమిటా గునుపు కాకపోయినా, ఏదో పెద్ద పుట్టి మునిగి పోయినట్లు! ఈ మాత్రానికి నీబిడ్డ మరేమీ కందిపోదులే! ఐనా పెద్దవాడిని ఆయనను ఏమంటాము! ఏం జేస్తాము!’

ఈ మాటలు కోపంగానే అన్నాను.

ఏమి అనక ఊరుకొంటారా ఏమిటండి నోరు మూసుకొని పసివాడి నల్లాగ నలిపేస్తే? అన్నది పౌరుషంగా.

పూరుకొక చేసేదేమిటో చెప్పు? కాకపోయినా మహా ఎగురుతున్నారే! అని నేను అంతకంటే ఎక్కువ పౌరుషముగా గట్టిగా కేకవేశాను.

కాంతం ముఖం ఇంతజేసుకొని కొంచెం తగ్గి ‘ఎందుకండీ కోప్పడతారు? పసివాడిని బాధపెడితే నాకు ఎంత కష్టముగా ఉందో మీరు గ్రహించాలి’ అన్నది.

నేను కొంచెం తగ్గి అన్నాను, ‘మరి ఏంజేస్తాం. పెద్ద వాడిని ఆయనను ఏమంటాం. ఊరుకోవలసిందే! అని నేను నిక్కచ్చిగా చెప్పాను. అంతకంటే ఆ విషయమై వాదన పెరగకూడదని నా నిశ్చయం.

‘నే నూరుకోను’ అని కాంతం నిక్కచ్చిగా జవాబు చెప్పింది. ‘ఊరుకోక ఏం జేస్తావు? చెప్పు!’ అన్నాను.

ఆమెగారు బుద్ధమూతి పెట్టి తలఒంచుకొని

నేనూరుకోను అనటం చూస్తే నాకు నవ్వు వచ్చింది.

చెప్పు అని అన్నానే కాని ఆవిడ మాట్లాడుతుందని కాదు నా ఉద్దేశం. ఈ విషయమై ఇంత రాధ్యంతం. చెయ్యకుండా మొదటే ఊరుకోవాల్సింది సుమా నీవు అని ఆవిడకు నేను చెప్పటం అదే!

కాంతం ఇంకా తలవంచుకొనే ఉంది. చదరంగం ఆటలో ‘షహా!’ అన్నట్లు అయిపోయింది.

కాంతం ఇంకా తలవంచుకొనే ఉంది. క్రొత్త కొత్త సింగరాలతో, గర్వంగా ఎగురుతూ పరుగెత్తుతూ వచ్చే సెలయేటి ప్రవాహానికి కొండ అడ్డమైపట్లయింది.

నేను అధికమైన గర్వంతో ఆవిడను చూస్తున్నాను. కాంతం తలఎత్తి మధురమైన గొంతుకతో అన్నది. ‘మాట్లాడుతున్నాను వినండి. నా కొడుకు చెవులు నలిపితే, నాకెంత బాధగా ఉందో మామగారికి తెలియదు.’ అని నావంక నిశితంగా, చురుగ్గా చూచింది. గులాబి పూరేకులలో మధురమైన సువాసన ఎంత రహస్యంగా దాక్కుని తొంగి చూస్తుందో అంత రహస్యంగా దాక్కుని తొంగి చూస్తున్నది చిరునవ్వు ఒకటి ఆమె పెదవుల మధ్య నుంచి. ‘నీ బాధ ఆయనకు తెలియదే అనుకో. ఐతే మటుకు నీవేం చేస్తావు?’ అన్నాను.

‘తెలిసేటట్లు చేస్తాను’ అన్నది ఆవిడ.

‘ఎట్లా తెలిసేటట్లు చేస్తావు?’ అన్నా నేను.

‘ఎట్లాగా? కాజీ తీర్పు ఇచ్చి, చెయ్యికి చెయ్యి, కాలికి కాలు అని వాళ్ల సిద్ధాంతం.

ఆయన నా కొడుకు చెవులు నులిపితే, నేను ఆయన కొడుకు చెవులు నులుపుతాను. అప్పుడు తెలిసి వస్తుంది ఆయనకి. బిడ్డమీద చెయ్యిపడితే కన్న కడుపుకు ఎంత బాధగా ఉంటుందో అన్న విషయం’ అంటూ కాంతం కుర్చీలో నుంచి లేచింది.

(‘తెలుగు హాస్యం’ నుండి)

ఆప్యాయతకి మారుపేరు సూర్యనారాయణమూర్తి

ఆప్యాయత, అనురాగాలకు ఆయన మారుపేరు. ఏ కార్యక్రమ కుటుంబంలో ఏ సమస్య వచ్చినా వెంటనే పరిష్కరించే సంఘబంధువు. అన్య క్షేత్రాల కార్యకర్తలతో సత్సంబంధాలు కలిగి ఉంటూ, అందరికీ అందుబాటులో ఉన్న వెంపటి సూర్యనారాయణమూర్తి ఇకలేరు!

2021 శ్రావణ పౌర్ణమి సందర్భంగా ఆగస్ట్ 22న జిహారాబాద్ నగరం, శివాలయంలో జరిగిన రక్షాబంధన్ కార్యక్రమంలో వక్తగా పాల్గొన్నారు. అనంతరం శివునికి ఆర్చన చేయించారు. మధ్యాహ్నం బిహెచ్ఇఎల్లోని స్వగృహం చేరుకున్నారు. కొద్దిసేపటికే హఠాత్తుగా కన్నుమూశారు.

వాసుదేవమూర్తి రుక్మిణమ్మ దంపతులకు 1942 డిసెంబర్ 23న కృష్ణా జిల్లా సాతులూరు గ్రామంలో సూర్యనారాయణమూర్తి జన్మించారు. మచిలీపట్నంలో విద్యార్థి దశలోనే స్వయంసేవకే అయ్యారు. 1963లో భోపాల్ బిహెచ్ఇఎల్లో ఉద్యోగంలో చేరారు. అక్కడ సంఘ కార్యంలో క్రియాశీలకంగా పనిచేశారు. 1979లో

హైదరాబాద్-బిహెచ్ఇఎల్కు బదలీ అయ్యారు. సూర్యనారాయణ. 2002 డిసెంబర్ 24న బిహెచ్ఇఎల్లో అడిషనల్ జనరల్ మేనేజర్ (ఎలక్ట్రికల్ మెషిన్స్ & డిజైన్)గా పదవీ విరమణ పొందారు. అప్పటినుండి పూర్తి సమయం సంఘ కార్య విస్తరణకు వెచ్చిస్తున్నారు.

సూర్యనారాయణ సంఘంలో ఉమ్మడి మెదక్ జిల్లాకు 1980 నుండి 1990 వరకు జిల్లా బౌద్ధిక ప్రముఖ్గా, 2004 నుండి సంగారెడ్డి జిల్లా సంఘచాలక్గా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ఆ తర్వాత 2011 నుండి మెదక్ విభాగ్ సంఘచాలక్గా కొనసాగుతున్నారు. ఈ బాధ్యతతో పాటు 2017 నుండి 2021 జూలై 4 వరకు ప్రాంత కుటుంబ ప్రభోధన్ ప్రముఖ్గా కూడా బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

వీరు నిరాడంబర జీవితం గడిపేవారు. సాధారణ స్వయంసేవక్ నుండి ఏ స్థాయి కార్యక్రమ కలిసినప్పటికీ ఒకే విధమైన వినమ్రత భావాన్ని ప్రకటించేవారు. తనకు కేటాయించిన పర్యటనను నిబద్ధతతో పూర్తిచేసేవారు. ప్రాంత సమావేశాలలో కలిసినప్పుడు తనకు

పరిచయమున్న కార్యకర్తలందరూ వారి పలకరింపుతోటే ఎంతో ప్రేరణను పొందేవారు. తన మృదు స్వభావంతో స్వయంసేవకులను ఆకర్షించేవారు.

సేవాభారతి ఆధ్వర్యంలో హైదరాబాద్లో నడుస్తున్న వైదేహి ఆశ్రమానికి ప్రతి సంవత్సరం నిధిని సమకూర్చి పెట్టడం వారికి విధిగా మారింది.

మూర్తికి కుమారుడు, ఇద్దరు కుమార్తెలు ఉన్నారు. ఆయన ధర్మపత్ని 6 సంవత్సరాల క్రితమే మరణించారు. ★

వాకాటి పాండురంగారావు స్మారక కథల పోటీ

జాగృతి వారపత్రిక దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక కోసం

సుప్రసిద్ధ కథా రచయిత స్వర్ణీయ వాకాటి పాండురంగారావు స్మారకార్థం

'కథల పోటీ - 2021' ని ప్రకటిస్తూ రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

1. సమకాలీనం, చారిత్రకం, సైన్స్ ఫిక్షన్ బహిష్కృతం కోసం కథలను పంపవచ్చు. అందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి. సాధ్యమైనంత వరకు ఆంగ్ల పదాలను పరిహరించండి.
2. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులలో పాటు వెనిమిది కథలకు రూ. 1,000 చొప్పున శ్రోత్వాహత బహుమతి, సాధారణ కథకు స్వీకరించిన ప్రతి కథకు జాగృతి పాఠశాలలో ఉంటాయి.
3. కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించరాదు, ఒక రచయిత 3 కథలకు మించి పంపరాదు.
4. కథ తన స్వంతమైనది, అనువాదం, అనువరణ కాదని, భాగ్యశ్రీనా, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదని; పరిశీలనలో లేదని విధిగా పోషివ్యక్తం అతచేయాలి. పోషివ్యక్తంలో రచయిత పేరు, విరుణామా, ఇ-మెయిల్ ఐడీ, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయండి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవి ఉండరాదు.
5. బహుమతి పొందిన కథలను జాగృతి దీపావళి సంచికలో ప్రచురిస్తారు. కొన్నిటిని సాధారణ ప్రచురణకు స్వీకరించి, వీలుపడెదగ్గి ఆ తరువాత రాబోయే సంచికలలో ప్రచురిస్తారు.
6. కథలను తెలుగులో అను ఫ్రాంట్ లేదా యునికోడ్ ఫ్రాంట్లో డిజిట్ చేసి jagriticompetition@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. దేశి రాత అందంగా, న్యాయనిర్దేశితం అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్పష్ట చేసి పంపివా పరచాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్పష్ట చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేదు.
7. కథను పోస్టు లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027 కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితదే. (కరోనా దృష్టి తప్పనిసరి అయితేనే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
8. కథల వెంటికలో ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

ప్రథమ

ద్వితీయ

తృతీయ

బహుమతులు

వరుసగా

రూ.12,000

రూ.7,000

రూ.5,000

కథలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ : 05 సెప్టెంబర్, 2021

బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం

కార్టూనిస్టులకు, పత్రికలకు ధన్యవాదాలు

కొత్త చరిత్ర

కొత్త చరిత్ర పాఠాలోస్తున్నాయ్ బహుపరాక్. గాంధీజీ బదులు జిన్నాని కాల్చేసి ఉంటే ఈ దేశం విడిపోయేది కాదు, తెలుసా? అలాగే కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంలో చనిపోయిన వారు ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్య సమరయోధులుగా చరిత్ర పుస్తకాలలో కనిపించబోతున్నారు. నాథూరామ్ గాడ్సే కనుక గాంధీగారి బదులు మహమ్మదలీ జిన్నాని కాల్చి ఉంటే ఇప్పుడు అఖండ భారతంలో మనం ఉండేవాళ్లం. ఎంత గొప్ప భాష్యమో కదా గతానికి! అంతేనా! దేశం అలా అఖండంగా ఉంటే, ఆగస్ట్ 14వ తేదీని దేశ విభజన గాయాల సంస్మరణ దినంగా పాటించవలసి ఉండేది కాదు కదా, అంటున్నారు శివసేన ఎంపీ సంజయ్ రౌత్. అంటే దేశ విభజన విషాదం తలుచుకోండి అంటూ ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ దేశానికి పిలుపు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉండేది కాదని రౌత్ గారి కవి హృదయం. ఇంతకీ గాంధీగారిని 1948లో కదా గాడ్సే కాల్చింది! అప్పటికీ దేశం విడిపోయింది కూడా. జిన్నా పాకిస్తాన్ మొదటి గవర్నర్ జనరల్. అంటే గాడ్సే అక్కడికెళ్లి జిన్నాను కాల్చిస్తే దేశ విభజన రద్దయి, మళ్లీ అఖండ భారతం ఏర్పడేదేమో మరి! అంటే గాడ్సే కొంచెం అలస్యం చేశాడన్నమాట. ఆ కాల్చేదేదో ఇంకొంచెం ముందు గాంధీని కాకుండా జిన్నాను కాల్చి ఉంటే సరిపోయేది. రౌత్ రాతలకి పరమార్థం ఉండేది. శివసేన పత్రిక 'సామ్నా'లో వారం వారం రౌత్ కాలమ్ వెలగబడతారు. ఈ వారం స్వాతంత్ర్య సమర కాలం నాటి జ్ఞాన గుళికలు వారి కలం నుంచి జాలువారాయి. ఇవే అవి. వీటికి పాఠకులు తరించి ఉండొచ్చు కూడా. దేశ విభజన బీజాలు 1916 నాటి లక్నో కాంగ్రెస్ సమావేశాలలోనే పడ్డాయనీ, అప్పటికి కాంగ్రెస్‌ని నడుపుతున్నది తిలక్ కానీ గాంధీగారు కాదనీ రౌత్ పాఠం వినిపించారు. ఇదంతా కొత్త గాంధీలు, కొత్త కాంగ్రెస్ స్నేహం వల్ల కావచ్చు. అంటే ఇప్పుడు దేశ విభజన నెపం జిన్నా నుంచి తిలక్ మీదకి బదలీ చేస్తారా ఏమిటి?

అదలా ఉంటే, కేరళలో చాలామంది కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నాయకులని స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొని ప్రాణాలు వదిలినవారి జాబితాలో చేరుస్తున్నారు. ఇంతకీ వారు పార్టీ గొడవలలో మరణించారు. మృతవీరులు (1857-1947) ఐదో సంపుటంలో ఈ పేర్లు ఉన్నాయి. వీళ్లని ఆ జాబితా నుంచి తొలగించనక్కర లేదని ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఫర్ హిస్టారికల్ రిసెర్చ్ నియమించిన ముగ్గురు సభ్యుల బృందం సర్టిఫికేట్ కూడా ఇచ్చింది. కానీ దీనికి కొందరు ఆర్ఎస్ఎస్ భావజాలం ఉన్న విద్యార్థులు అభ్యంతరం చెబుతున్నారు. వీళ్లనే కాదు, మలబార్ గొడవలలో ఉన్నవాళ్లని కూడా స్వాతంత్ర్య సమర వీరులుగా పరిగణించాలని కేరళ వాసులు కొందరు కోరుతున్నారు. ఇది మాత్రం సాధ్యం కాదని చెప్పేవారు. మీరు పుస్తకాలలో చేర్చకపోతేనేం! వాళ్లంతా ప్రజల గుండెల్లో ఉంటారని ముస్లిం లీగ్ సభ్యులు వాదిస్తున్నారు. ఇప్పుడేమి, చాలా కాలం నుంచి కొంతమంది గుండెలలో మోస్తూ ఉన్నాడులు తిప్ట వేసే ఉన్నారు. సీఏపీకి, రైతు చట్టాలకి, మోదీకి వ్యతిరేకంగా రంజితు వేయిస్తున్నది వాళ్లు కాదూ! ★

కనిపిస్తున్నది మాత్రం బ్రాహ్మీ లిపిలో రాసిన తెలుగు అక్షరాలే.

శివశ్రీ పుదుమావి బొమ్మతో నాణెం

ఇది ధూళికట్ట తప్పకాలలో దొరికింది. పరిశీలనగా చూస్తే బొరుసు వైపు ఈ నాణెం మీద కూడా మెలిక వంటి గీత కనిపిస్తుంది. శాతవాహనుల కాలం నాటి అన్ని నాణేల మీద

ఈ గుర్తులే ఉంటాయని ముందే అనుకున్నాం. ఈ నాణేనికి ఆ రంధ్రాలు ఎందుకు? మన పూర్వీకులు నాణేలను కూడా సగల మాదిరే అలంకరించుకునే వారు. అందుకు చేసుకున్న ఏర్పాటు.

ఈ ఇద్దరు పాలకులే కాదు, అసలు శాతవాహన వంశ స్థాపకుడు చిముక శాతవాహనుడి కాలం నుంచి

శాతకర్ణి నాణెం

ఇది కూడా రాగి నాణెమే. దీని మీద కూడా ఏనుగు, నది గుర్తులు ఉన్నాయి. కనపిస్తున్నది బొరుసు వైపు చిత్రమే. పైన బ్రాహ్మీ లిపిలో ప్రాకృత భాషలో వివరాలు రాశారు. అక్కడ రాసిన ఉన్న అక్షరాలు సిరి శాత అని ఉన్నాయి.

నిజానికి నాణెం మీది ఆ గీత గోదావరికి ప్రతీక అని ఎలా చెప్పడం! ఇందుకు ఆ పాలకులతో ముడిపడి ఉన్న ఒక గాథ ఉంది. నిజానికి ఒకటి కాదు, రెండు మూడు చిత్రమైన గాథలవి.

శాతవాహన వంశీకులు విదుదల చేసిన నాణేలకు ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. ఆ పాలకులు ముద్రించిన ప్రతి వెండినాణేనికి ఇలాంటి ప్రత్యేకత కనిపిస్తుంది. రాగి నాణేలకు కూడా ఇన్ని ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. వెండినాణేల బొరుసు వైపు పాము మెలికల వంటి గీత కనిపిస్తుంది. అది నదికి ప్రతీక. అంటే తమ నాణెం మీద నదిని పారించారు వారు. ఈ విషయాన్ని రుజువు చేసే రెండు నాణేలను కింద ఇచ్చాను. ఇందులో ఒకటో నాణెం పుదుమావి కాలానిది. రెండవది శివశ్రీ పుదుమావి విదుదల చేసినది.

పాలకుడు పుదుమావి తన రూపురేఖలతో ముద్రించిన నాణెం

పుదుమావి నాణెమిది. బొరుసు వైపు మధ్యలో ఉన్న మెలికల గీత నదికి ప్రతీక. బొమ్మవైపు ఉన్న ముఖ ఆకృతి ఆయననకు ప్రతీక. దీని మీద అక్షరాలు బ్రాహ్మీ లిపిలో ఉన్నాయి. మాటలు ప్రాకృత భాషకు చెందినవి. బొరుసు వైపున ఇంకా ఆరు శిఖరాలు, చంద్రుడు, ఉజ్జయిన్ గుర్తు కనిపిస్తాయి. ఇవన్నీ ఆ పాలకులకు చెందిన అధికార గుర్తులు. బొమ్మ వైపు

డా॥ దేమే రాజారెడ్డి
స్కూరో సర్జన్, అపోలో

నదిని నాణెం మీద చిత్రించే సంప్రదాయం కనిపిస్తుంది. అయితే ఆయన రాగి నాణేల మీద కూడా నదికి ప్రతీకగా గీతను ముద్రించారు. వీటికి కూడా బొరుసు వైపునే ఆ గీతలు ఉన్నాయి.

ఇంతకీ ఈ గీత ఏ నదికి ప్రతీక? శాతవాహనులు ఎంతో పవిత్రంగా చూసుకున్న గోదావరికి ప్రతీకే అది. 3,4 నాణేల బొమ్మలు ఇదే రుజువు చేస్తున్నాయి.

చిముకుడి నాణెం

ఇది చిముకుడి రాగి నాణెం. దీని మీద ఏనుగు, నది బొమ్మలు ఉన్నాయి. పైన బ్రాహ్మీ లిపితో అక్షరాలు రాశారు. ఎడమ వైపు చూస్తున్నట్టు ఉన్న ఏనుగు శాతవాహనుల నాణేల మీద సాధారణంగా కనిపిస్తుంది.

‘సంగమించడానికి సాగరంలోకి వెళుతున్న గోదావరి! నీ పరీవాహక ప్రాంతంలో శాతవాహన వంశీకులకు సముద్రై న కుటుంబీకులు ఎవరైనా ఉన్నారా? సత్యం చెప్పు!’ అన్నదే ఆ గాథ సారాంశం. అలాగే ధిషణాహంకారం ఉన్న ఒక శాతవాహన పాలకుని గురించి కూడా ఈ గాథ చెబుతుంది. నిజానికి ఆయనకి అది అహంకారం కాదు, అలంకారమే. మరొక చిత్రమైన గాథ కూడా ఉంది. ఉత్తరాన హిమ సానువులు ఉన్నాయి. భూమి అటు కుంగిపోకుండా సమతూకంగా ఉంచేందుకు దక్షిణాదిన శాతవాహనులు ఉన్నారు అన్నదే దానర్థం. నిజానికి చాలా జానపద కథలకు కర్తలవరో తెలియనట్టే, వీటి సృష్టికర్తలు ఎవరో కూడా తెలియదు. కానీ కొందరి అభిప్రాయం ప్రకారం అవి శాతవాహన చక్రవర్తులలో 17వ వాడైన హేలుడివని ఒక అభిప్రాయం. ప్రఖ్యాత ‘గాథాసప్తశతి’ ఆయనది కావడం వల్ల ఇలాంటి అభిప్రాయం ఏర్పడి ఉండవచ్చు. ఇందులో గ్రామీణ తెలంగాణ ప్రాంత వర్ణన విరివిగా కనిపిస్తుంది.

మరొక విషయం కూడా ఇప్పుడు గుర్తు చేసుకోవాలి. శాతవాహనుల రాజధాని కోటలింగాల. ఇది గోదావరి తూర్పు ఒడ్డున ఉంది. ప్రాకృత రచన ‘లీలావతి’లో వర్ణితమైన ఇంకొక ఘట్టం గురించి కూడా తలుచుకోవాలి. హేలుడు సింహళ యువరాణిని గోదావరి ఏడుపాయలుగా చీలే చోట

పరిణయమాడాడని ఆ గ్రంథం చెబుతోంది. ప్రస్తుత తెలంగాణలోని జగిత్యాలలో అలాంటి ప్రదేశం కనిపిస్తుంది. ఇక్కడ గోదావరిని గంగ అనే పిలుస్తారు. జగిత్యాల నుంచి ధర్మపురి వెళ్లి అక్కడ నుంచి కాలినడకన నదిలో సాగవచ్చు. అక్కడ నది ఏడుమాయలుగా కనిపిస్తుంది. ఒక నడివేసవిలో నేను వెళ్లాను. మే మాసం కావడం వల్ల నాలుగు పాయలే చూశాను. ఒడ్డున ఇప్పటికీ అక్కడ ఒక పురాతన ఆలయం ఉంది. హాలుని వివాహం అందులోనే జరిగి ఉండాలి.

కాబట్టి ఒక విషయం రూఢి అవుతుంది. రోమ్, ఇతర పాశ్చాత్య దేశాలతో వాణిజ్యానికి గుర్తుగా శాతవాహనులు నాణేలు విడుదల చేశారు. ఇలా నౌకా వాణిజ్యానికి గుర్తుగా మొట్ట మొదటివగా నాణేలు విడుదల చేసిన వారు ప్రపంచం మొత్తం మీద శాతవాహనులే. ఇలాంటి గుర్తు ఉన్న యజ్ఞ శాతకర్ణి నాణెం గురించి ఇక్కడ చదవవచ్చు. ఫణిగిరిలో జరిపిన తవ్వకాలలో ఆయన రూపం ఉన్న వెండినాణెం లభ్యమైంది. అలాగే ఈ పాలకుడి కాలానివే రాగి, సత్తు నాణేలు తెలంగాణ, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో విరివిగా దొరికాయి. దక్కను, మధ్య భారతదేశంలో కూడా ఆ కాలం నాణేలు లభ్యమయినాయి.

యజ్ఞ శాతకర్ణి సత్తునాణెం

శాతవాహన పాలకుడు యజ్ఞ శాతకర్ణి నాణేల మీద రెండు తెరచాప కర్రలు ఉన్నాయి. ఈ రెండు కర్రల పడవలకు కూడా ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి. గడచిన ఐదు వేల సంవత్సరాల నౌకా నిర్మాణ చరిత్రను అధ్యయనం చేస్తే ఒక విషయం అర్థమవుతుంది. ఇలా రెండు కర్రలతో ఉండే నౌకల నిర్మాణం మెడిటరేనియన్ చుట్టు పక్కల, క్రీస్తుశకం పదో శతాబ్దంలో వాడుకలో ఉన్న విధానమని అర్థమవుతుంది. కానీ ఇలాంటి రెండు కర్రల నౌకల బొమ్మలను శాతవాహనులు నాణేల మీద ముద్రించి పురాతన భారతదేశంలో నౌకా వాణిజ్యం సంప్రదాయం కొనసాగిన సంగతిని తెలియచేశారు. అసలు ప్రపంచంలో అతి పురాతన నౌకా స్థావరంగా గుజరాత్‌లోని లోథాల్‌ను చెబుతారు. దీనిని పశ్చిమ తీరంలో క్రీస్తుపూర్వం 2500లో నిర్మించారు. ఈ

సంగతిని ఒక ఉపన్యాసంలో మన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ప్రస్తావించారు కూడా. ఆ నాణెం మీద యజ్ఞ శాతకర్ణి పేరును ప్రాకృత భాషలో, బ్రాహ్మీ లిపితో అచ్చువేశారు.

యజ్ఞ శాతకర్ణి ఆకృతితో ఉన్న నాణెం

ఇది గోదావరి నది ప్రతీకతో, యజ్ఞ శాతకర్ణి ఆకృతితో ఉన్న నాణెం. గౌతమిపుత్ర శాతకర్ణి తరువాత అతని సోదరుడు యజ్ఞ చిరకాలం పాలించాడని కొన్ని పురాణాల పేర్కొనడం అచారిత్రకమనిస్తుంది. ఎందుకంటే యజ్ఞ తన సోదరునికి పాలనలో

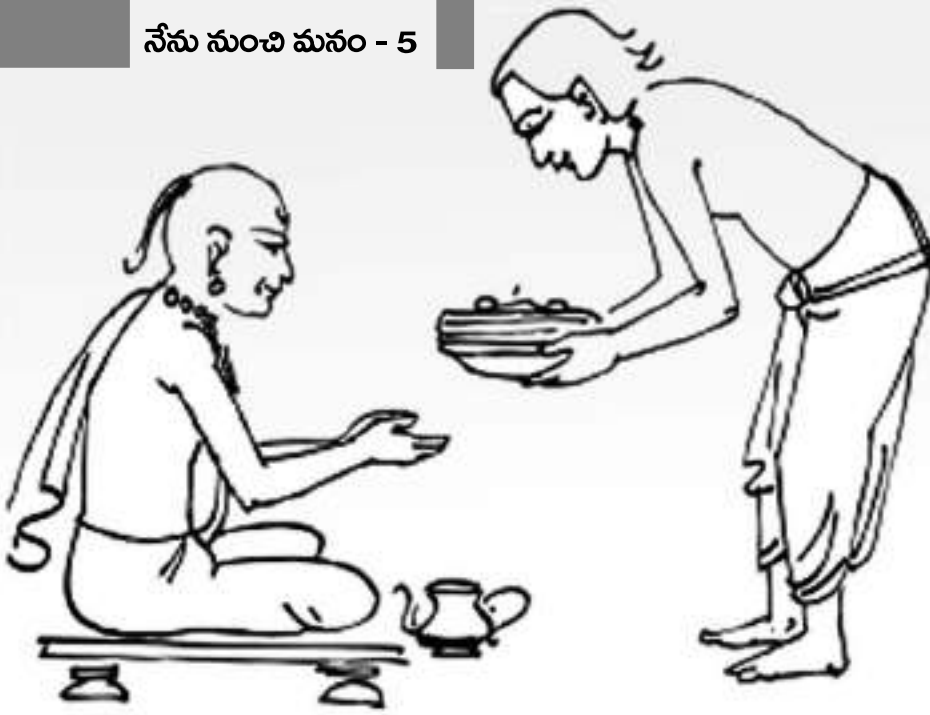
సాయపడుతూ కొన్ని ప్రాంతాలను అదే సమయంలో పాలించాడు. ఈ నాణెంలోని రూపం ఒక యువ పాలకునిదే అనిపిస్తుంది. వృద్ధుని రూపం ఆ బొమ్మకు లేదు.

తెలంగాణకు కృష్ణ, గోదావరి నదులు ఉన్నాయి. ఇవి దేశంలోని పెద్ద నదులలో మూడు నాలుగు స్థానాలలో ఉన్నాయి. గోదావరిని పూర్వం గంగ అనే పిలుచుకున్నారు. సంగమ సాహిత్యంలో ఈ ప్రస్తావనలు ఉన్నాయి. అలాగే, కరీంనగర్ జిల్లా జగిత్యాల ప్రాంతీయులు కూడా ఆ నదిని గంగగానే సభక్తికంగా పిలుచుకుంటూ ఉంటారు. ★

నదీ, ఏనుగు గుర్తులతో నాణేలు

4. 'సమాజ ఋణం'

సమాజ ఋణం నుండి ముక్తి పొందటానికి చేయాల్సింది 'నర యజ్ఞం'.. ప్రాచీన కాలంలో నర యజ్ఞ నిర్వహణకు ఓ సాంప్రదాయముండేది. గృహస్థుడు ఒక నియమాన్ని పాటించేవాడు. భోజనం చేయటానికి ముందు తన ఇంటి ముందర నిలబడి 'అందరూ భోజనం చేశారా? ఒకవేళ ఎవరైనా భోజనం చేయకపోతే మా ఇంటికి రండి, భోజనం చేసి వెళ్ళొచ్చు' అని గృహస్థుడు పెద్ద గొంతుకతో పిలిచేవాడు. ఆ రోజుల్లో తీర్థ యాత్రలకు వెళ్లేవారు ఎక్కడ కూడా పన్నులు ఉండే పరిస్థితి ఉత్పన్నమయ్యేది కాదు. కానీ ఇప్పుడు సమయం మారిపోయింది. సమయానుకూలంగా మనిషి మారాడు. అయినా ఆ నరుడే మరల ఆ స్వరూపాన్ని మార్చి పాత సాంప్రదాయాన్ని అమలు చేయగలడు. మనం వంట చేయటానికి ముందు ప్రతిరోజూ ఏదేని ధాన్యం ఒక గుప్పెడు తీసి ప్రక్కన ఉన్న డబ్బాలోనో, సంచిలోనో పెట్టి అలవాటు చేసుకోండి, ప్రక్కన తీసిపెట్టిన ఆ ధాన్యాన్ని ప్రతినెలా అవసరమైన వాళ్లకు ఇవ్వండి లేదా అనాథ శరణాలయానికో, పేద పిల్లల హాస్టల్ కో ఇవ్వండి. దీంతో నర యజ్ఞానికి సంబంధించిన ఒక ప్రయత్నాన్ని సఫలం చేయగలిగిన వారమౌతాం.

సమాజంలో ఇవాళ కూడా గొప్ప సాంప్రదాయాలు ఉన్నాయి. అశంధిలో జ్ఞానేశ్వరి (సంత జ్ఞానేశ్వర్ మహారాజ్ జీవిత చరిత్ర) చదివేందుకు పిల్లలు, పెద్దలూ వెళుతుంటారు. ఆ ఊరి ప్రజలు వీరికోసం ఉచితంగానే భోజన వ్యవస్థని ఏర్పాటు చేస్తుంటారు. సమయానికి వారు భోజనాలకి వెళ్లకపోతే వారున్న చోటికే ఊరి ప్రజలు భోజనాలను చేరవేస్తుంటారు. ఇలాంటి సాంప్రదాయం ఇవాటికి మనకు కనబడుతోంది.

ఈ మధ్య కాలంలో నేను గుజరాత్ లోని మా ఊరికి వెళ్లాను. ఆ గ్రామంలో ఇద్దరు సంఘ

కార్యకర్తలున్నారు. గ్రామంలో దుర్భర జీవితాలను వెళ్లదీస్తున్న ముసలి వారి గురించి ఏదైనా చేయాలని సంకల్పించారు. సుమారు 30 ఇళ్లలో దీన స్థితిలో ఉన్న ముసలివారు ఒంటరిగా చాలా దీనస్థితిలో బ్రతుకుల్ని వెళ్లదీస్తున్నారు. వాళ్ల పిల్లలు బయటి ప్రాంతాలకు వెళ్లడంతో, ఒంటరి వాళ్లైపోయారు. సమస్యల సుడిగుండంలో చిక్కుకున్న ఆ ఒంటరి వాళ్లకి మన కార్యకర్తలు సమయానికి రెండు పూటలా భోజనం తయారు చేసి పంపుతున్నారు. మన ఇద్దరు కార్యకర్తలు నిరంతరం కొనసాగిస్తున్న భోజన వ్యవస్థ కార్యక్రమానికి ఇప్పుడు గ్రామస్థులు కూడా తోడ్పాటు

అందిస్తున్నారు. సమాజ ఋణం తీర్చుకోవటానికి ఈ విధంగా నర యజ్ఞ రూపంలో సాటి మనుషులకు చేయూత నివ్వాలి. తోటి మనుషుల గూర్చి ఆలోచించాలి. అంతేకాదు సమాజ రుణాన్ని తీర్చుకోవటానికి అవసరమైతే మన ఇంటినే కేంద్రంగా మార్చుకోవాలి. మన ఇంటినే ఆదర్శ కుటుంబంగా, మన కుటుంబ సభ్యులనే ఆదర్శ పౌరులుగా మార్చుకోవాలి. ఈ దృష్టితో కూడా మనం ముందుకెళ్లే ప్రయత్నం చేయాలి.

5 సృష్టి ఋణం

ప్రస్తుతం అన్ని చోట్లా పర్యావరణ పరిరక్షణ విషయంలోనే చర్చ జరుగుతోంది. ఈ అంశం కూడా మనకు కేంద్ర బిందువు అవుతుంది. పాత సాంప్రదాయం మనకొకటైంది. భోజనం చేసే సమయాన మొదటి ముద్ద ఆవుకు, చివరి ముద్దా కుక్కకు పెట్టాలన్న నియమం ఒకటండేది. ఇంట్లో భోజనం తయారు చేసే సమయాన తల్లి, చిన్న పిల్లవాడు మాత్రమే ఉంటారు. పిల్లవాడు బాగా ఆకలిగాని ఉన్నాడు, రొట్టెలు తయారు చేస్తున్న తల్లిని 'అమ్మా, మొదటి రొట్టె నాకే ఇవ్వాలి' అన్నాడు. 'బిడ్డా! మొదటి రొట్టె నీకు కాదు, ఆవుకి' అని జవాబిచ్చింది తల్లి. భూత దయ మన సాంప్రదాయంలో ఒక

సమాజ రు

భాగమనే సంకేతాన్ని ఇస్తుంది ఆ తల్లి. దీని ద్వారా ఆ చిరు ప్రాయంలోనే అతని మనస్సులో భూతదయ చిగురిస్తుంది. అందువల్ల 'భూత యజ్ఞం'లో ప్రాణులు, పశు పక్ష్యాదులు సహా సమస్త విశ్వం ఇమిడి ఉన్నాయి. పట్టణాలలో, నగరాలలో ఇవాళ పక్షులు కనబడటంలేదు. వృక్ష సంపద కానరాదు. మరి పక్షులు ఎక్కడుందాలి? ఇవాళ రేపు నగరాలలో పెద్ద ఎత్తున 'ప్లాంటేషన్' కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ ప్లాంటేషన్ ఎవరి కోసం? పశు పక్ష్యుల కోసం కాదు, స్వచ్ఛమైన గాలి పీల్చటం కోసం కాదు. కేవలం నగరాల సుందరీకరణ కోసం మాత్రమే జరుగు తున్నాయి. గతంలో వివిధ రకాలయిన చెట్లు ఉండేవి. ఆయా ఋతువులలో పక్షులకు వివిధ రకాలయిన పళ్ళు ఆహారంగా దొరికేవి. కొంతవరకు అక్కడక్కడ మర్రి చెట్లు, మేడి చెట్లు, రావి చెట్లయినా కనబడు తున్నాయి. పర్యావరణ పరిరక్షణకు సంబంధించి కొంత వరకు అవగాహన పెరిగితే బాగుంటుంది. అయినప్పటికీ అక్కడక్కడ చిన్నపాటి రకరకాలయిన పక్షి గూళ్ళు తయారు చేయటం మొదలెట్టారు కొందరు. కేవలం పచ్చదనం, పక్షులు, పశువులు గోడల మీద పెయింటింగ్ రూపంలో కనిపిస్తే సరిపోదు, వాటిని

ప్రత్యక్షంగా చూపేందుకు, చూసేందుకు సాకార రూపమివ్వాలి. మేము ఫలానా కాలనీలో ఉన్నామనీ, ఫలానా అపార్టుమెంట్లో ఉన్నామని మనం చెబు తుంటాం. అలాంటి చోట్ల పచ్చదనం కోసం పెద్ద ఎత్తున కుండీలలో చెట్లను పెంచితే బాగుంటుంది. ఈ మధ్య కాలంలో కిచన్ గార్డెన్ ల పెంపకం జోరందుకుంది కదా!

ఏది ఏమైనా ప్రకృతిని కాపాడాలి, ప్రకృతి శుద్ధంగా ఉండాలంటే స్వచ్ఛత కూడా అందులో భాగమే కదా. స్వప్తి ఋణం తీర్చుకోవాలి, అందుకోసం పశు-పక్ష్యులను కాపాడే విషయాన్ని చర్చించి కార్యరూపమివ్వాలి. పర్యావరణ పరిరక్షణ విషయాన్ని చర్చించి అడుగు ముందుకేయాలి. జల సంరక్షణ విషయాన్ని కూడా చర్చించి మీ మీ ప్రాంతాల్లో పాడు బడిన బావులు సహా ఇతర జల వనరులను బాగుపరిచే కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. మీ మీ ప్రాంతాల్లో మిగులు జలాలు ఉంటే దానిని వృధా చేయకుండా స్టోరేజీ చేసి పెట్టాలి. మెల్లమెల్లగా వర్షపు జలాన్ని ఇంకుడు గుంతలలో నిల్వ చేయాలి. పంచ మహా భూతాలలో భూమి, నీరు ఒక భాగం. వీటి పరిరక్షణ కోసం ఒక కుటుంబ సభ్యుడిగా, ఇరుగు

సురేష్ జీ సోని

ఆర్ఎస్ఎస్-అఖిల భారత కార్యకారిణి సదస్సులు

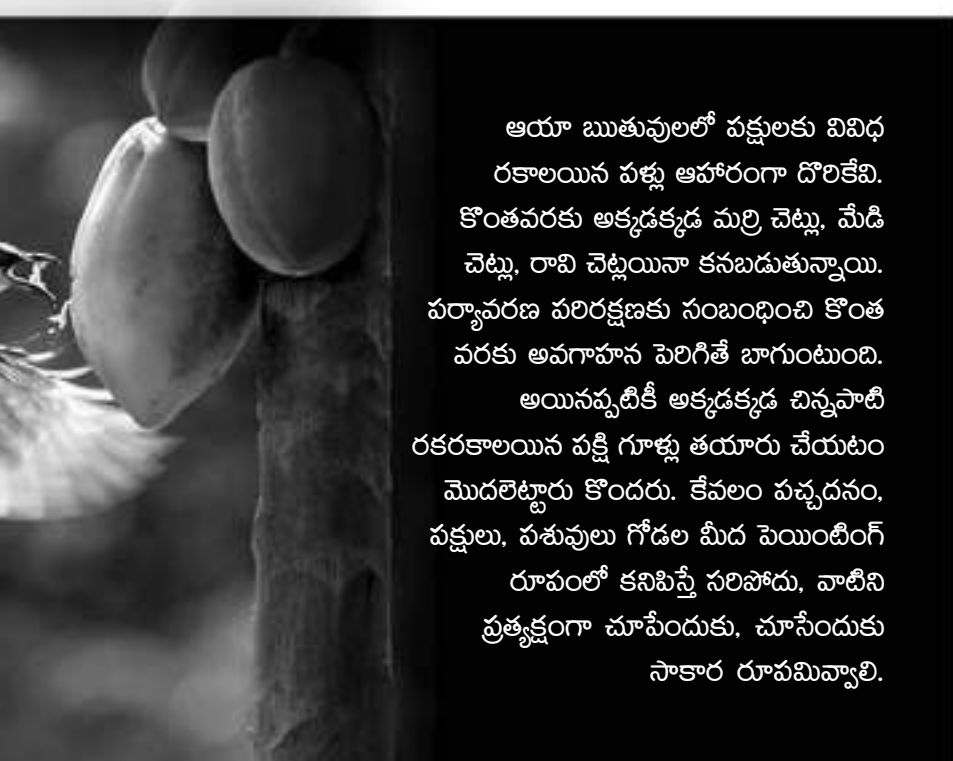
పొరుగు వాడిగా నేనేమి చేయగలను, ఇరుగుపొరుగు వారిని ఈ కార్యక్రమంలో భాగస్వాముల్ని ఎలా చేయగలనని ఆలోచించి కార్యరూపమివ్వాలి. మరో రెండు విషయాలని మీ ముందుంచి ముగిస్తాను.

స్వామి వివేకానంద - పంచ మహా యజ్ఞాలు

ఓడలో స్వామి వివేకానంద తన శిష్యులతో ప్రయాణిస్తున్నారు. ఒకరోజు స్వామీజీ గంభీర ధ్యాన ముద్ర నుండి మేల్కొన్న పిదప డెక్ మీదకు వెళ్లి తన శిష్యులనందరినీ పిలిచారు. 'పంచ మహా యజ్ఞాల, పరంపరని మోడర్న్ టైమ్స్ అనుగుణంగా వైబ్రెంట్ ఇంటర్ప్రూటేషన్ ఇవ్వాలి. అంటే ఈ పంచ మహా యజ్ఞాల ద్వారా లభించే సజీవమైన ప్రోతస్సు మన విద్యా విధానంలో ఒక భాగమయితే దేశ పునరు జ్ఞీవనం (నేషన్ రెజనరేషన్) అనే మన కల సాకారమవటానికి శక్తి అనేక రెట్లు పెరుగుతుంది' అని స్వామీజీ తన శిష్యులతో చెప్పారు. ఇదే విషయాన్ని స్వామి వివేకానంద ఒకసారి సోదరి నివేదితకు ఉత్తరం రాశారు.

మనమంతా దేశ పునరుజ్జీవన / పునరుజ్జీవన కార్యంలో భాగమై లోక కల్యాణం కోసం పరి శ్రమించాలి. మనమంతా కార్యకర్తలం. దీని కోసం మనమంతా, ఒక వ్యక్తిగా కాకుండా, ఒక కుటుంబంగా కాకుండా సంఘటిత శక్తిలా మారి పని చేయాలి. ఈ విధంగా మనమంతా 'కుటుంబ ప్రబోధన్' కార్యంలో నిమగ్నం కావాలి, మన కార్యకర్తలే ఈ కార్యంలో స్వయం ఉదాహరణలుగా మారి కనపడాలి. ఒకసారి ఈ విషయమై ఒక ప్రబోధన్ అయినా జరగాలి. దీనికోసం ప్రతి కుటుంబంలో అనివార్యంగా అందరూ కలిసి చర్చించుకునే (గోప్య) పరంపర ప్రారంభం కావాలి. ప్రతి ఇంట్లో వారానికొకసారి సమావేశం జరగాలి. కుటుంబ ప్రబోధన్ కు సంబంధించిన అన్ని విషయాలు ఈ సమావేశంలో చర్చించాలి. ఇది ఒక పరంపరగా మారాలి. కుటుంబంలో అన్ని వయసుల వాళ్ళుంటారు. సమయానుకూలంగా వారి వారి వయసుకు తగినట్లు, అర్థం చేసుకునేలా ఈ అంశాలన్నిటినీ వివరించాలి. మన బస్టిల్లో, వీధుల్లో, కాలనీలలో, అపార్టుమెంట్లలో, ఊళ్లలో ఈ అంశాలన్నిటినీ చర్చించేందుకు సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయాలి. పిల్లల కోసం వేరుగా, సోదరి సోదరులకు

ణం తీర్చుకుందాం!

ఆయా ఋతువులలో పక్షులకు వివిధ రకాలయిన పళ్ళు ఆహారంగా దొరికేవి. కొంతవరకు అక్కడక్కడ మర్రి చెట్లు, మేడి చెట్లు, రావి చెట్లయినా కనబడుతున్నాయి. పర్యావరణ పరిరక్షణకు సంబంధించి కొంత వరకు అవగాహన పెరిగితే బాగుంటుంది. అయినప్పటికీ అక్కడక్కడ చిన్నపాటి రకరకాలయిన పక్షి గూళ్ళు తయారు చేయటం మొదలెట్టారు కొందరు. కేవలం పచ్చదనం, పక్షులు, పశువులు గోడల మీద పెయింటింగ్ రూపంలో కనిపిస్తే సరిపోదు, వాటిని ప్రత్యక్షంగా చూపేందుకు, చూసేందుకు సాకార రూపమివ్వాలి.

విడిగా, యువత కోసం వేరుగా, పెద్దల కోసం విడిగా సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి ఈ విషయాలను చర్చించాలి. ఈ పంచ మహాయజ్ఞాలపై జరిగిన చర్చలు, పంచ మహాయజ్ఞాల కోణంలో మన మన ఇళ్లలో కొన్ని ప్రయోగాలు, కొన్ని ప్రయత్నాలయినా చేశారా? ఒక వేళ ప్రయత్నాలు చేసి ఉంటే మీ నుంచి మంచి అనుభవాలను అందరితో పంచుకోండి, చర్చించండి. ఇలాంటి పక్రియని కూడా మనం మొదలుపెడదాం.

ఎడారి ప్రాంతానికి చెందిన వ్యక్తితో మాట్లాడుతూ తోట అంటే ఇలా ఉంటుంది, అడవి అంటే అలా ఉంటుందని చెప్పండి. ఆ ఎడారి ప్రాంతపు మనిషి మీ కేసి ఎగాదిగా చూస్తాడు. తోట అంటే, అడవి అంటే అతనికేమీ అర్థం కాదు. వేల మైళ్ల దూరం దాకా అతడికి ఇసుక తప్ప ఇంకేమీ చూసి ఎరుగదు. అలానే ఇవాళ ఉమ్మడి కుటుంబాలు విడిపోయి చిన్న చిన్న (న్యూక్లియస్) కుటుంబాలుగా ఏర్పడి చివరికి మెట్రోపాలిటన్ నగరాల వైపుగా వెళ్లి జీవించడం మొదలు పెట్టారు. అక్కడేమో డబుల్ ఇన్సైమ్ -నో కిడ్స్ పరిస్థితి ఉత్పన్నమైంది. ఇలాంటి సందర్భాల్లో నేటితరం వారికి ఉమ్మడి కుటుంబాలంటే ఎడారిలో

పచ్చదనం లాగా కనిపిస్తాయి. ఇలాంటి వారికి కనీసం చెప్పే లేదా చూపే ప్రయత్నమైనా చేయాలి. ఓకే కుటుంబంలో నాలుగు తరాల వారు, మూడు తరాల వారు కలిసి ఉన్నారు.. ఉంటున్నారని చెప్పాలి. చివరగా మరోసారి స్వామీ వివేకానంద స్వప్న వృత్తాంతాన్ని ఆపై చెప్పిన మాటల్ని గుర్తు చేయాలనుకుంటున్నా. సంపూర్ణ భారతంలో పంచ మహాయజ్ఞాల కాన్సెప్ట్ని వ్యాప్తి చేయాలని చెప్పారు కదా. అందుకు మనం చేయాల్సిందల్లా ఒకటే, దీనికి సంబంధించిన యుగానుకూల వ్యాఖ్య, యుగానుకూల ప్రయోగాన్ని వ్యాప్తి చేయాలి. దీని కోసం ఇతరులని కూడా ఇందులో భాగస్వాముల్ని చేయడంలో కుటుంబ ప్రబోధనే కార్యకర్త ఒక మాధ్యమం కావాలి. అందుకే కుటుంబ ప్రబోధన కార్యకర్త వివిధ సామాజిక, ధార్మిక, సాంస్కృతిక సంస్థల్ని కూడా తనతో జత చేసుకొంటూ నగరాల్లోగారు మారుమూల గ్రామాల్లో, కొండల్లో, గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఎడారి ప్రాంతాల్లో అన్నిచోట్ల ఒక ప్రవాహరూపంగా ముందుకు సాగాలి. తద్వారా స్వామి వివేకానంద కలలుగన్న దేశ పునరుజ్జీవనం ('నేషన్ రీజనరేషన్') తో లోక కల్యాణం, మానవ కల్యాణానికి పాటుపడాలి. ఈ దేశం ఇచ్చిన మహోన్నత జీవన విలువల ఆధారంగా మానవజాతి సుఖ సంతోషాలతో ఉంటుంది. 'మాతృవత్ పర దారేషు, పర ద్రవ్యేషు లోష్టవత్ ఆత్మవత్ సర్వ భూతేషు యః పశ్యతి సపండితః' అనగా పర స్త్రీని తల్లిగా భావించినప్పుడు నైతిక జీవన విలువలు చిగురిస్తాయి. పరుల ధనాన్ని మట్టిగా భావించినప్పుడు ఈ అవినీతి అతం అవుతుంది. సంపూర్ణ సృష్టిని తనదిగా భావించినప్పుడు అన్ని ప్రాణుల్లో తనవంటి ఆత్మయే ఉన్నదని తెలుసుకొని, అన్ని జీవులతో సమరస భావంతో మెలుగుతాడు. ఇటువంటి వారు శ్రేష్ఠులు అని అర్థం. ఇలాంటి శ్రేష్ఠమైన జీవన విలువలను వ్యవహారంలోకి తెచ్చే మాధ్యమం పంచ మహాయజ్ఞాలు. ఈ పంచ మహాయజ్ఞాల ద్వారానే సంపూర్ణ విశ్వకల్యాణం జరుగుతుంది. ఈ పంచ మహాయజ్ఞాల ద్వారానే భారతదేశం పరమ వైభవ స్థితికి చేరుకుంటుంది.

(సమాప్తం) అనువాదం : విద్యారణ్య కామేశ్వరర్

నిర్వహణ : జిందా నారాయణస్వామి

సంఖ్యాయంత్రం

ఈ స్వీజర్ చూశారు కదా! ఈ స్వీజర్లో నిలుపు, ఏటవాలు, అర్థం, వాలుగు పంతున గడులలోని అంకెలు కూడితే మొత్తం 34 వస్తుంది. కానీ ఇక్కడ కొన్ని గడులలోనే అంకెలు ఇవ్వారు. అంటే ఆవి మాటలు, మొత్తం 34 రావాలంటే ఏవి అంకెలు ఉండాలి? మీ బుద్ధిని ఉపయోగించి పూరించండి! సమాధానం రాకపోతే వచ్చే వారం దాకా ఆగండి!

	14		8
	7		
6		16	
	4		

సంఖ్యాయంత్రం - 16 సమాధానాలు

1	14	4	15
12	7	9	6
13	2	16	3
8	11	5	10

హాకీ మాంత్రికుడికి నీరాజనం!

కరోనా మహమ్మారి దెబ్బతో విశ్వమే కకావికలమైన తరుణంలో భారతగడ్డపై వరుసగా రెండో ఏడాది జరిగిన జాతీయ క్రీడాదినోత్సవం మాత్రం చిరస్మరణీయంగా మిగిలిపోతుంది. 2021 జాతీయ క్రీడాదినోత్సవానికి పలు ప్రత్యేకతలున్నాయి.

జాతీయ క్రీడ హాకీకి మరోపేరుగా నిలిచే భారత హాకీ పితామహుడు మేజర్ ధ్యాన్ చంద్ జయంతి రోజైన ఆగస్టు 29న జాతీయ క్రీడాదినోత్సవం అధికారికంగా జరుపుకుంటూ వస్తున్నాం. ఆధునిక ఒలింపిక్స్ హాకీ చరిత్రలో భారత్‌ను స్వర్ణవిజేతగా నిలిపిన అసాధారణ ఆటగాడు ధ్యాన్ చంద్. హాకీ స్టిక్ పట్టాడంటే చాలు ఆయన చేతిలో అది మంత్ర దండమైపోతుంది.

1936 బెర్లిన్ ఒలింపిక్స్‌లో ధ్యాన్ చంద్ ఆటతీరుకు అలనాటి జర్మన్ నియంత ఆడాల్ఫ్ హిట్లర్ మంత్రముగ్ధుడైపోయాడు. ఆయన వాడుతున్న హాకీ స్టిక్‌లో ఏదైనా అయస్కాంతం ఉందేమోనన్న అనుమానంతో పరీక్షలు కూడా చేయించాడు. అయితే, అదంతా ధ్యాన్ చంద్ సైపుబ్బం, మణికట్టు మాయ మాత్రమేనని గ్రహించి తమ ఆర్మీలో చేరితే మేజర్ పదవి ఇస్తానంటూ ఆశపెట్టాడు.

ధ్యాన్ చంద్ మాత్రం జర్మనీ సేనలో మేజర్‌గా ఉండటం కంటే భారత సైన్యంలో సిపాయిగా ఉండటమే తనకు ఇష్టమని చెప్పి తనలోని దేశభక్తిని ఆనాడే చాటుకున్నాడు.

ధ్యాన్ చంద్ నాయకత్వంలో భారత్ వరుసగా మూడు ఒలింపిక్స్‌ల్లో బంగారు పతకాలు సాధించి చరిత్ర సృష్టించింది. 1928, 1932, 1936 ఒలింపిక్స్‌లో ధ్యాన్ చంద్ విశ్వరూపమే ప్రదర్శించాడు. 1926 నుంచి 1948 వరకూ భారత, ప్రపంచ హాకీలో ధ్యాన్ చంద్ శకంగా సాగింది. ఒలింపిక్స్ హాకీ చరిత్రలోనే ధ్యాన్ చంద్ 101 గోల్స్ సాధించడం నాటికి, నేటికీ ఓ అరుదైన, అసాధారణ రికార్డుగా నిలిచిపోతుంది. 1948లో తన చిట్టచివరి అంతర్జాతీయ హాకీ మ్యాచ్ ఆడిన ధ్యాన్ చంద్‌కు 1956లో పద్మభూషణ్ అవార్డు ఇచ్చి భారత ప్రభుత్వం గౌరవించింది. ఆయన మరణానంతరం ధ్యాన్ చంద్ పేరుతో న్యూఢిల్లీలో నేషనల్ స్టేడియం నిర్మించారు. అంతేకాదు, ఓ తపాలబిళ్లను సైతం విడుదల చేశారు. ధ్యాన్ చంద్ జయంతి రోజును జాతీయ క్రీడాదినోత్సవంగా జరుపుకోవాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆనాడే ప్రకటించింది.

ధ్యాన్ చంద్ పేరుతో ఖేలీరత్న

క్రీడారంగంలో జీవనసాఫల్య పురస్కారాలను గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా మేజర్ ధ్యాన్ చంద్ పేరుతో అందిస్తున్నారు. అయితే, క్రీడలతో ఏమాత్రం సంబంధంలేని దేశ అత్యున్నత క్రీడాపురస్కారం రాజీవ్ గాంధీ ఖేలీరత్నను ఈ ఏడాది నుంచి హాకీ మాంత్రికుడు ధ్యాన్ చంద్ పేరుతోనే ఇవ్వాలన్న

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

సంచలన నిర్ణయాన్ని సరేంద్ర మోదీ నేతృత్వంలోని భారత ప్రభుత్వం తీసుకొంది.

ప్రధాని సరేంద్ర మోదీ, కేంద్ర క్రీడా మంత్రిత్వ శాఖ గత ఏడుసంవత్సరాలుగా తీసుకొన్న ప్రత్యేక శ్రద్ధకు తగిన ఫలాలు ఇటీవలే ముగిసిన టోక్యో ఒలింపిక్స్‌లో భారత్‌కు దక్కాయి. గత వందేళ్ల కాలంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా భారత క్రీడాకారులు ఓ స్వర్ణంతో సహా మొత్తం ఏడు పతకాలు సాధించి సరికొత్త చరిత్ర సృష్టించారు. పతకాల పట్టిక 47వ స్థానంలో భారత్‌ను నిలిపారు.

ధ్యాన్ చంద్ పేరుతో ఖేలీరత్న పురస్కారాలను ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం, ఒలింపిక్స్‌లో భారత అథ్లెట్లు, ప్రధానంగా హాకీజ్లు అత్యుత్తమంగా రాణించడం, పురుషుల జావలీన్ త్రోలో నీరజ్ చోప్రా బంగారు పతకం సాధించడం.. ఈ క్రీడా దినోత్సవానికి వన్నె తెచ్చాయనడంలో ఏమాత్రం సందేహం లేదు.

భారతరత్న ఎప్పుడు?

ధ్యాన్ చంద్‌కు భారతరత్న అవార్డు ఇవ్వాలంటూ ఏడాది ఏడాదికీ క్రీడాభిమానుల నుంచి ఒత్తిడి పెరుగుతూ వస్తోంది. తన ఆటతీరు, వ్యక్తిత్వంతో భారత హాకీకి ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తింపు తెచ్చిన ఆయనకు భారతరత్న పురస్కారం ఇవ్వాలనడం సమంజసమే. దేశంలోని వివిధ రంగాలకు చెందిన 48 మంది ప్రముఖులు భారతరత్న పురస్కారానికి ఎంపికైన విషయం తెలిసిందే.

భారతరత్న పురస్కారం విలువ, గౌరవం మరింతగా ఇనుమడించాలంటే వచ్చే క్రీడాదినోత్సవం నాటికైనా ధ్యాన్ చంద్‌కు ప్రకటించాలి. కశ్మీర్, ట్రిపుల్ తలాక్, రామజన్మభూమి వంటి జరిలమైన సమస్యలను అలవోకగా పరిష్కరించడం ద్వారా తనకు తానే సాటిగా నిలిచిన ప్రధాని సరేంద్రమోదీకి మాత్రమే ధ్యాన్ చంద్‌కు ఆమరణానంతర భారతరత్న పురస్కారం ప్రకటించే శక్తి, సత్తా ఉన్నాయనడంలో సందేహం లేదు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

భారతదేశంలో తత్వశాస్త్రం ప్రధానంగా ఆధ్యాత్మికమైనది. గాఢమైన ఆధ్యాత్మికతే కాలంవల్ల కలిగే కడగండ్లను, చారిత్రక దుర్బటనలను ఎదుర్కొని నిలిచే సామర్థ్యాన్ని కలిగించింది కాని, ఈ దేశం అభివృద్ధి చేసిన ఏ రాజకీయ వ్యవస్థ, సాంఘిక నిర్మాణం ఆ పని చేయలేదు.

సుదీర్ఘ చరిత్రలో పలుమార్లు విదేశీ దండయాత్రల వలన, అంతఃకలహాల వలన దేశ నాగరికత దాదాపు నాశనమయ్యే పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. గ్రీకులు, సిథియన్లు, పర్షియనులు, మొగలులు, ఫ్రెంచివారు, ఇంగ్లీషువారు ఈ దేశ నాగరికతను ధ్వంసం చేయడానికి తమవంతు ప్రయత్నమైతే చేశారుగాని జయప్రదం కాలేదు. దేశం తల యెత్తుకొని నిలబడింది. పాదాక్రాంతం కాలేదు. సనాతనమైన దాని

ఆధ్యాత్మికజ్యోతి ఇప్పటికీ వెలుగుతూనే ఉన్నది. ఒకే లక్ష్యంతో ఈ దేశం జీవిస్తున్నది. అధర్వాన్ని ప్రతిఘటిస్తూ సత్యం కోసం నిష్ఠగా పోరాడుతున్నది. కొన్నిసార్లు పొరపాట్లు చేసి ఉండవచ్చు కాని తాను చేయగలననుకొన్నది, కర్తవ్యమని భావించినదాన్ని చేసింది. భారతీయ తత్వచింతనా చరిత్ర నిత్యనూతనమూ, సనాతనమూ అయిన అంతులేని మానసిక అన్వేషణను తేటతెల్లం చేస్తున్నది.

భారతీయుల జీవనంలో పారమార్థిక భావన ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తున్నది. భారతీయ తత్వశాస్త్రం మానవ నివాసాలనే ఆపేక్షిస్తుందిగాని, మనిషి మనలని లోకాతీత ఏకాంత స్థలాన్ని కాదు. జీవితం నుంచి పుట్టి, వివిధ సంప్రదాయాల గుండా పయనించి, తిరిగి జీవితంలో ప్రవేశిస్తుంది. భగవద్గీతగాని, ఉపనిషత్తులుగాని సామాన్య జన విశ్వాసాలకు అందరాని దూరంలో లేవు. అవి దేశ సాహిత్యంలో ఎంత ఉన్నత స్థానం పొందాయో అంత గొప్ప

భావపాపాలు కూడా. అధిక సంఖ్యాకులైన సామాన్య ప్రజల అవగాహనాశక్తి చిన్నది కాబట్టి వారికి తగినట్లుగా పారమార్థిక సత్యాన్ని అద్భుతమైన కల్పనలతో కథలల్ని చెప్పినవే పురాణాలు. ఆ విధంగా తత్వజ్ఞానాన్ని జనబాహుళ్యానికి అందించడమనే కష్టసాధ్యమైన పనిని భారతదేశం సులభంగా సాధించింది.

తత్వశాస్త్రకర్తలు దేశంలో సాంఘిక - ఆధ్యాత్మిక పరివర్తన తీసుకొని రావడానికి కృషిచేస్తారు. భారతీయ నాగరికతను బ్రాహ్మణ నాగరికతగా వర్ణించారంటే ఈ నాగరికతా ముఖ్య లక్షణాన్నీ దాన్ని శాసించే భావజాలాన్నీ రూపొందించిన తత్వవేత్తలు,

మతం ఒక మూఢ సిద్ధాంతం కాదు. మానవుని నడవడికను నిర్దేశించే కార్యాచరణ ప్రణాళిక. జీవితంలో వివిధ ఆధ్యాత్మిక స్థాయిలలో, భిన్న పరిస్థితులలో ఉన్నవారికి సరిపోయేటట్లు అది మలచుకుంటుంది." ఎప్పుడైనా అది స్ఫటికంలా గడ్డ కట్టకొనిపోయేటట్లు కనబడితే సత్యాన్ని రుజువు చేసి బూటకమైన దాన్ని తోసిపుచ్చడానికి, నమ్మకాలను విమర్శ అనే అగ్నిపరీక్షకు గురిచేసి నిగ్గు తేల్చటానికి ఆధ్యాత్మిక ఉద్యమాలు పుడుతుంటాయి. తాత్త్విక మధనం ఆరంభమౌతుంది. కాలంలో వచ్చిన మార్పులవల్ల సంప్రదాయ సిద్ధమైన నమ్మకాలు అసమగ్రంగా ఉన్నాయని, బూటకమైనవని తేలినప్పు

ఆ ఆధ్యాత్మిక జ్యోతి

ధర్మజ్ఞులు అందరూ బ్రాహ్మణు లుగా జన్మించకపోయినా ఆ నాగరికతకు ప్రభవించినవారేనని అర్థం చేసుకోవాలి. తత్వవేత్తలు, దేశ పాలకులు సమాజ నిర్దేశకులు కావాలని ప్లేటో చేసిన భావన భారతదేశంలో ఆచరణలోకి వచ్చింది. ఆధ్యాత్మిక సత్యాలే పరమ సత్యాలు కాబట్టి వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వాస్తవ జీవితాన్ని మెరుగుపరచాలి.

భారతదేశంలో మతమంటే మూర్ఖమైన పిడివాదం కాదు. అది తత్వశాస్త్ర పురోగమంలో వెలువడే క్రొత్త భావనలను తనలో ఇముడ్చుకొంటూ పోయే హేతుబద్ధమైన సంయోగం. అనుభవజ్ఞానంతో పరిణామం చెందటం దాని స్వభావం. మారుతున్న భావాలకనుగుణంగా మార్పు చెందుతుంది. మతానికివ్యవలసిన స్థానంలో తత్వశాస్త్రాన్ని పెట్టి బుద్ధికి ప్రాధాన్యమిస్తుందని భారతీయ భావజాలాన్ని సాధారణంగా వ్యాఖ్యానిస్తుంటారు. దీనివల్ల భారతదేశంలో మతానికి హేతుబద్ధమైన లక్షణం ఉందని స్పష్టమౌతున్నది. తన వాదానికి ఆధారంగా ఒక తాత్త్విక అంశాన్ని రూపొందించకుండా మత శాఖలు, ఉద్యమాలు ఏవీ ఇక్కడ ఎప్పుడూ ప్రభవించలేదు. భారతదేశంలో ఆర్యుల పాలన అనే గ్రంథంలో హేవెల్ యిలా అంటూ : 'ఇండియాలో

దల్లా అనేక పర్యాయాలు ఒక కొత్త బోధకుడు బుద్ధుడో మహావీరుడో వ్యాసుడో శంకరుడో ఉదయించి తన విజ్ఞాన బలిమిచేత ఆధ్యాత్మిక జీవనాన్ని ఆసాంతం మథించివేయడం మనం తరచుగా చూస్తుంటాం. భారతీయ చింతనను చారిత్రకంగా పరిశీలిస్తే అందులో ఆత్మపరీక్ష, భవిష్యత్ దర్శనం చేసుకొన్న మహిమాన్వితమైన ఘట్టాలు అనేకం కనిపిస్తాయి. తత్వశాస్త్రం వెల్లడించే సత్యానికీ, ప్రజల దైనందిన జీవితానికీ మధ్య అన్యోన్యమైన సంబంధం ఉన్నప్పుడే మతం సజీవంగా సత్యస్వరూపంగా ఉంటుంది.

మతంలో వచ్చే నమస్కాలు తాత్త్విక చింతనను ప్రోత్సహిస్తాయి. జీవాత్మ పరమాత్మల సంబంధాలు, జీవన మరణాలు, దైవ స్వరూప స్వభావాల వంటి ప్రశ్నలకు సమాధానాల కోసం అనాదికాలం నుంచి భారతీయుని మనసు ఆరాటపడుతున్నది. భారత దేశంలో తత్వశాస్త్రం పూర్తిగా మతపరమైన ఊహా గానాల నుంచి వైదొలగకపోయినప్పటికీ, మతశాఖల భిన్నత్వం వలన తాత్త్విక చర్చలకు అంతరాయం కలుగలేదు. రెండింటినీ కలగాపులగం చేసి తికమక పడలేదు. ఊహకు, ఆచరణకు మధ్య, సిద్ధాంతానికి జీవితానికి మధ్య, సన్నిహిత సంబంధం ఉండటంవల్ల జీవిత పరీక్షలో నెగ్గలేకపోతే తత్వశాస్త్రం సజీవంగా

మిగిలే అవకాశం లేదు. జీవితానికి, సిద్ధాంతానికి మధ్య ఉన్న నిజమైన బాంధవ్యాన్ని గ్రహించినవారికి తత్వజ్ఞానం జీవన విధానం అవుతుంది. ఆత్మ సాక్షాత్కారానికి మార్గమవుతుంది. సాంఖ్యం సహా ఏ దర్శనమూ కేవలం వాక్కుగా, పిడివాదంగా మిగిలిపోలేదు. హృదయాన్ని కదిలించి, ఆవేశాన్ని కలిగించే ప్రగాఢ విశ్వాసంగా ప్రతి సిద్ధాంతమూ పరివర్తన చెందింది.

భారతదేశంలో తత్వశాస్త్రం ఎన్నడూ ఆత్మపరిశీలనగాని విమర్శగాని చేసుకోలేదని చెప్పడం యధార్థం కాదు. ప్రాథమిక స్థాయిలో కూడా మతవిశ్వాసాలను సరిదిద్దడానికి తర్కసహిత విచారణ జరిగేది. వేదమంత్రాల నుంచి ఉపనిషత్తుల వరకు జరిగిన పురోగతిలో మతం సాధించిన అభివృద్ధి నిబిడికృతమై ఉన్నది. బౌద్ధం దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి తాత్వికశక్తి ఆత్మవిశ్వాసం గల మానసిక దృక్పథంగా ఎంతగా మార్పు చెందిందంటే అది బుద్ధికి సంబంధించిన విషయాలలో ఏ వెలుపలి అధికారానికి లొంగనంతగా ఎదిగింది. తన కార్యకలాపాలకు ఏ పరిమితిని అది గుర్తించలేదు. తన వాదం ఎక్కడకు దారితీసినా నిర్భయంగా అనుసరించి పోవడం, అన్ని విషయాలను పరీక్షించడం, లోతుగా పరిశీలన

సాంఘిక జీవితం కఠోరమైన కులాచారాలకు కట్టుబడి ఉన్నప్పటికీ, అభిప్రాయాల విషయంలో అతడు స్వేచ్ఛగా సంచరించవచ్చుననేది పరస్పర విరుద్ధంగా కనిపించినా, అది సత్యం. మనుషులకు జన్మతః ప్రాప్తించిన మత విశ్వాసాలను వివేకం ప్రశ్నిస్తుంది, విమర్శిస్తుంది. అందువల్లనే భారతభూమిలో మతభ్రష్టుడు, సంశయాతువు, నమ్మకంలేనివాడు, హేతువాది, స్వతంత్ర ఆలోచనాపరుడు, భౌతికవాది, ఆనందవాది - అందరూ క్షేమంగా వర్ధిల్లుతున్నారు. 'తన సొంత అభిప్రాయమంటూ లేని ముని ఎక్కడా లేడు.' అంటున్నది మహాభారతం. మానవ కార్య కలాపాలను అన్ని కోణాల నుంచి శాసించేదేమిటో, లోనున్న సత్యమేమిటో తెలుసుకోవాలని కోరుకొనే భారతీయుని ముస్లింలలోని బలమైన వివేచనాశక్తికి ఇదంతా నిదర్శనం. ఈ బౌద్ధిక ఉత్సాహం తత్వశాస్త్రానికి, దైవజ్ఞానానికి మాత్రమే పరిమితం కాలేదు. తర్కం, వ్యాకరణం, ఛందస్సు, భాష, అలంకారశాస్త్రం, వైద్యం, ఖగోళశాస్త్రం వంటి అన్ని కళలకు, విజ్ఞానశాస్త్రాలకు విస్తరించింది. జీవితంలో ఉపయోగకరమైనది, మనసుకు ఆనంది కలిగించేది ఏదైనా విచారణకు, విమర్శకు తగిన అంశంగా భావించడం కనిపిస్తుంది. బౌద్ధిక జీవనం ఎంత

చదు. అది మానసిక రోగ ఫలితమో లేక దేవతా వరప్రసాదమో కావు. మానవుని మనసు కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ఈ శక్తులను ప్రదర్శించ గలదు. అధోచేతన, చేతన, అతిచేతన అని మనసుకు మూడు అవస్థలు ఉంటాయి. అసాధారణమైనవిగా భావించే అమానుష ప్రజ్ఞలు - పారవశ్యం, ఉన్మాదం, ప్రేరణ, అమేయ బుద్ధి కుశలత వంటివన్నీ మనసు అతిచేతనావస్థ నుంచి సంక్రమిస్తాయి. యోగదర్శనం ప్రత్యేకంగా ఈ అనుభవాలను గురించి చెబుతుంది. ఇతర దర్శనాలు కూడా వాటిని ప్రస్తావించి అవసరం మేరకు వాడుకొంటాయి.

పాశ్చాత్య మనస్తత్వశాస్త్రం మనసు జాగ్రదావస్థ పైనే దృష్టిపెడుతుంది. కాబట్టి అది సమగ్రమైనది కాదనే విమర్శ సబబమైనదే. మెలకువ ఒక్కటే కాక మనసుకున్న ఇతర అవస్థలను కూడా పరిశీలించాలి. భారతీయ చింతన జాగ్రత్త, స్వప్న, సుషుప్తావస్థలను కూడా పరిగణిస్తుంది. మెలకువలో ఉన్న చైతన్యాన్ని పూర్తిగా పరిశీలిస్తే వస్తుతత్వం వాస్తవికంగా ద్వైతంగా, బహుళంగా ఉన్నట్లు భావన కలుగుతుంది. స్వప్నావస్థలోని మనసును ప్రత్యేకంగా అధ్యయనంచేస్తే మనం ఆత్మాశ్రయ సిద్ధాంతాలవైపు మళ్ళుతాం. కలులు లేని నిద్రావస్థ సుషుప్తి. అది అతీంద్రియ మార్మిక సిద్ధాంతాలకు దారితీస్తుంది. సత్యం సమగ్రం కావాలంటే చైతన్యావస్థలన్నిటినీ లెక్కలోకితీసుకోవాలి.

ఆత్మగతమైన వాటిపై అధికాసక్తి వుందంటే దాని అర్థం వస్తుగత విజ్ఞానశాస్త్రాల గురించి భారతదేశం చెప్పేదేమీ లేదని కాదు. వాస్తవిక విజ్ఞానరంగంలో ఈ దేశం సాధించిన ప్రగతి దాన్ని రుజువు చేస్తున్నది. ప్రాచీన భారతీయులు గణిత, యాంత్రిక విజ్ఞానానికి పునాదులు వేశారు. వాళ్ళ భూమిని కొలిచారు. కాలాన్ని విభజించారు. ఆకాశ పటం గీచి రాశిచక్రం గుండా గ్రహాలు, సూర్యుడు ఎలా పరిభ్రమించేది తెలియజెప్పారు.

- డా. సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్
(సెప్టెంబర్ 5 జయంతి సందర్భంగా,
'భారతీయ తత్వశాస్త్రం' నుండి)

ఇప్పటికీ వెలుగుతోంది!

చేయడం అనే తర్కబద్ధమైన విచారణకు నిలబడితేనే అటువంటి అధికారాన్ని పరిమితిని గుర్తించడం జరిగేది. అనేకమైన దర్శనాల వద్దకు చేరేటప్పటికి ఒక క్రమపద్ధతిలో ఆలోచన చేయడానికి శక్తిమంతమైన నిరంతర కృషి జరిగినట్లు కనిపిస్తున్నది. ఈ దర్శనాలు సాంప్రదాయక మతానికి, పక్షపాతానికి అతీతంగా ఎంత దూరం పోయాయో స్పష్టమయ్యేందుకు తోడ్పడే సత్యాలను పరిశీలిద్దాం. సాంఖ్యం భగవంతుని అస్తిత్వాన్ని గురించి మౌనం వహించింది. అయితే సిద్ధాంతంగా దాన్ని నిరూపించలేమని అంగీకరిస్తుంది. వైశేషిక, యోగదర్శనాలు పరమాత్మ ఉన్నాడని ఒప్పుకొన్నా ఆయన్ను ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్తగా భావించవు. జైమిని రుషి దేవునికి ముందుచూపుగాని, నీతిబద్ధమైన విశ్వపాలనగాని లేవని చెప్పడానికే ఆయనను ప్రస్తావించాడు. తొలి బౌద్ధ శాఖలు భగవంతుని గురించి పట్టించుకోనేలేదు. భౌతికవాదులైన చార్వాకులు కూడా మనకున్నారు. వారు దేవుడే లేదంటారు. అర్చకులను అవహేళన చేస్తారు. వేదాలను దూషిస్తారు. సుఖసంతోషాలే జీవిత పరమావధిగా భావిస్తారు.

మత ఔన్నత్యమూ సామాజిక సంప్రదాయమూ తత్వజ్ఞాన సముపార్జనకు అడ్డూరవు. ఒక మనిషి

సమగ్రమైనదంటే గుర్రాలను ఎలా పెంచాలి, ఏనుగులకు ఎలా శిక్షణ ఇవ్వాలి అనే విషయాలపై కూడా శాస్త్రాలు, సాహిత్యం సృజించారు.

సత్యస్వరూపాన్ని నిర్ణయించడానికి తత్వశాస్త్రం చేసే ప్రయత్నం ఆలోచించే ఆత్మతోగాని, ఆలోచనా విషయాలతోగాని ఆరంభమౌతుంది. భారతదేశంలో తత్వశాస్త్రం మానవాత్మపై ఆసక్తి చూపుతుంది. ఆత్మను తెలుసుకో - "ఆత్మానం విద్ధి" అనేది యిక్కడి ప్రవక్తల బోధనల సారాంశం. అన్నిటికీ కేంద్రస్థానమైన ఆత్మయే మానవుని లోపలా ఉన్నది. మనోవిజ్ఞానం నీతిశాస్త్రం, మౌలికశాస్త్రాలు. చిత్తవృత్తుల వైవిధ్యం, సూక్ష్మమైన వెలుగునీడల సయ్యాట మొదలైన వివరాలతో మానసిక జీవనం చిత్రితమైంది. భారతీయ మనోవిజ్ఞానం ఏశాగ్రత విలువను గుర్తించింది. సత్యాన్ని దర్శించడానికి అది మార్గమని భావించింది. మన తలపులను, ప్రజ్ఞను ఒక పద్ధతిలో నడిపిస్తే జీవితంలోగాని, మనస్సులో గాని మనం చేరలేని దూరతీరాలు ఉండవని ఈ శాస్త్రం నమ్ముతుంది. మనసుకు, శరీరానికి మధ్య సన్నిహిత సంబంధం ఉందని అది గుర్తించింది. దూరదర్శనం, దూరశ్రవణం వంటి ఇంద్రియాతీత శక్తులు అసాధారణమైనవిగా, అద్భుతమైనవిగా పరిగణిం

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

చెలికాని వెంకటరామారావు

ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు. జూలై 15, 1901న తూర్పు గోదావరి జిల్లా పిఠాపురం సమీపంలోని కొందెవరంలో జన్మించారు. సహాయ నిరాకరణోద్యంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. స్వాతంత్ర్య సమరంలో పలుసార్లు జైలుశిక్ష కూడా అనుభవించారు. వివేకానందుని బోధనలు రామారావుని ప్రభావితం చేశాయి. హరిజనసేవ, స్త్రీ జనోద్ధరణకు పాటుపడ్డారు. సెప్టెంబర్ 25, 1985న మరణించారు.

చంపనీయలేదు” అని ప్రశ్నించాడు. అందుకు జవాబుగా సాధువు “చీమ తన స్వభావ సిద్ధంగా మనల్ని కుదుతుంది. అది ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ తన స్వభావాన్ని వదులుకోదు. అంత చిన్న ప్రాణి తన స్వభావాన్ని చక్కగా కాపాడుకుంటుంది. ఎవరికీ హాని తలపెట్టకుండా జీవించడం సాధు స్వభావం. సాధువుని కాబట్టి నేను ఎవరికీ హాని చేయకూడదు. అంత చిన్న ప్రాణి అయిన చీమ తన స్వభావాన్ని కాపాడుకుంటున్నప్పుడు సాధువునైన నేను నా స్వభావాన్ని కాపాడుకోవటం ధర్మం కదా! అందుకే చీమను చంపకుండా విడిచి పెట్టాను” అన్నాడు. అప్పుడు అక్కడ ఉన్న ప్రజలందరికీ సాధువు మీద గౌరవం మరింత పెరిగింది. సాధువుకి నమస్కరించి ఎవరి ఇళ్లకు వారు వెళ్లిపోయారు. అప్పటినుంచి సాధువును గౌరవించే భక్తుల సంఖ్య పెరిగింది.

జనరల్ నెస్టె

1. జమైకా దేశ రాజధాని?
2. భారతదేశ మొదటి ఉపరాష్ట్రపతి?
3. తెలంగాణలోని ఏ జిల్లాను పూర్వం మెతుకుదుర్గం అని పిలిచేవారు?

‘క్రొయిడ’ : ‘క్రొయిడ’
‘క్రొయిడ’ : ‘క్రొయిడ’

మెదడుకు మేత

పండ్లుంటాయి గానీ
కొరకలేదు?

స్వీట్స్ : టాప్

మంచిమాట

అవేశం తప్పుదారి
పట్టిస్తుంది.. అలోచన
మంచిదారికి
మళ్లిస్తుంది.

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...
అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీ గండి మల్లారావు మరియు శ్రీమతి గౌరవ లక్ష్మీదేవి

జిప్సమ్ మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్లో
సరికొత్త రుచులతో

సంపాదక సుబ్బారావు
6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి,
కృత్తిక 1వ పాదం

సింహం : మఖ, పుష్య,
ఉత్తర 1వ పాదం

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపట్టి సకాలంలో పూర్తి చేస్తారు. సమాజసేవలో భాగస్వాములవుతారు. ముఖ్య నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. వ్యాపారస్తులు తగినంత లాభాలు ఆర్జిస్తారు. ఉద్యోగస్తులు మరింత గుర్తింపు పొందుతారు. పారిశ్రామికవేత్తలకు ఉత్సాహవంతంగా గడుస్తుంది. రచయితలు, క్రీడాకారులకు అన్నింటా విజయమే. 4,5 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. అనారోగ్యం. సుబ్రహ్మణ్యస్థకం పఠించండి.

మృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు,
రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

వృషభం: ఎంతటి కార్యక్రమాన్నైనా నేర్పుగా పూర్తి చేస్తారు. కొన్ని వివాదాలు పరిష్కారమై ఊరట లభిస్తుంది. సోదరుల నుంచి శుభవార్తలు. ఇంటి నిర్మాణ యత్నాలలో ఆటంకాలు తొలగుతాయి. ఉద్యోగులు ఊహించని మార్పులు పొందుతారు. పరిశోధకులు, వైద్యుల సేవలు విస్తృతమవుతాయి. 30, 31వ తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. మేధా దక్షిణామూర్తి స్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు,
ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

కొన్ని కార్యక్రమాలు నెమ్మదించినా క్రమేపీ పుంజుకుంటాయి. ప్రయాణాలు చేయాల్సి వస్తుంది. ఆస్తులు కొనుగోలు చేస్తారు. విద్యార్థుల యత్నాలు సఫలం. ఆదాయం మరింత పెరిగి అవసరాలకు అదుకుంటుంది. ఇళ్లు, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారులు లక్ష్యాలు చేరుకుంటారు. ఉద్యోగస్తులకు హెచ్చుతగ్గులు ఉత్సాహాన్నిస్తాయి. 4,5 తేదీల్లో బంధువులతో తగాదాలు. శ్రమాధిక్యం. హయగ్రీవ ధ్యానం చేయండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం,
పుష్యమి, ఆశ్లేష

మృతిరేక పరిస్థితులు కూడా అనుకూలిస్తాయి. సమాజంలో గౌరవప్రతిష్ఠలు పెరుగుతాయి. రాబడి సంతృప్తికరంగా ఉండి అప్పులు తీరతాయి. నిరుద్యోగులకు భవిష్యత్తుపై కొత్త ఆశలు. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారస్తులు విస్తరణ కార్యక్రమాలు ముమ్మరం చేస్తారు. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో ప్రతిబంధకాలు తొలగుతాయి. 2,3 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. విష్ణుధ్యానం మంచిది.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు,
పాశ్చ, చిత్త 1,2 పాదాలు

చేపట్టిన కార్యక్రమాలు పూర్తిచేస్తారు. ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉండి అవసరాలు తీరతాయి. భూములు, వాహనాలు కొనుగోలు చేసే వీలుంది. వ్యాపారస్తులు లాభాలు అందుకుంటారు. ఉద్యోగస్తులకు ఒక కీలక సమాచారం ఊరటనిస్తుంది. పారిశ్రామికవేత్తలకు నూతనోత్సాహం. 31,1 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శ్రీసూర్య ప్రార్థన మంచిది.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు,
స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం క్రమేపీ పెరుగుతుంది. విలువైన వస్తువులు కొనుగోలు చేస్తారు. ఆపదలో ఉన్నవారికి ఆపన్నహస్తం అందిస్తారు. జీవితభాగస్వామి ద్వారా కొంత ఆస్తి లాభ సూచనలు. విద్యార్థులకు శుభవార్తలు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో ప్రతిబంధకాలు తొలగుతాయి. 2,3 తేదీల్లో అనారోగ్యం. కుటుంబంలో కొన్ని సమస్యలు. మహావిష్ణుషోడశ నామ స్తుతి చేయండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం,
అనూరాధ, కృత్తిక

ఆదాయానికి ఇబ్బందులు తొలగుతాయి. ముఖ్యమైన పనులు విజయవంతంగా సాగుతాయి. ఇంతకాలం పడిన కష్టం ఫలిస్తుంది. నూతన విద్య, ఉద్యోగావకాశాలు లభిస్తాయి. తొలి ప్రయత్నంలోనే కొన్ని సమస్యలు తీరి ఊరట చెందుతారు. వాహనాలు, గృహం కొనుగోలు యత్నాలు కలసివస్తాయి. ఒక సంఘటన మిమ్మల్ని ఆకట్టుకుంటుంది. 4,5 తేదీలలో దూరప్రయాణాలు. కనకధారా స్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ,
ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

అనుకున్న కార్యక్రమాలను పూర్తి చేసే వరకూ

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు,
శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. అయితే మధ్యలో ఖర్చులు పెరిగి అప్పులు చేస్తారు. చేపట్టిన కార్యక్రమాలను సకాలంలో పూర్తిచేస్తారు. ఇంటి నిర్మాణాలు చేపట్టే వీలుంది. వివాహ, ఉద్యోగ యత్నాలు కలసివస్తాయి. ఆరోగ్యంపై శ్రద్ధ అవసరం. ఉద్యోగస్తులకు బాధ్యతలు తగ్గి ఊరట లభిస్తుంది. 1,2 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. మానసిక అశాంతి. శ్రీరామరక్షాస్తోత్రాలు పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు,
శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

కష్టం ఫలిస్తుంది. ముఖ్యమైన పనుల్లో అవాంతాలు తొలగుతాయి. రాబడి సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. యుక్తితో వివాదాలు పరిష్కరించు కుంటారు. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. స్వల్ప అనారోగ్య సూచనలు. వ్యాపారస్తులు పెట్టుబడులకు తగినంతగా లాభాలు ఆర్జిస్తారు. 1,2 తేదీల్లో స్నేహితులతో విభేదాలు. స్థిరాస్తి వివాదాలు. శ్రీఅంజనేయ ప్రార్థన మంచిది.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం,
ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

ఎంత కష్టపడ్డా ఆశించిన ఫలితం అందు కోవడం కష్టసాధ్యం. ఆదాయానికి మించి ఖర్చులు. ప్రయాణాలలో అవాంతరాలు. ఆస్తుల వ్యవహారాలలో అగ్రిమెంట్లు చివరిలో వాయిదా వేస్తారు. వ్యాపారులకు స్వల్పలాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తి డులు తప్పవు. పరిశోధకులు, వైద్యులకు శ్రమాధిక్యం. 2,3 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక ధనలబ్ధి. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పఠించండి. ★

ఆధారాలు

అడ్డం

1. హరి కథా పితామహుడు నారాయణ దాసు ఇంటిపేరు (4)
6. పువ్వు (2)
7. నాట్య పద్ధతి, బొమ్మలు మున్నగువాని తీరు (3)
9. గుండమ్మ కథ సినిమాలో అక్కినేని సరసన నటించిన నటి (3)
11. సంతోషము, బాగా ఉండడం (2)
13. గోరువంకకే రూపాంతరం (3)
15. నమకం పరిస్తూ చేసే శివాభిషేకం (2)
16. లఘువు కాదు, గౌరవనీయుడు (3)
18. అడ్డముగా బోవునది, జంతువు (3)
22. సముద్రము, నీటికుప్ప (3)
24. ఉపద్రవము, అసహ్యము (3)
27. వర్షము (2)
28. ప్రణయము (3)
29. పొట్టి, గిడస, హ్రాస్వము (3)
31. నీరు తోడు సాధనం (2)
32. నిదర్శనము, తార్కాణము (3)
34. చోటు, పని, కృత్యము (3)
35. ధనము (2)
37. మరణించిన అనడానికి పేర్కొనబడేది (4)

నిలువు :

2. స్వర్ణము (2)
3. పెట్టి పోతలు, దోహదము (3)
4. “....పాలు గరిటెడైనను చాలు, కడివెడైన నేల ఖరము పాలు” (4)
5. సర్పము (2)
8. తడవ, అనంతరము, ఇంకను (2)
9. ప్రపంచము, లోకము (3)
10. గుండె అదురుకు ధ్వని అనుకరణము (3)
12. ఆలస్యము (2)
14. ఖడ్గము (2)
17. రోటిలో దంచడం కాక చేసే మరోపని (2)
19. తిరగబడిన భార్య (2)
20. కల్లు, మద్యం (2)
21. గుంపు, సమూహము (2)
22. వాసన మధ్యలో రాలేదు (2)
23. పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారి ప్రసిద్ధ రచన (5)
24. పొరకట్ట, గదులు ఊడ్చేందుకు సాధనం (3)
25. త్రాడు (3)
26. స్పృశించు (2)
27. బ్రహ్మస్థితి (4)
30. తలక్రిందయిన చెప్పులు కుట్టే వాని సూది (2)
33. నవ ప్రసూత గోక్షీరముతో వండేది (2)
36. తలక్రిందయిన దుర్వాసన, మమ్ము వదిలేసి మబ్బుగమ్ము (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-333

		1	2	3			4		
	5		6			7		8	
9		10		11	12		13		14
		15			16	17			
18	19			20				21	
			22		23		24		25
26		27			28				
29	30			31			32	33	
	34				35	36			
				37					

పదరసం - 333

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 సెప్టెంబర్ 13 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 329 సమాధానాలు

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

విజేతలు: బి.ఇందుశేఖర్, టి.రామప్రకాష్, సి.జి.శంకరరావు, ఎం.హరగోపాల్, టి.తులశమ్మ-హైదరాబాద్, వి.రామలింగాచారి-యాదగిరిగుట్ట, సి.హెచ్.మహేశ్వరశర్మ-జగిత్యాల, వి.రంగనాథ్-నిజామాబాద్, కె.నత్యప్రసాద్, ఇ.యాదగిరి-యాదాద్రి, డా॥బి.ధన్వంతరి-మచిలీపట్నం, పి.సీతామహాలక్ష్మి, జి.రవీంద్ర, కె.అల్లీరాణి, జి.రంజని-చిత్తూరు, టి.శ్రీలక్ష్మి నాగజ్యోతి-నెల్లూరు, ఎన్.రాజు-కర్నూలు, సి.హెచ్.వి.చక్రపాణి-గుంటూరు, డి.అన్నపూర్ణ-తూర్పుగోదావరి, వి.సరస్వతి, ఎస్.పుష్పిసాయి, ఎస్.పూర్ణకుమారి, ఇ.బ్రహ్మాండస్వామి-ఒంగోలు, వి.శ్యామలశ్రీ-కాకినాడ, వి.ఉమామహేశ్వరశర్మ-అనంతపురం, ఎస్.క్రిష్ణమూర్తి, ఎస్.శ్రీహరి-బెంగళూరు, కె.కాంతామణి-భువనేశ్వర్, యు.భాస్కరయ్య-చెన్నై.

బహుమతి పొందిన విజేత : డా॥బి.ధన్వంతరి-మచిలీపట్నం.

భాస్కర్ (శ్రీవిష్ణు) ఓ జిరాక్స్ షాప్‌లో పనిచేస్తుంటాడు. చేతివాటం బాగా ఉన్న మనిషి. ఓనర్‌కి తెలియకుండా

క్యూశ్చన్ పేపర్స్ కాలేజీ కుర్రాళ్ళకు లీక్ చేస్తుంటాడు. అంతేకాదు... ఇంటి అవసరాల కోసం దొంగగానూ మారతాడు. ఇవన్నీ ఒక ఎత్తు అయితే తాను సాఫ్ట్‌వేర్ ఉద్యోగం చేస్తున్నానని చెప్పి సంజన (మేఘా ఆకాశ్) అనే అమ్మాయిని బుట్టలో వేసుకుంటాడు. ఆమెతో కొత్త జీవితం ప్రారంభించడం కోసం దొంగిలించిన సొమ్మును ఆమెకే ఇస్తుంటాడు. ఇద్దరూ కలిసి ఓ ఫ్లాట్ కొనాలని కలలు కంటూ ఉంటారు. కానీ అప్పటికే భాస్కర్‌కు విద్య (సునైన)తో పెళ్లి అయి పోతుంది. ఓ కొడుకు కూడా. ఇలా వేరే అమ్మాయితో

చేసుకుంటే మంచిది. లేదంటే ఇందులోని పోలీస్ ఆఫీసర్ విలియం రెడ్డి (రవిబాబు) పాత్రకు పట్టిన గతే పడుతుందని చెప్పడం బాగుంది. ఓ కథను అలా తెర మీద చూపించి ప్రేక్షకుల ఊహకు వదిలేయకుండా భరణితో సినిమా ప్రారంభంలో, చివరలో జీవిత పరమార్థంను చెప్పించారు. దాంతో ఈ సినిమా మరో మెట్టుపైకి వెళ్ళింది. హీరోలోని నెగెటివ్ షేడ్స్‌ను చూపడమే కాదు... ఎవరి స్థాయిలో వారు ఎలా ఇతరులను మోసం చేస్తూ జీవితాన్ని గడిపేస్తుంటారో చూపించాడు. మేఘా ఆకాశ్ చేసే చిన్నపాటి మోసం, బుక్ షాప్ ఓనర్ అజయ్ ఘోష్ డబ్బుల కక్కుర్తి, గంగప్ప చెప్పే సెంటిమెంట్ కథలు, రియల్ ఎస్టేట్ బిజినెస్ చేసే ఆర్.ఎం.పి. డాక్టర్ శ్రీకాంత్ అయ్యంగార్, చేతగాని భర్తగా మారిపోయిన

న్యాయం చేశారు. గంగప్ప అజయ్‌ఘోష్ కాదంటిరి కిరణ్, ఐడ్రీమ్ అంజలి, వాసు ఇంటూరి, భరణి... వీళ్లంతా ఆ పాత్రల్లో ఒదిగిపోయారు. రవిబాబు తల్లి పాత్రధారిణి సైతం సహజ నటన ప్రదర్శించారు. వివేక్ సాగర్ సంగీతం, వేద రామన్ శంకరన్ సినిమాటోగ్రఫీ, విప్లవ్ నైషదం కూర్పు ఆకట్టుకునేలా ఉన్నాయి. మాటలు సూటిగా, అర్థవంతంగా, కొన్ని చోట్ల హాస్యస్పృహకంగా ఉన్నాయి. అభిషేక్ అగర్వాల్, టి.జి. విశ్వప్రసాద్ ప్రొడక్షన్ వాల్యూస్‌కు ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం తెరమీద కనిపిస్తోంది. అయితే ద్వితీయార్థం మరింత క్రిస్పగా ఉంటే బాగుండేది. ప్రథమార్థంలో ఉన్న టెంపో ద్వితీయార్థంకు వచ్చే సరికీ మందగించింది.

‘రాజ రాజ చోర’

భాప్రేమ ఇమ్మో కాదల్తో నటుడిగా గుర్తింపు తెచ్చుకున్న శ్రీవిష్ణు అక్కడ నుండి ప్రాధాన్యమున్న పాత్రలతో పాటు భిన్నమైన కథా చిత్రాలలో హీరోగానూ నటిస్తున్నాడు. అందులో ‘అప్పట్లో ఒకడుండేవాడు, మెంటల్ మదిలో, నీటి నాటి ఒకే కథ, బ్రోచేవారెవరూ’ వంటి ఆసక్తికరమైన సినిమాలతో పాటు ‘తిప్పరా మీసం, గాలి సంపత్’ లాంటి సహనానికి పరీక్ష పెట్టే చిత్రాలూ ఉన్నాయి. అయితే జయహరికలతో నిమిత్తం లేకుండా తనకు నచ్చిన కథలను చేసుకుంటూ వెళ్తున్న శ్రీవిష్ణు తాజా చిత్రం ‘రాజ రాజ చోర’. అభిషేక్ అగర్వాల్, టి.జి. విశ్వప్రసాద్ సంయుక్తంగా ఈ సినిమాను నిర్మించారు. దీనితో హాస్య గోలి దర్శకుడిగా పరిచయం అయ్యాడు.

రాజ రాజ చోర గాథ!

అక్రమ సంబంధం పెట్టుకుని, భార్యను మోసం చేస్తూ, దొంగతనాలకు అలవాటు పడిన భాస్కర్ జీవితంలో జరిగిన కొన్ని సంఘటనలు అతన్ని తిరిగి మామూలు మనిషిని ఎలా చేశాయన్నదే ఈ చిత్ర కథ.

ఈ సినిమాలో హీరో పాత్రతో మొదలుకొని ప్రతి పాత్రలోనూ గ్రే షేడ్స్ కనిపిస్తాయి. గతంలో మాదిరి రాముడు మంచి బాలుడు అనే కథాంశాలను మన రచయితలు రాయడం మానేశారు. కొంతలో కొంత మేలు ఏమంటే విలన్స్‌ను కూడా హీరోలుగా చిత్రీకరిస్తున్న సమయంలో ఓ చెడ్డవాడు మంచి వాడిగా ఎలా మారాడనే కథతో దీనిని తెరకెక్కించారు. ప్రతి మనిషిలోనూ కొన్ని బలహీనతలు ఉంటాయి. అయితే ఏదో ఒక సమయంలో తప్పొప్పులను తెలుసుకుని, మంచి మార్గంలోకి రావడానికి భగవంతుడు అవకాశం ఇస్తాడు. దానిని సద్వినియోగం

వాసు ఇంటూరి, పైఅధికారి అడుగులకు మడుగులాత్తే కాదంటిరి కిరణ్... ఈ పాత్రలను దర్శకుడు హాస్య గోలి చక్కగా మలిచాడు. వీరందరిలోకీ కాస్తంత వెన్నెముక ఉండి నితారుగా నిలిచి ఉండే పాత్ర సునైనదే! లాయర్ విద్యను అభ్యసిస్తూ తన కాళ్ల మీద తాను నిలబడి, కుటుంబాన్ని ఓ ఉన్నత స్థాయికి తీసుకెళ్లాలని తాపత్రయం పడుతుంది. ఆమె పాత్రను మరింత ఎలివేట్ చేసి ఉంటే మరింత బాగుండేది.

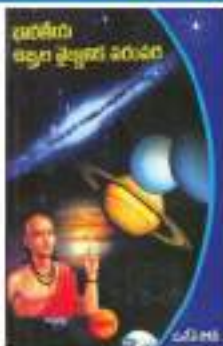
శ్రీవిష్ణు ఇలాంటి పాత్రలను చేయడంలో రాటుదేలిపోయాడు. చాలా సహజమైన నటన కనబరుస్తున్నాడు. సునైనకు తెలుగులో చాలాకాలం తర్వాత మంచి పాత్ర లభించింది. మేఘా ఆకాశ్ హీరోయిన్ పాత్రలకు పరిమితం కాకుండా ఇలాంటి పాత్ర చేయడం అభినందించదగ్గది. రవిబాబు, శ్రీకాంత్ అయ్యంగార్ ఆయా పాత్రలకు చక్కటి

దక్షిణభారత దేశానికి చెందిన గొప్ప రాజు. ఆయన జీవితగాథ శివాజీ గణేష్ నాయకుడిగా వెండితెరకూ ఎక్కింది. తమిళ, తెలుగు ప్రేక్షకులు దానిని విశేషంగా ఆదరించారు. తమ సినిమాకు ఇన్స్పిరేట్ పాపులారిటీ వస్తుందనే ఉద్దేశంతో దర్శకు నిర్మాతలు ఈ సినిమాకు ‘రాజ రాజ చోర’ అనే పేరు పెట్టి ఉండొచ్చు. కాని ఇది సరైనది కాదు.

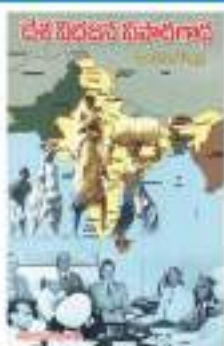
‘రాజ చోర’ అనో ‘చోర సింహ’ అనో ఏదో ఒక పేరు పెట్టి ఉండొచ్చు. కానీ ‘రాజ రాజ చోర’ను జుప్టికి తెచ్చే ఈ టైటిల్ పెట్టడం ఎంత మాత్రం సమర్థనీయం కాదు. మన చారిత్రక పురుషులను అగౌరవ వరిచేసేవి ఇక మీదట ఏ నిర్మాత చేయకూడదని, ఆ రకమైన సామాజిక స్పృహతో దర్శకులు మెలగాలని కోరుకుందాం.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 300/-

వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 60/-

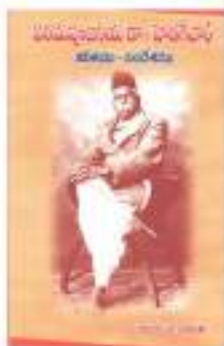
వెల : ₹. 120/-

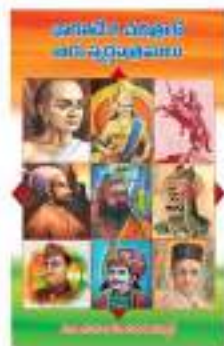
వెల : ₹. 100/-

వెల : ₹. 90/-

వెల : ₹. 90/-

వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 250/-

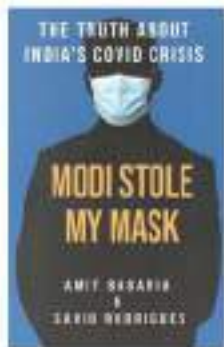
వెల : ₹. 149/-

వెల : ₹. 299/-

వెల : ₹. 395/-

వెల : ₹. 399/-

వెల : ₹. 499/-

పై పుస్తకములకు మరియు క్రొత్త, పాత నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సంప్రదించండి

ఫోన్ ద్వారా మీకు కావలసిన పుస్తకాలు తెలియజేయండి! లిజిష్టరు పోస్టులో అందుకోండి!!

సాహిత్య నికేతన్ : 3-4-852, కేశవనిలయం, బర్మిక్ పూర్, హైదరాబాద్ -27.

040-27563236, 9290127329

సాహిత్య నికేతన్ : ఏలూరు రోడ్, గవర్నరు పేట, విజయవాడ - 2, దూరవాణి : 63035 41244

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 30.08.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 42

MAHAVEER

GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Estd : 2009

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Estd : 2010

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Estd : 2014

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	------

Sponsored by MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgi, Hyderabad - 500 005.